

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

กรมส่งเสริมการเกษตร

ANNUAL REPORT FISCAL YEAR 2022
DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EXTENSION

NEXT STEP

บทสรุป

กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์ “เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และมีรายได้ที่มั่นคง” โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้ขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2565 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์กร พัฒนาระบบการทำงานและการให้บริการเกษตรกรด้วยเทคโนโลยี ดิจิทัล มุ่งสู่การเป็น Digital DOAE เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานและรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้แนวคิด “Next Step” ขับเคลื่อนองค์กรวิถีใหม่ โดยมีผลการดำเนินงานตามภารกิจภายใต้กลยุทธ์ของแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2565 ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1

สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร

มีผลการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา ดังนี้

▶ ส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยสนองงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ที่มีพระราชดำริและพื้นที่ส่วนพระองค์ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการตามแผนความต้องการของเกษตรกรอย่างมีส่วนร่วม จำนวน 45,600 ราย สนับสนุนการดำเนินงานโครงการหลวงตามแผนแม่บทศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ซึ่งมีเกษตรกรชาวไทยภูเขา จำนวน 2,000 ราย ได้รับความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชที่ถูกต้องและเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่

▶ พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer โดยพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 2,998 ราย ทดแทนเกษตรกรที่มีอายุมากขึ้น พัฒนาเกษตรกร จำนวน 8,820 ราย ให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และพัฒนา Young Smart Farmer จำนวน 743 ราย ให้มีความพร้อมที่จะเป็นผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ รวมทั้งส่งเสริมเคหกิจเกษตรในเกษตรกรสูงวัย จำนวน 1,155 ราย ให้มีความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย นอกจากนี้ ได้ร่วมกับกรมเสมีนตรา สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พัฒนาทหารกองประจำการที่เป็นบุตรหลานเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจอาชีพการเกษตร จำนวน 208 ราย ให้มีความรู้ และทักษะพื้นฐานด้านการเกษตร

- ▶ พัฒนาองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนให้เป็น Smart Group โดยการส่งเสริมและพัฒนาสมาชิกขององค์กรเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 154 กลุ่ม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 154 กลุ่ม และกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 2,310 ราย ให้ความเข้มแข็งและสามารถบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืนจนพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Farmer และ Smart Group ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนจังหวัดละ 1 แห่ง รวม 77 เครือข่าย และส่งเสริมให้มีวิสาหกิจชุมชนต้นแบบที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการที่ดี มีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ผลการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 จำนวน 82,090 แห่ง สมาชิก 1,451,133 ราย และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน 580 แห่ง สมาชิก 15,187 ราย
- ▶ ส่งเสริมการผลิตเพื่อความมั่นคงในอาชีพและความยั่งยืนของภาคเกษตร โดยการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 4,200 ราย และเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกินตามกรอบนโยบายการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ จำนวน 1,600 ราย เพื่อให้มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ▶ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน โดยมีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านเกษตรของชุมชน จุดให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในการอบรมหรือศึกษาดูงาน จำนวน 43,586 ราย และเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยี/นวัตกรรมจากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center) มาถ่ายทอดสู่เกษตรกรตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
- ▶ สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 8,820 ราย ให้ความรู้ในบทบาทหน้าที่ สามารถปฏิบัติงานสนับสนุนเจ้าหน้าที่เพื่อให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 2

ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

มีผลการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- ▶ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่ โดยสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร มีการบริหารจัดการร่วมกัน เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่าย มีตลาดรองรับที่แน่นอน โดยข้อมูล ณ วันที่ 2 กันยายน 2565 มีแปลงใหญ่ได้รับการรับรอง จำนวน 8,942 แปลง เกษตรกร 499,685 ราย พื้นที่ 8,052,441 ไร่ นอกจากนี้ สนับสนุนให้เกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความหลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแปลงใหญ่ จำนวน 3,377 แปลง
- ▶ พัฒนาศักยภาพการผลิตและการปรับตัวเข้าสู่ Smart Farming โดยส่งเสริมให้เกษตรกร จำนวน 1,076 ราย มีความรู้การปรับเปลี่ยนพืชชนิดใหม่ในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 และ N) จำนวน 3,012 ไร่ ส่งเสริมให้เกษตรกรเป็นช่างเกษตรท้องถิ่นประจำแปลงใหญ่ จำนวน 4,179 ราย ซึ่งสามารถซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรในท้องถิ่นให้แก่เกษตรกรข้างเคียงได้

และจัดตั้งเครือข่ายต้นแบบบริการเครื่องจักรกลการเกษตรร่วมกันของชุมชน จำนวน 5 เครือข่าย ในจังหวัดที่ทำการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจที่สำคัญ ทำให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้าถึงการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรได้โดยไม่ต้องลงทุนซื้อ

▶ พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตเกษตร โดยการพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตพืช (ยกเว้น ข้าว) จำนวน 15,000 ราย และเกลือทะเล จำนวน 200 ราย ให้มีความรู้ความเข้าใจในการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการผลิตและกระบวนการจัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์บนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5,000 ราย ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ และ 13 ชนิดสินค้า (มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ ไข่และหอย พืชเคี้ยวมัน (มะคาเดเมีย มะม่วงหิมพานต์) กาแฟ พืชตระกูลถั่ว พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว จากและปาล์มสาคร) ให้กับเกษตรกรรวม 16,174 ราย ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ผลไม้ไทยในพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่สำคัญของประเทศไทยใน 40 จังหวัด พัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้มีความสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน และส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1,575 ราย ให้สามารถนำผลผลิตทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้เป็นสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรังในพื้นที่แปลงเรียนรู้ จำนวน 6,572 ไร่ เพื่อลดรอบการให้นาปรังด้วยการพักการทำนาสลับปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชทางเลือกที่ใช้น้ำในการเพาะปลูกน้อย และส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและมีการใช้น้ำอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ

▶ ส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ โดยมีศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) 77 ศูนย์ เป็นต้นแบบด้านการจัดการศัตรูพืชโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการผลิตเชื้อจุลินทรีย์กว่า 924,980 กิโลกรัม นำไปใช้ควบคุมศัตรูพืชในพื้นที่กว่า 641,000 ไร่ และผลิตแมลงศัตรูธรรมชาติมากกว่า 300 ล้านตัว นำไปใช้ควบคุมศัตรูพืชในพื้นที่กว่า 110,000 ไร่ และแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชเพื่อให้สมาชิกของ ศจช. สามารถเตรียมการรับมือการระบาดของศัตรูพืชได้ล่วงหน้า พร้อมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และมีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) จำนวน 882 ศูนย์ ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการดินปุ๋ยแก่เกษตรกรในพื้นที่ จำนวน 39,938 ราย และเป็นต้นแบบและขยายผลการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการเข้าถึงพืชพันธุ์ดีและมีคุณภาพ ได้มีจุดบริการพืชพันธุ์ Doae จัดหาแม่พันธุ์และผลิตขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดี ได้แก่ ต้นพันธุ์ ต้นพันธุ์พืชจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้าน ซึ่งเกษตรกรได้รับประโยชน์ จำนวน 15,738 ราย และศูนย์ปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ ศูนย์ขยายพันธุ์พืช ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) ผลิตต้นพันธุ์พืชผักพืชอาหาร ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชเศรษฐกิจ และเมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์ดี เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชนทั่วไปผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ

▶ พัฒนาตลาด เพิ่มช่องทางการจำหน่าย และเสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตรไทย โดยการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการตลาด ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต รวมถึงพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรในฟาร์มให้เกษตรกร พัฒนาช่องทางและเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรใน 77 จังหวัด จำหน่ายและกระจายสินค้าด้านการเกษตรผ่านกิจกรรมต่าง ๆ มีมูลค่ารวม 1,349,454,937 บาท จัดทำฐานข้อมูลเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรไทย เช่น ระบบการจัดการตลาดเกษตรกร (Farmermarket) เว็บไซต์ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกรที่ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร/ท่องเที่ยวชุมชน จำนวน 77 วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร ในพื้นที่ 77 จังหวัด ให้ได้มาตรฐานมีความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้ และการจ้างงานเพิ่มขึ้น และได้เสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตรไทย ในต่างประเทศ โดยเข้าร่วมงานมหกรรมพืชสวนโลก The International Horticultural Exposition 2022 หรือ EXPO 2022 Floriade Almere ระหว่างวันที่ 14 เมษายน 2565 ถึงวันที่ 9 ตุลาคม 2565 ณ เมืองอัลเมียร์ (Almere) ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เพื่อโชว์ศักยภาพนวัตกรรมด้านอาหาร สินค้าเกษตร การพัฒนากระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน และคุณภาพสินค้าเกษตรของประเทศไทยสู่สายตาชาวโลก ผ่านการจัดนิทรรศการใน Thailand Pavilion และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีผู้เข้าชมตลอดระยะเวลาของการจัดงาน จำนวน 300,540 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 43.86 ของจำนวนผู้เข้าชมงานทั้งหมด ซึ่ง Thailand Pavilion ได้รับรางวัล Bronze Award สำหรับ Official Participants Competition Indoor Presentation

กลยุทธ์ที่ 3

บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

มีผลการดำเนินการ คือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยเกษตรกร จำนวน 17,640 ราย ได้รับความรู้การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทดแทนการเผาทำลายและเป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา มีการรวมกลุ่มเกิดเป็นเครือข่ายเกษตรปลอดการเผา เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร จำนวน 294 แห่ง

กลยุทธ์ที่ 4

พัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ

มีผลการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา ดังนี้

▶ พัฒนาคูคลากรให้เป็น Smart Officer ดำเนินการพัฒนาเจ้าหน้าที่ จำนวน 5,881 คน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่ระบบราชการ 4.0 แบ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการบรรจุใหม่ กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มหัวหน้างาน และกลุ่มผู้บริหาร และยังได้สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้รับความรู้และสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์

▶ พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศ และการทำงานบนฐานข้อมูล โดยการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสนับสนุนการทำงาน หน่วยงานในพื้นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ผ่านช่องทางออนไลน์ (ระบบอิเล็กทรอนิกส์) เพื่อให้เข้าถึงได้สะดวก เช่น การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เกษตรกรสามารถดำเนินการเองได้ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือแจ้งปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านโมบายแอปพลิเคชัน FARMBOOK และได้เพิ่มช่องทางการขึ้นทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ด้วยตนเอง ผ่าน e-Form ทางเว็บไซต์ <https://efarmer.doae.go.th> ข้อมูลจากการขึ้นและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาเกษตรกร และเป็นข้อมูลประกอบการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช โครงการประกันภัยพืชผล (ข้าวนาปี และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) และโครงการ มาตรการภาครัฐอื่น ๆ

▶ พัฒนาการจัดทำและบริหารจัดการแผนงาน โครงการ และงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยพัฒนาการจัดทำแผนงานของกรมส่งเสริมการเกษตรให้มีความชัดเจน มีเป้าหมาย ตัวชี้วัด และโครงการรองรับในแต่ละกลยุทธ์ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายระดับต่าง ๆ ปรับปรุงโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตรให้มีการบูรณาการการทำงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน

▶ พัฒนางานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ โดยกำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในรูปแบบของแผนพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ เพื่อให้สำนักงานเกษตรอำเภอใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานให้ได้แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบลที่เป็นแผนเชิงพื้นที่

▶ พัฒนางค์กรและระบบการทำงาน โดยการพัฒนาส่งเสริมการเกษตรเพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้ปรับวิธีการทำงานเน้นให้อยู่บนระบบออนไลน์ แอปพลิเคชัน การทำงานผ่าน Platform ต่าง ๆ เพื่อการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ ได้เพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ และสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารงานส่งเสริมการเกษตร บริหารจัดการประเด็นประชาสัมพันธ์ทุกระดับผ่านการขับเคลื่อนของคณะทำงานประชาสัมพันธ์กรมส่งเสริมการเกษตร มีการบริหารจัดการช่องทางการสื่อสาร สร้างสรรค์เนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์สำหรับเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยเฉพาะการบริหารจัดการสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร A.M.1386 kHz. เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่มีรวดเร็ว น่าเชื่อถือ เข้าถึงเกษตรกร และได้เป็นช่องทางการสื่อสารหลักของกรมส่งเสริมการเกษตร

สารอธิบัตักรมส่งเสริมการเกษตร

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2565 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์กร พัฒนาระบบการทำงานและการให้บริการเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล มุ่งสู่การเป็น Digital DOAE เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานและรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้แนวคิด “Next Step” ขับเคลื่อนองค์กรวิถีใหม่ ก้าวต่อไปด้วยเทคโนโลยีการดำเนินงานภายใต้แนวคิด “Next Step” ได้ปรับระบบการทำงานเข้าสู่ New Normal มุ่งสู่การเป็น Digital DOAE เน้นพัฒนาและใช้ประโยชน์จากระบบ Big Data โดยยังคงยึดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของโครงการเป็นสำคัญตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2565 ของกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินงานภารกิจสำคัญ ได้แก่ ขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ส่งเสริมการเกษตรโดยยึดหลักตลาดนำการผลิต เน้นผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมีคุณภาพได้มาตรฐาน พัฒนาลาดสินค้าเกษตรทั้ง Online และ Offline ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG Economy Model พัฒนา Young Smart Farmer และ Smart Farmer ให้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเกษตรของชุมชน พร้อมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และภาคการเกษตร ให้สามารถประกอบกิจการได้อย่างยั่งยืน และช่วยเหลือดูแลเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรท่ามกลางวิกฤติที่เกิดขึ้น กรมส่งเสริมการเกษตรและนักส่งเสริมการเกษตรทุกคนที่กระจายอยู่ทั่วประเทศยังคงมุ่งมั่นตั้งใจขับเคลื่อนการทำงานวิถีใหม่เพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนแก่พี่น้องเกษตรกรไทยต่อไป

ในโอกาสนี้ กระผมขอให้อำนาจใจพร้อมขอบขอบคุณเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรทุกท่านทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจและทุ่มเทความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งสู่ภาคเกษตรไทยทั้งระบบ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืนต่อไป

(นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมส่งเสริมการเกษตร
จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลการดำเนินงานและ
เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่หน่วยงาน องค์กร ส่วนราชการและผู้สนใจทั่วไป
โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับภาพรวมของหน่วยงาน รายงานการเงิน
และผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติราชการประจำปี 2565
ของกรมส่งเสริมการเกษตร คณะผู้จัดทำจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมส่งเสริมการเกษตร ฉบับนี้ จะเป็น
ประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนประชาชนผู้สนใจทั่วไป

กรมส่งเสริมการเกษตร
มีนาคม 2566

สารบัญ

หน้า

บทสรุป	i
สารอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	vi
คำนำ	vii
สารบัญ	viii
ส่วนที่ 1 ข้อมูลภาพรวมของหน่วยงาน	
▶ ประวัติกรมส่งเสริมการเกษตร	2
▶ วิสัยทัศน์	4
▶ คำขวัญ	4
▶ พันธกิจ	4
▶ ค่านิยม	4
▶ วัฒนธรรมองค์การ	4
▶ ภารกิจและอำนาจหน้าที่	5
▶ โครงสร้างองค์กร	6
▶ แผนที่ตั้งหน่วยงานภูมิภาคและหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค	7
▶ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่	8

ส่วนที่ 2 รายงานการเงิน

- ▶ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่กรมส่งเสริมการเกษตร 10
ได้รับและผลการใช้จ่ายงบประมาณ
- ▶ งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 12
- ▶ งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 14

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติราชการ

- ▶ ผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ 18
ในการปฏิบัติราชการของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
- ▶ ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ 22
(Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
- ▶ ผลการดำเนินงานตามภารกิจภายใต้กลยุทธ์ของแผนปฏิบัติราชการ 24
ประจำปี 2565 ของกรมส่งเสริมการเกษตร
 - กลยุทธ์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร 26
 - กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต 43
 - กลยุทธ์ที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม 71
อย่างสมดุลและยั่งยืน
 - กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ 72

ส่วนที่ 4 ภาคผนวก

- รางวัลที่ได้รับจากหน่วยงานภายนอก 86
- รางวัลที่ได้รับจากภายในหน่วยงาน 96

ผู้บริหาร

กรมส่งเสริมการเกษตร

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

นายครองศักดิ์ สงรักษา
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นางอัญชลี สุวจิตตานนท์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นายนวนิตย์ พลเคน
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ข้อมูล ภาพรวมของหน่วยงาน

ประวัติกรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรจัดตั้งขึ้นจากแนวคิดที่จะให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการส่งเสริมและเผยแพร่ทางการเกษตรทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง ไว้ที่หน่วยงานเดียว โดยรวมงานส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานปลัดกระทรวง กรมกสิกรรม และกรมการข้าวเข้าด้วยกัน เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและเผยแพร่วิชาการ หรือความรู้เกี่ยวกับการเกษตร แผนใหม่ให้ถึงตัวเกษตรกรโดยทั่วถึงและแพร่หลาย กระทรวงเกษตรจึงได้เสนอโครงการจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2504 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2504 เห็นชอบในหลักการให้กระทรวงเกษตรพิจารณาจัดตั้งกรม หรือ สำนักงานส่งเสริมการเกษตรขึ้นเป็นหน่วยงานกลางในกระทรวงเกษตร ต่อมาเมื่อคำสั่งกระทรวงเกษตรตั้งสำนักงานส่งเสริมการเกษตรขึ้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2505 เพื่อเตรียมการต่าง ๆ และได้ดำเนินงานในรูปงานส่งเสริมการเกษตรตามแนวใหม่ไปพลาง และเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2509 ให้เรียกชื่อว่า “กรมแพร่ขยายการเกษตร” โดยโอนงานส่งเสริมการเกษตรจากทุกกรมในสังกัดกระทรวงเกษตรมารวมอยู่ในกรมแพร่ขยายการเกษตร ส่วนเจ้าหน้าที่ให้เรียกพนักงานแพร่ขยายจังหวัดและพนักงาน

แพร่ขยายอำเภอ จากนั้นมาในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 ให้เปลี่ยนชื่อเป็น “กรมบริการเกษตร” โดยใน ส่วนภูมิภาคให้ยุบสภกรรมการจังหวัดและยุบสภกรรมการอำเภอ และเปลี่ยนเป็นเกษตรจังหวัดและเกษตรอำเภอ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2510 รับหลักการร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม ตามที่กระทรวงเกษตรเสนอ โดย เปลี่ยนชื่อ “กรมบริการเกษตร” เป็น “กรมส่งเสริม การเกษตร” และในวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2510 ที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญได้มีมติรับหลักการ พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 4)

พ.ศ. 2510 เพื่อขอตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร และได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายให้ตั้ง “กรมส่งเสริมการเกษตร” ได้เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2510 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันประกาศใน

ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ หน้า 1 เล่ม 84 ตอนที่ 101 วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2510 โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจาก ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรของประเทศมีอาชีพในการเกษตร ประมาณร้อยละ 80 และสินค้าการเกษตรเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ นำรายได้ เข้าประเทศประมาณร้อยละ 90 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด ซึ่งอาจถือได้ว่าการ เศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศขึ้นอยู่กับอาชีพการเกษตรเป็นสำคัญ และได้ แต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษ ทำนอง สิงคาลวณิช ให้ดำรงตำแหน่งอธิบดี กรมส่งเสริมการเกษตร (คนแรก) ตั้งแต่ พ.ศ. 2511 - พ.ศ. 2518

วัตถุประสงค์การก่อตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร มุ่งจัดรูปบริการทาง วิชาการเกษตรให้อยู่ในสถาบันเดียวกัน เพื่อสะดวกในการจัดบริการแก่เกษตรกร โดยจัดให้มีการปลูกพืชอาหารให้พลเมือง และส่งเป็นสินค้าออก รวมทั้งเป็น วัตถุประสงค์ของอุตสาหกรรมในประเทศ และกระทำในลักษณะให้เกษตรกรรวมกัน เป็นกลุ่ม มีการประสานงานกับสถาบันของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แนวทาง การส่งเสริมกระทำโดยพิจารณาความต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอก เป็นหลัก มีการกำหนดระบบการปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และทรัพยากร เพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด สนับสนุนการรวมกลุ่มการสร้างเกษตรกรชั้นนำ ในท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดการช่วยตนเอง รวมทั้งยุวเกษตรกร กำหนดแผน การปลูกพืชหลายครั้งในพื้นที่ที่มีอยู่แทนการเพิ่มผลผลิต เพื่อแก้ปัญหา การทำงานไม่เต็มที่ของเกษตรกร

วิสัยทัศน์

เกษตรกรมีความเข้มแข็ง
มีคุณภาพชีวิตที่ดี ใช้เทคโนโลยี
และนวัตกรรม และมีรายได้ที่มั่นคง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
2. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาด
3. ให้บริการทางการเกษตรและผลิตปัจจัยทางการเกษตรเพื่อสนับสนุนและจำหน่ายแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วน

คำขวัญ

ส่งเสริมการเกษตรอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันสถานการณ์ ปฏิบัติงานด้วยความภาคภูมิใจ

ค่านิยม "STEC"

มุ่งมั่นบริการ
(Service mind)

ทีมงานเป็นเลิศ
(Teamwork)

เชิดชูคุณธรรม
(Ethic)

ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
(Change leader)

วัฒนธรรมองค์การ "DOAE"

D = Development

พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง
และพัฒนางานตามบทบาทภารกิจหน้าที่ให้สอดคล้อง
กับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง

O = Opinion Share

A = Accountability

กล้าคิด กล้านำเสนอในมุมมองที่แตกต่างด้วยเหตุและผล
มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง
และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์กรพร้อมที่จะร่วมแก้ไข
ปัญหาที่เกิดขึ้น

E = Excellent Communication

การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ที่อยู่บนฐานของความเข้าใจ
ที่ถูกต้องตรงกัน

ภารกิจและอำนาจหน้าที่

ให้กรมส่งเสริมการเกษตร มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ โดยการศึกษา วิจัย พัฒนา กำหนดมาตรการและแนวทาง ในการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และการให้บริการทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

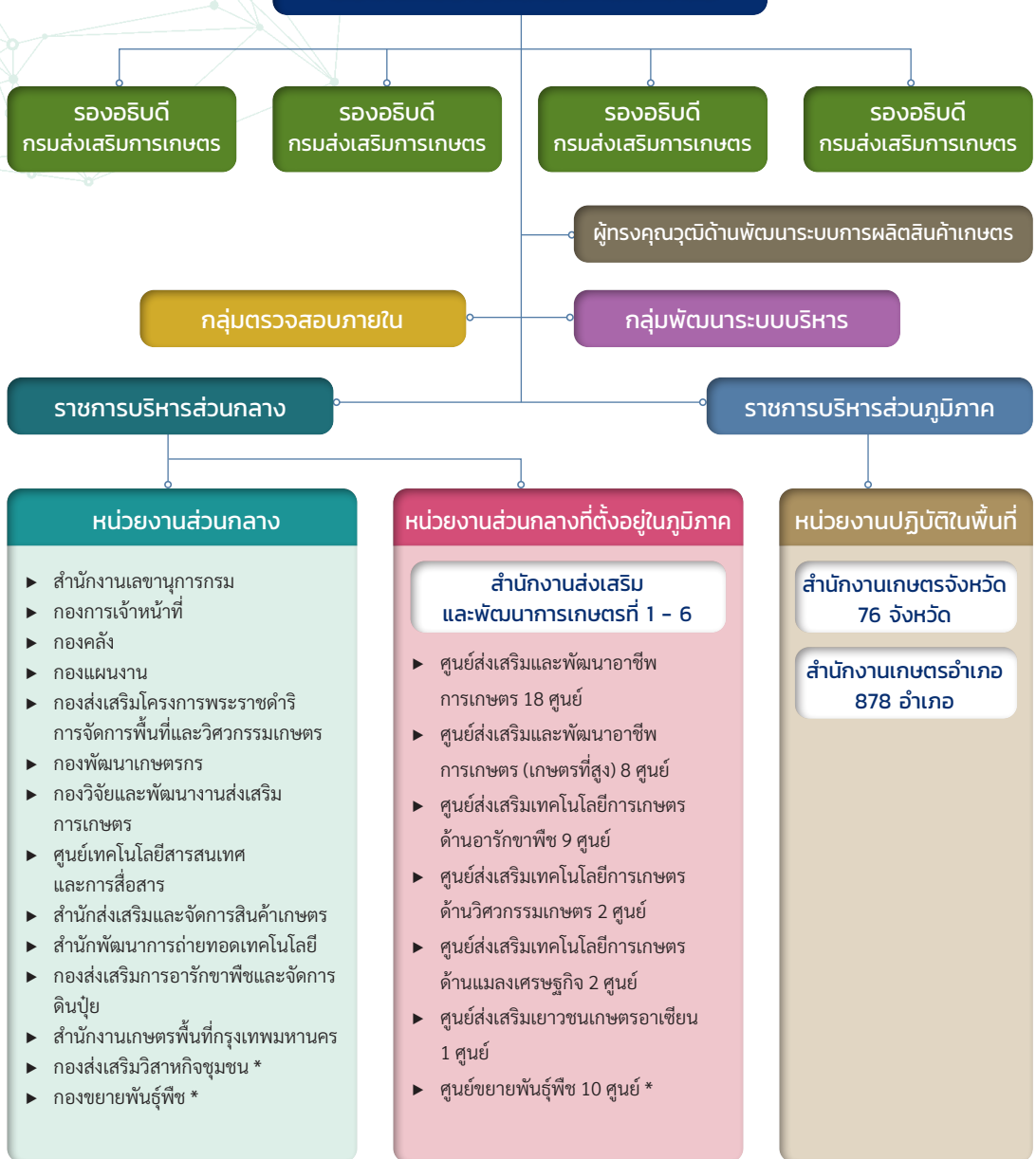
1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
3. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร
4. ฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการทางการเกษตร
5. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้างองค์กรของกรมส่งเสริมการเกษตร

ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2565

อริบตีกรมส่งเสริมการเกษตร

หมายเหตุ * หมายถึง หน่วยงานที่ตั้งขึ้นเป็นการภายในกรมส่งเสริมการเกษตร

แผนที่ตั้งหน่วยงานภูมิภาค และหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

ณ วันที่ 30 กันยายน 2565

กรอบอัตรากำลังทั้งสิ้น 12,035 อัตรา

ลำดับ	ประเภท อัตรากำลัง	ส่วนกลาง (อัตรา)		ส่วนภูมิภาค (อัตรา)		รวม (อัตรา)	
		กรอบตำแหน่ง	มีนครอง	กรอบตำแหน่ง	มีนครอง	กรอบตำแหน่ง	มีนครอง
1	ข้าราชการ	1,162	1,083	7,732	7,261	8,894	8,344
2	ลูกจ้างประจำ	178	167	216	207	394	374
3	พนักงานราชการ	576	487	2,171	1,688	2,747	2,175
รวม		1,916	1,737	10,119	9,156	12,035	10,893

อัตรากำลังข้าราชการ จำแนกตามประเภทตำแหน่งและวุฒิการศึกษา

ตำแหน่ง ประเภท	ระดับ	จำนวนข้าราชการจำแนกตามวุฒิการศึกษา (อัตรา)				รวม
		ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
บริหาร	สูง	-	-	1	-	1
	ต้น	-	1	3	-	4
อำนวยการ	สูง	-	29	51	1	81
	ต้น	-	5	6	-	11
วิชาการ	ทรงคุณวุฒิ	-	-	-	-	-
	เชี่ยวชาญ	-	-	1	-	1
	ชำนาญการพิเศษ	-	795	473	14	1,282
	ชำนาญการ	-	1,556	1,006	20	2,582
	ปฏิบัติการ	-	2,497	593	4	3,094
ทั่วไป	อาวุโส	20	103	10	-	133
	ชำนาญงาน	454	396	21	-	871
	ปฏิบัติงาน	265	19	-	-	284
รวม		739	5,401	2,165	39	8,344

อัตรากำลังลูกจ้างประจำและพนักงานราชการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตำแหน่ง ประเภท	ระดับ	จำนวนเจ้าหน้าที่จำแนกตามวุฒิการศึกษา (อัตรา)				รวม
		ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
ลูกจ้างประจำ		347	27	-	-	374
พนักงานราชการ		1,181	994	-	-	2,175

ส่วนที่

รายงานการเงิน

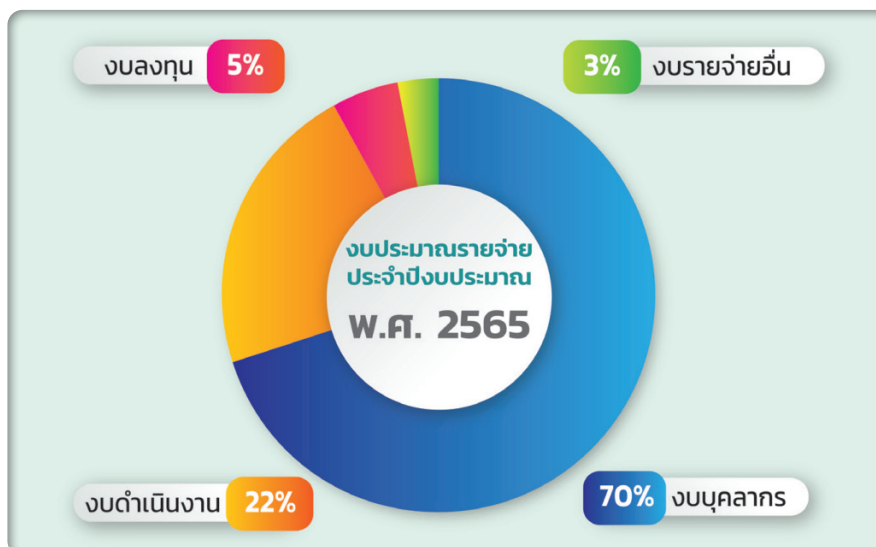
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับ และผลการใช้จ่ายงบประมาณ

หน่วย : ล้านบาท

งบรายจ่าย	ได้รับตาม พ.ร.บ. *	ได้รับ **	ใช้จ่าย
ภาพรวม	4,979.3365	5,098.0217	5,090.3505
▪ รายจ่ายประจำ	4,733.2116	4,850.9708	4,843.3324
- งบบุคลากร	3,499.1464	3,633.6447	3,633.6447
- งบดำเนินงาน	1,079.6312	1,067.3321	1,061.2007
- งบรายจ่ายอื่น	154.4340	149.9940	148.4870
▪ รายจ่ายลงทุน (งบลงทุน)	246.1249	247.0509	247.0181

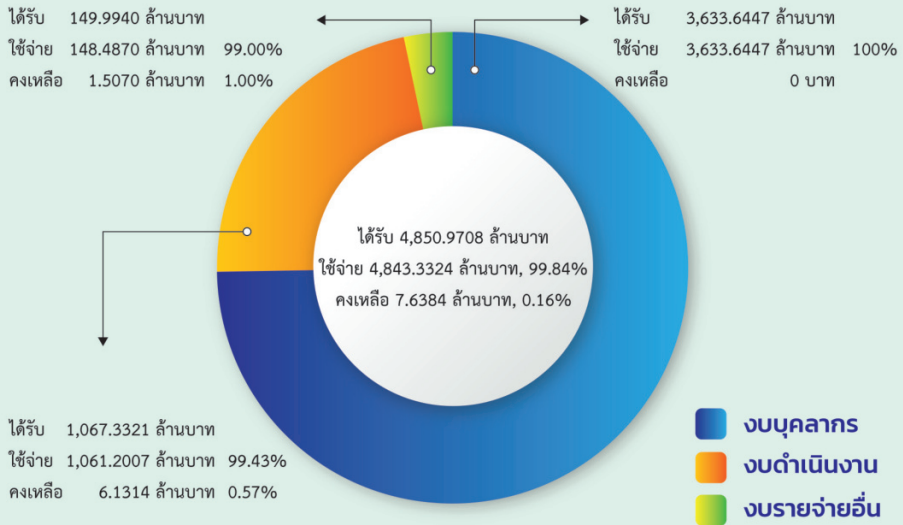
หมายเหตุ

- * ได้รับตาม พ.ร.บ. หมายถึง วงเงินตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
- ** ได้รับ หมายถึง เงินประจำงวดที่ได้รับจริง โดยวงเงินที่ได้รับมากกว่าวงเงินที่ได้รับตาม พ.ร.บ. เนื่องจากได้รับเงินเพิ่มจากสำนักงานงบประมาณในงบบุคลากร รายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณภายใต้แผนงานบุคลากรภาครัฐ จำนวน 17.2376 ล้านบาท และกรมบัญชีกลาง จำนวน 101.4476 ล้านบาท

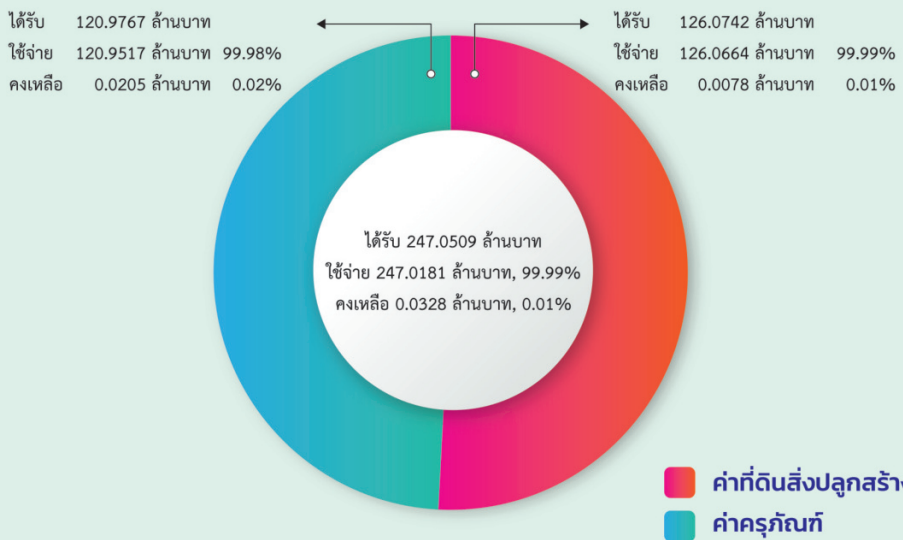

วงเงินที่ได้รับและใช้จ่ายจริง

รายจ่ายประจำ

รายจ่ายลงทุน

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2565

หน่วยนับ : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

76,479,529.90

127,545,697.57

ลูกหนี้การค้า

19,401,274.57

30,045,600.00

ลูกหนี้อื่นระยะสั้น

43,066.75

18,047,588.41

เงินลงทุนระยะสั้น

5,326,262.67

43,066.75

วัสดุคงเหลือ

18,113.47

5,994,920.22

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

101,268,247.36

19,140.33

รวมสินทรัพย์หมุนเวียน

101,268,247.36

181,696,013.28

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ลูกหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว

1,861,323.00

1,861,323.00

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ

1,382,463,000.72

1,365,981,143.45

สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน - สุทธิ

56,504,894.30

1,085,851.75

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ

1,440,829,218.02

86,087,998.29

รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

1,440,829,218.02

1,455,016,316.49

รวมสินทรัพย์

1,542,097,465.38

1,636,712,329.77

หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

หนี้สิน

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้การค้า

16,067,066.04

71,428,577.32

เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น

93.69

37.10

เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น

17,935,130.20

16,348,384.23

เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะสั้น

17,715,291.45

17,715,291.45

เงินรับฝากระยะสั้น

68,331,781.50

97,462,929.61

หนี้สินหมุนเวียนอื่น

185,757.75

187,122.75

รวมหนี้สินหมุนเวียน

120,235,120.63

203,142,342.46

หนี้สินไม่หมุนเวียน

เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว

13,440,226.09

22,420,028.64

เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะยาว

8,189,325.00

8,189,325.00

หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น

285,617.09

285,617.09

รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน

21,915,168.18

30,894,970.73

รวมหนี้สิน

142,150,288.81

234,037,313.19

สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

ทุน

3,109,075,331.91

3,203,215,974.27

รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม

(1,709,128,155.34)

(1,800,540,957.69)

รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

1,399,947,176.57

1,402,675,016.58

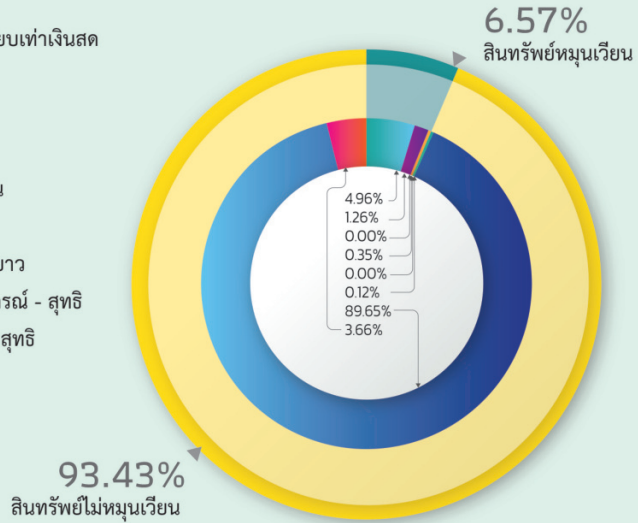
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

1,542,097,465.38

1,636,712,329.77

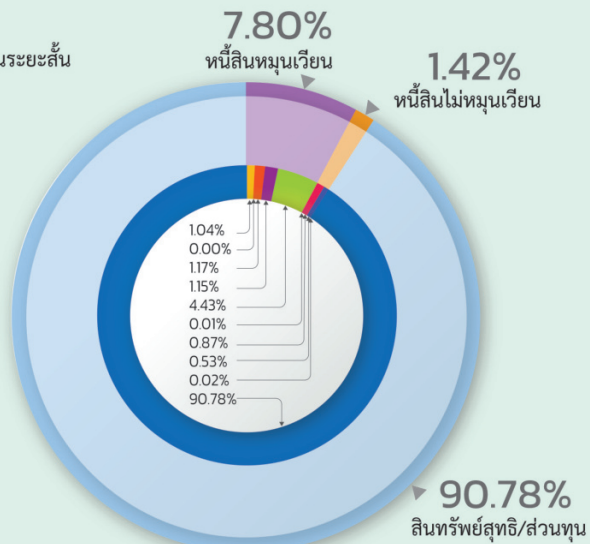
สินทรัพย์

- เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
- ลูกหนี้อื่นระยะสั้น
- เงินลงทุนระยะสั้น
- วัสดุคงเหลือ
- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
- ลูกหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว
- ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ
- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ

หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

- เจ้าหนี้การค้า
- เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น
- เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น
- เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะสั้น
- เงินรับฝากระยะสั้น
- หนี้สินหมุนเวียนอื่น
- เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว
- เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะยาว
- หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น
- สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565

หน่วยนับ : บาท

รายได้

รายได้จากงบประมาณ

9,042,194,364.46

9,090,523,541.67

รายได้จากเงินกู้และรายได้อื่นจากรัฐบาล

36,091,989.26

3,052,143,363.90

รายได้จากการขายสินค้าและบริการ

7,065,676.01

7,102,837.15

รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

17,006,688.27

12,559,132.49

รายได้อื่น

36,338,878.72

38,381,155.13

รวมรายได้

9,138,697,596.72

12,200,710,030.34

ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายบุคลากร

4,130,423,771.18

4,165,340,947.87

ค่าบำเหน็จบำนาญ

3,321,971,940.77

3,101,591,362.64

ค่าตอบแทน

4,346,044.34

2,994,871.50

ค่าใช้จ่าย

695,363,868.83

871,082,579.31

ค่าวัสดุ

397,175,503.44

443,104,256.09

ค่าสาธารณูปโภค

137,017,980.19

137,246,276.34

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

260,825,146.01

247,804,472.80

ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

178,653,587.42

2,997,148,359.69

ค่าใช้จ่ายอื่น

65,009,627.98

149,974,124.46

รวมค่าใช้จ่าย

9,190,787,470.16

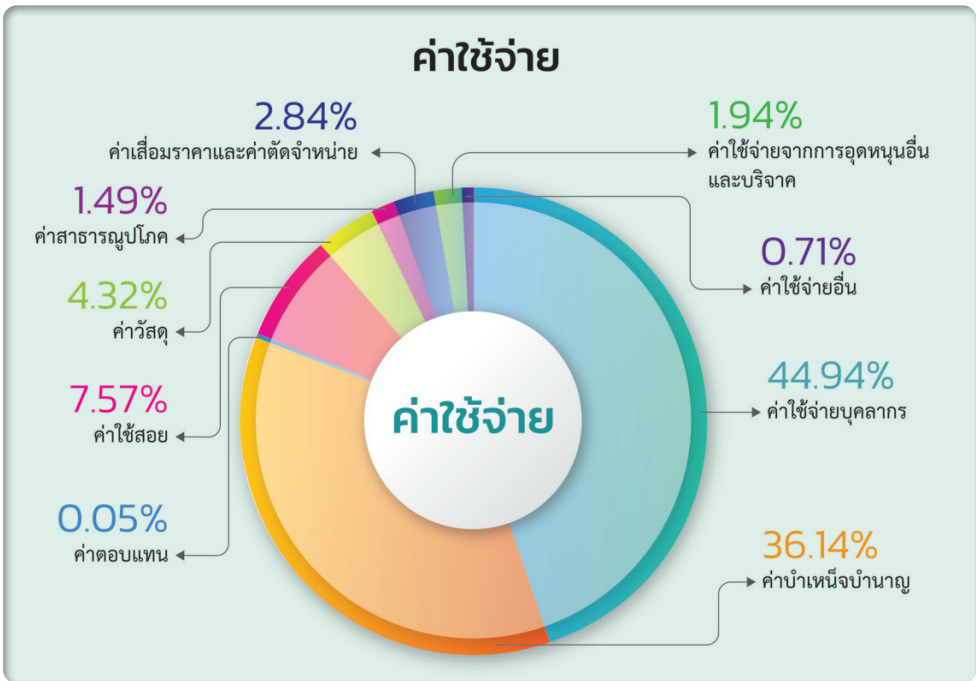
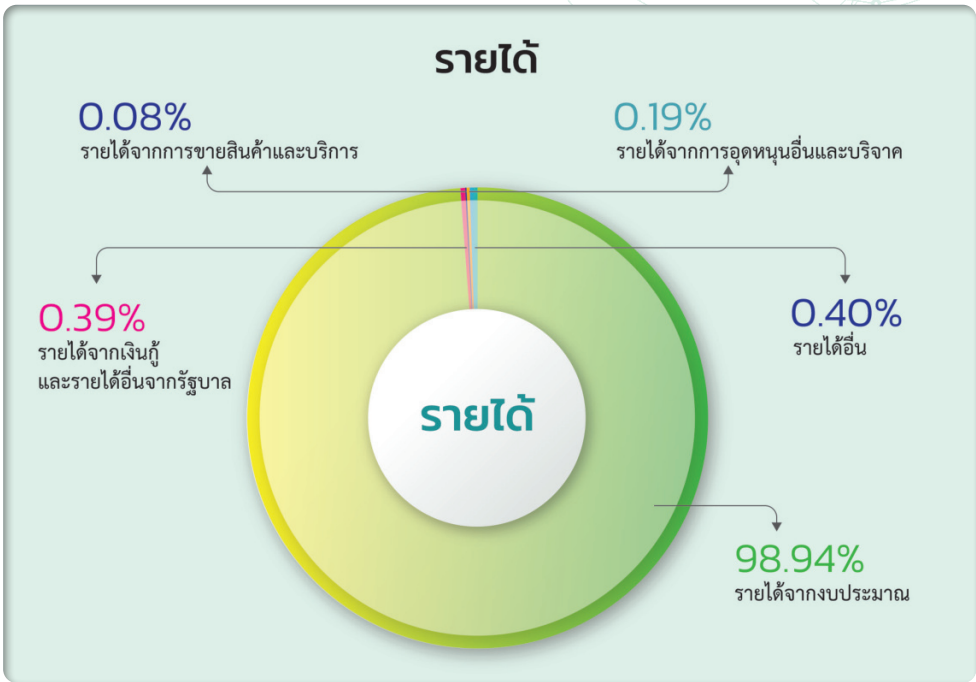
12,116,287,250.70

รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ

(52,089,873.44)

84,422,779.64

ผลการปฏิบัติราชการ

plant with significant economic value. Potted plants have a demand for domestic consumption.

Orchid cut flower :

Japan USA Vietnam China Italy

Domestic Market :

- 1) Pak Khleng Talat (Flower Market)
- 2) Simummuang Market
- 3) Talaad Thai
- 4) Chatuchak Market

Major Export Markets of Thai Orchids

Japan USA Vietnam Netherlands Brazil

Thai Orchid Farms for Agro-tourism

In Thailand, some orchid farms open for agro-tourism to present the way of community life, and provide experience knowledge, including arranging participating activities for tourists. These activities can create income for farmers and communities.

Orchid Farm and Lung Niyom Orchid Farm at: Taling Chan, Bangkok, on the boat tour route of Khlong Lat Mayom Floating Market.
 Orchid Farm at Bang Lan, Nakhon Pathom, near Lam Phaya Floating Market.
 Orchid Farm and Orchard Gallery at Sampran, Nakhon Pathom, on the road to Bang Saen Road.
 Orchid Farm at Sathuk, Ratchaburi.
 Orchid Farm at Bang Phru, Ratchaburi.

... orchids and flowers are ...
 ... festivals and ...

ผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 9 (3) กำหนดว่า การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนด โดยต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนด ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 ได้มีมติเห็นชอบกรอบและแนวทางการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามที่ ก.พ.ร. เสนอ โดยกำหนดองค์ประกอบการประเมิน แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ คือ การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Performance Base) น้ำหนักร้อยละ 70 ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายรัฐบาล แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายสำคัญที่เป็นการบูรณาการ งานตามภารกิจ/งานประจำ และการประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน (Potential Base) น้ำหนักร้อยละ 30 ได้แก่ การพัฒนาองค์การสู่ดิจิทัล การพัฒนาระบบข้อมูลให้เป็นดิจิทัล การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน และการประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับคุณภาพ ระดับมาตรฐาน (แบ่งเป็น มาตรฐานขั้นสูง และมาตรฐานขั้นต้น) และระดับต้องปรับปรุง กำหนดรอบระยะเวลาการประเมิน ปีละ 1 ครั้ง (รอบการประเมินตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม - วันที่ 30 กันยายน)

กรมส่งเสริมการเกษตร มีผลการประเมินตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564 - วันที่ 30 กันยายน 2565 มีคะแนนภาพรวมเท่ากับ 97.28 ระดับผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพ รายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบ / ตัวชี้วัด	น้ำหนัก	หน่วยวัด	เกณฑ์การประเมิน *			ผลการดำเนินงาน	คะแนนที่ได้	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
			เป้าหมายขั้นต่ำ (50.00 คะแนน)	เป้าหมายมาตรฐาน (75.00 คะแนน)	เป้าหมายขั้นสูง (100.00 คะแนน)			
การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Performance Base) (ร้อยละ 70)								
1. ระบบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) พืช ประมง ปศุสัตว์	10	ระดับ	แผนการพัฒนา ระบบ e-Service ในระยะ 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 - 2567)	มาตรฐานแบบฟอร์มขอรับบริการ GAP และ มาตรฐานแบบฟอร์มใบรับรอง GAP ตาม L1/L2 / L3 ของกรม	ให้บริการ e-Service ระบบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) พืช ประมง ปศุสัตว์	3 ผลผลิต	100.00	10.00

องค์ประกอบ / ตัวชี้วัด	น้ำหนัก	หน่วยวัด	เกณฑ์การประเมิน *			ผลการดำเนินงาน	คะแนนที่ได้	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
			เป้าหมายขั้นต่ำ (50.00 คะแนน)	เป้าหมายมาตรฐาน (75.00 คะแนน)	เป้าหมายขั้นสูง (100.00 คะแนน)			
2. ระบบการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและการขอรับการช่วยเหลือด้านการเกษตร	15	ระดับ	โปรแกรมต้นแบบ ระบบการขึ้นทะเบียนเกษตรกร	ดำเนินการพัฒนาระบบ พร้อมทดสอบ	ให้บริการระบบฐานข้อมูลเกษตรกรกลาง (Farmer ONE)	3 ผลผลิต	100.00	15.00
3. รายได้เงินสดสุทธิ ทางการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น	15	บาท /ครัวเรือน /ปี	74,672.57	77,524.21	80,375.85	78,322.00	81.99	12.30
4. ผลการดำเนินงานตามแนวทางส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่	15						99.86	14.98
4.1 ร้อยละของต้นทุนการผลิตที่ลดลง	3.75	ร้อยละ					100.00	3.75
4.1.1 ข้าว	0.75	ร้อยละ	6.84	8.42	10.00	13.64	100.00	0.75
4.1.2 พืชและแมลงเศรษฐกิจ	0.75	ร้อยละ	6.00	8.00	10.00	14.43	100.00	0.75
4.1.3 ประมง	0.75	ร้อยละ	4.45	5.45	6.45	6.65	100.00	0.75
4.1.4 ปศุสัตว์	0.75	ร้อยละ	13.97	15.97	17.97	25.38	100.00	0.75
4.1.5 หม่อนไหม	0.75	ร้อยละ	8.00	10.38	12.76	12.90	100.00	0.75
4.2 ร้อยละของผลผลิตสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้น	3.75	ร้อยละ					100.00	3.75
4.2.1 ข้าว	0.75	ร้อยละ	7.50	9.33	11.15	16.77	100.00	0.75
4.2.2 พืชและแมลงเศรษฐกิจ	0.75	ร้อยละ	6.00	10.00	14.00	19.77	100.00	0.75
4.2.3 ประมง	0.75	ร้อยละ	6.42	7.42	8.42	11.04	100.00	0.75
4.2.4 ปศุสัตว์	0.75	ร้อยละ	32.98	33.98	34.98	73.46	100.00	0.75
4.2.5 หม่อนไหม	0.75	ร้อยละ	8.00	10.00	12.00	12.71	100.00	0.75
4.3 ร้อยละของแปลงที่ได้ราคาผลผลิตเพิ่มขึ้น	3.75	ร้อยละ					100.00	3.75
4.3.1 ข้าว	0.75	ร้อยละ	4.00	5.00	6.00	12.52	100.00	0.75
4.3.2 พืชและแมลงเศรษฐกิจ	0.75	ร้อยละ	5.00	7.00	8.99	20.73	100.00	0.75
4.3.3 ประมง	0.75	ร้อยละ	3.64	4.14	4.64	5.52	100.00	0.75
4.3.4 ปศุสัตว์	0.75	ร้อยละ	17.12	18.12	19.12	39.60	100.00	0.75
4.3.5 หม่อนไหม	0.75	ร้อยละ	5.00	5.54	6.07	7.46	100.00	0.75

องค์ประกอบ / ตัวชี้วัด	น้ำหมัก	หน่วยวัด	เกณฑ์การประเมิน *			ผลการดำเนินงาน	คะแนนที่ได้	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
			เป้าหมายขั้นต่ำ (50.00 คะแนน)	เป้าหมายมาตรฐาน (75.00 คะแนน)	เป้าหมายขั้นสูง (100.00 คะแนน)			
4.4 ร้อยละของแปลงใหญ่ที่ได้รับการรับรองคุณภาพและมาตรฐานการผลิต	3.75	ร้อยละ					99.44	3.73
4.4.1 ข้าว	0.75	ร้อยละ	60.00	68.49	76.97	100.00	100.00	0.75
4.4.2 พืชและแมลงเศรษฐกิจ	0.75	ร้อยละ	60.00	78.64	97.28	95.20	97.21	0.73
4.4.3 ประมง	0.75	ร้อยละ	95.68	97.43	99.18	99.26	100.00	0.75
4.4.4 ปศุสัตว์	0.75	ร้อยละ	25.95	27.15	28.24	28.73	100.00	0.75
4.4.5 หม่อนไหม	0.75	ร้อยละ	60.00	69.09	78.18	88.64	100.00	0.75
5. ร้อยละของวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง มีผลการประเมินศักยภาพในระดับดี	10	ร้อยละ	24.75	25.00	25.25	25.74	100.00	10.00
6. ร้อยละของพื้นที่บริหารจัดการน้ำในเขตชลประทานได้รับน้ำตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี	5	ร้อยละ	+/- 16.71	+/- 13.88	+/- 11.05	0.75	100.00	5.00

องค์ประกอบ / ตัวชี้วัด	น้ำหนัก	หน่วยวัด	เกณฑ์การประเมิน *			ผลการดำเนินงาน	คะแนนที่ได้	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
			เป้าหมายขั้นต้น (50.00 คะแนน)	เป้าหมายมาตรฐาน (75.00 คะแนน)	เป้าหมายขั้นสูง (100.00 คะแนน)			
การประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน (Potential Base) (ร้อยละ 30)								
7. การพัฒนาองค์การสู่ดิจิทัล : การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผู้ปลูกพืชทำนาเกลือสมุทร และเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ	15	ระดับ	ยื่นเรื่อง/ยื่นคำขอทางออนไลน์ (e-form) แต่ยังไม่สามารถแนบเอกสารมาพร้อมกันผ่านระบบได้ โดยให้ประชาชนจัดส่งแยกมาในรูปแบบ scan file	มีระบบยื่นเรื่อง/ยื่นคำขอทางออนไลน์ (e-form) ที่ประชาชนมีความปลอดภัย รักษาข้อมูลส่วนบุคคล และแนบเอกสารประกอบการพิจารณาได้	สามารถเริ่มให้บริการได้ และมีจำนวนผู้ใช้งานผ่านระบบไม่น้อยกว่า ร้อยละ xx ** ของจำนวนผู้รับบริการทั้งหมด	3 ผลผลิต	100.00	15.00
8. การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	15	คะแนน	330.00	384.95	423.45	423.48	100.00	15.00
คะแนนรวม							97.28	
สรุปผลประเมิน ระดับคุณภาพ								●

หมายเหตุ : * สำนักงาน ก.พ.ร. ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินส่วนราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 ประกอบด้วย การประเมินใน 3 ระดับ ดังนี้

- เกณฑ์การประเมินระดับตัวชี้วัด พิจารณาจากผลการดำเนินงานเทียบกับค่าเป้าหมาย 3 ระดับ ที่กำหนดไว้ คือ เป้าหมายขั้นสูง 100 คะแนน เป้าหมายมาตรฐาน 75 คะแนน และเป้าหมายขั้นต้น 50 คะแนน โดยหากผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมายขั้นต้นที่ตั้งไว้จะได้คะแนนเป็นศูนย์ เป็นการคิดคะแนนจากการเทียบบัญญัติโดยตรงระหว่างผลการดำเนินงานจริงกับค่าเป้าหมาย 3 ระดับ แล้วนำคะแนนที่ได้ถ่วงด้วยน้ำหนักตัวชี้วัด ออกมาเป็นคะแนนของตัวชี้วัดนั้น ๆ
- เกณฑ์การประเมินระดับส่วนราชการ ผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ คำนวณจากผลรวมจากค่าคะแนนถ่วงน้ำหนักของทุกตัวชี้วัดเต็ม 100 คะแนน โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินเป็น 3 ระดับ ตามสัญลักษณ์ ดังนี้
 - ระดับคุณภาพ มีคะแนนผลการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 90.00 - 100.00 ระดับมาตรฐาน แบ่งเป็น
 - มาตรฐานขั้นสูง มีคะแนนผลการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 75.00 - 89.99
 - มาตรฐานขั้นต้น มีคะแนนผลการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 60.00 - 74.99
 - ระดับต้องปรับปรุง มีคะแนนผลการดำเนินงานต่ำกว่า 60.00

** xx หมายถึง ร้อยละของจำนวนผู้รับบริการทั้งหมด แบ่งเป็น 3 กรณี คือ
 กรณีที่ 1 ผู้รับบริการในปีนั้น น้อยกว่า 100 ราย เป้าหมายขั้นสูง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50
 กรณีที่ 2 ผู้รับบริการในปีนั้น 100 - 500 ราย เป้าหมายขั้นสูง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
 กรณีที่ 3 ผู้รับบริการในปีนั้น มากกว่า 500 ราย เป้าหมายขั้นสูง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ทั้งนี้ การนับจำนวนผู้รับบริการ ให้นับตั้งแต่ระบบ e-Service ที่พัฒนาเปิดให้บริการ และจำนวนผู้รับบริการทั้งหมด หมายถึง จำนวนผู้รับบริการ ผ่านระบบออนไลน์ของหน่วยงานหรือของหน่วยงานอื่น และผู้รับบริการที่ขอรับบริการ ณ สำนักงาน (Walk in) หรือช่องทางอื่น ๆ เช่น ไปรษณีย์ โทรสาร

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.). (2564). คู่มือการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) เป็นเครื่องมือในเชิงบวกที่มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยในเชิงสร้างสรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้รับทราบถึงสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้จะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

กรมส่งเสริมการเกษตร มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 89.15 คะแนน ระดับผลการประเมินอยู่ในระดับ A อยู่ในระดับที่ดี ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีเป้าหมายหลักเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยรายตัวชี้วัด ดังนี้

กรมส่งเสริมการเกษตร
ขอร่วมเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่โปร่งใส
และต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ
ด้วยการส่งเสริมนโยบาย

NO GIFT POLICY

“งดให้ งดรับ”

ของขวัญและของกำนัลทุกชนิด
จากการปฏิบัติหน้าที่

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

DOAE กรมส่งเสริมการเกษตร www.doae.go.th

เครื่องมือในการประเมิน	ผู้ตอบแบบสอบถาม	ตัวชี้วัด	คะแนนที่ได้	คะแนนเฉลี่ย	ผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนัก*
แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT)	บุคลากรในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 1,444 คน	1. การปฏิบัติหน้าที่	91.55	84.74	25.42
		2. การใช้งบประมาณ	85.37		
		3. การใช้อำนาจ	84.43		
		4. การใช้ทรัพย์สินของราชการ	80.58		
		5. การแก้ไขปัญหาการทุจริต	81.78		
แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT)	ประชาชนผู้มารับบริการหรือติดต่อกรมส่งเสริมการเกษตร รวมตอบแบบวัดการรับรู้จำนวน 871 คน	6. คุณภาพการดำเนินงาน	81.51	80.56	24.17
		7. ประสิทธิภาพการสื่อสาร	78.98		
		8. การปรับปรุงระบบการงาน	81.18		
แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT)	เปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานและการให้บริการบนหน้าเว็บไซต์หลักของกรมส่งเสริมการเกษตร (www.doae.go.th)	9. การเปิดเผยข้อมูล	97.78	98.89	39.56
		10. การป้องกันการทุจริต	100.00		
คะแนนรวมการประเมินฯ					89.15

หมายเหตุ :* หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเป็นไปตามคู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน ระดับผลการประเมินจำแนกออกเป็น 7 ระดับ ดังนี้

- ระดับ AA มีผลการประเมินอยู่ในระดับคะแนน 95.00 – 100
- ระดับ A มีผลการประเมินอยู่ในระดับคะแนน 85.00 - 94.99
- ระดับ B มีผลการประเมินอยู่ในระดับคะแนน 75.00 - 84.99
- ระดับ C มีผลการประเมินอยู่ในระดับคะแนน 65.00 - 74.99
- ระดับ D มีผลการประเมินอยู่ในระดับคะแนน 55.00 - 64.99
- ระดับ E มีผลการประเมินอยู่ในระดับคะแนน 50.00 - 54.99
- ระดับ F มีผลการประเมินอยู่ในระดับคะแนน 0 - 49.99

ผลการดำเนินงานตามภารกิจภายใต้กลยุทธ์ของแผนปฏิบัติราชการ ประจำปี 2565 ของกรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2565 สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบาย ของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2565 ของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ โดยได้ถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องมาสู่แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2565 ของกรมส่งเสริม การเกษตร ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร 2) กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต 3) กลยุทธ์ที่ 3 บริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ 4) กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพองค์กร และการบริหารจัดการ

แผนภาพความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ กับแผนปฏิบัติราชการกรมส่งเสริมการเกษตร ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565)

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)					
"ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง"					
(๑) ด้านความมั่นคง	(๒) ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	(๓) ด้านการสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทางสังคม	(๔) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม		
แผนแม่บท					
๑. ความมั่นคง	๓. การเกษตร	๕. การท่องเที่ยว	๑๕. พลังงานสังคม	๑๖. เศรษฐกิจฐานราก	๑๘. การเติบโตอย่างยั่งยืน
๔. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่					
แผนการปฏิรูปประเทศ					
๕. ด้านเศรษฐกิจ		๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		๗. ด้านสาธารณสุข	
แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ : "ภาคเกษตรมั่นคง เกษตรกรมั่งคั่ง ทรัพยากรเกษตรยั่งยืน"					
ตัวชี้วัด	๑. ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ ๓.๔ ๒. ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ ๑.๒	เกษตรกรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี		พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าปีละ ๓๕๐,๐๐๐ ไร่	
กลยุทธ์	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับมูลค่าสินค้า	สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร	บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อม	
พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ					
แผนปฏิบัติราชการกรมส่งเสริมการเกษตร ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)					
ตัวชี้วัด	Smart Farmer / Young Smart Farmer / Smart Group และเครือข่ายมีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕	กรมผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพและมูลค่า เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓		รายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓	
กลยุทธ์	สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคง ในอาชีพแก่เกษตรกร	ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร ตลอดห่วงโซ่การผลิต	บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน	พัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ	

แผนภาพสรุปภาพรวมโครงการส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ดำเนินการเพื่อบรรลุตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร

วิสัยทัศน์ “เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และมีรายได้ที่มั่นคง”

เป้าหมาย

1. เกษตรกร
องค์กรเกษตรกร
วิสาหกิจชุมชน และ
เครือข่ายมีความเข้มแข็ง
2. การผลิตสินค้าเกษตร
มีประสิทธิภาพและ
มูลค่าเพิ่มสูงขึ้น
3. เกษตรกรมีรายได้
เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

1. Smart Farmer /
Young Smart Farmer /
Smart Group และ
เครือข่ายมีความเข้มแข็ง
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25
2. การผลิตสินค้าเกษตร
มีประสิทธิภาพและ
มูลค่าเพิ่มสูงขึ้น
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
3. รายได้ของเกษตรกร
เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า
ร้อยละ 3

กลยุทธ์ - ตัวชี้วัด - ค่าเป้าหมาย

กลยุทธ์ที่ 1

สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคง ในอาชีพแก่เกษตรกร

- 1.1 เกษตรกรเป็น Smart Farmer และ
Young Smart Farmer ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 1.2 องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนเป็น
Smart Group ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25
- 1.3 คริวเรือนเกษตรกรได้รับการพัฒนาและน้อมนำ
แนวพระราชดำริไปปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- 1.4 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่มีการลดรายจ่าย
และเพิ่มรายได้
- 1.5 ครัวเรือนเกษตรกรมีความมั่นคงทางอาหาร
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

กลยุทธ์ที่ 2

ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร ตลอดห่วงโซ่การผลิต

- 2.1 มูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพิ่มขึ้น
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
- 2.2 มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
- 2.3 เกษตรกรมีความพร้อมในการเข้าสู่การรับรอง
มาตรฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
- 2.4 สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า
เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
- 2.5 มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อไร่ เพิ่มขึ้น
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
- 2.6 จำนวนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่
- 2.7 รายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
- 2.8 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้น
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

กลยุทธ์ที่ 3

บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

- 3.1 จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้
และมีเครือข่ายเกษตรกรปลอดภัย
ไม่น้อยกว่า 50,000 ราย

กลยุทธ์ที่ 4

พัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ

- 4.1 ข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรเป็น
Smart Officer ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
ของจำนวนข้าราชการทั้งหมด
- 4.2 กระบวนการและบริการของกรมส่งเสริม
การเกษตรที่ปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบเทคโนโลยี
ดิจิทัล ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30 ของกระบวนการ
ทั้งหมด

โครงการส่งเสริมการเกษตร

- ▶ โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอื่นเนื่องมาจาก
พระราชดำริ
- ▶ โครงการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง
- ▶ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart
Farmer)
- ▶ โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรกรในครัวเรือนเกษตร
สูงวัย
- ▶ โครงการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร
- ▶ โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจ
ชุมชน
- ▶ โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้
- ▶ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหา
ที่ดินทำกินของเกษตรกร
- ▶ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
สินค้าเกษตร (ศพก.)
- ▶ ผลผลิตเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา

- ▶ โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
- ▶ โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตาม
แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก
- ▶ โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร
- ▶ โครงการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการ
เกษตรร่วมกันของชุมชน
- ▶ โครงการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนางานส่งเสริม
การเกษตร
- ▶ โครงการส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ
- ▶ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตาม
มาตรฐาน GAP
- ▶ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
- ▶ โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตาม
อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ▶ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้า
เกษตรแปรรูป
- ▶ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ▶ โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อ
เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร
- ▶ โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ▶ โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำใน
ระดับไร่นา

โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่

โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมส่งเสริมการเกษตรมีผลการดำเนินงานตามภารกิจภายใต้กลยุทธ์ของแผนปฏิบัติการราชการประจำปี 2565 ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร

เป้าหมายของกลยุทธ์ คือ 1) เกษตรกรได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพมากขึ้น 2) องค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายมีความเข้มแข็ง และเป็น Smart Group เพิ่มขึ้น 3) มีการขยายผลโครงการในพระราชดำรินามากขึ้น 4) เกษตรกรมีการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน และ 5) ครัวเรือนเกษตรกรมีความมั่นคงทางอาหาร โดยมีแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer พัฒนาองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนให้เป็น Smart Group ส่งเสริมการผลิตเพื่อความมั่นคงในอาชีพ และความยั่งยืนของภาคเกษตร พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน และสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามแนวทางการพัฒนาข้างต้น ดังนี้

1.1 ส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สนองงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ที่มีพระราชดำริและพื้นที่ที่ส่วนพระองค์ โดยมุ่งเน้นในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และขยายผลแนวพระราชดำริองค์ความรู้ที่ประสบความสำเร็จ มาเป็นแนวทางการประกอบอาชีพทางการเกษตรและการดำเนินชีวิตของเกษตรกร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร จำนวน 45,600 ราย ใน 77 จังหวัด ดำเนินการจำนวน 77 โครงการ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการตามแผนความต้องการของเกษตรกรอย่างมีส่วนร่วม จำนวน 45,600 ราย ซึ่งผลสำเร็จของการดำเนินงานพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับ

การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพทางการเกษตร สามารถวางแผนการผลิตของตนเองได้ ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.16 เกิดการน้อมนำแนวพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ โดยสามารถประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเกษตรของตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาทางการเกษตรจากองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โครงการความร่วมมือในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในต่างประเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีอาหารไว้บริโภคภายในโรงเรียน และยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนให้ดียิ่งขึ้น ปัจจุบันมีโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำรินี้ต่างประเทศ จำนวน 10 ประเทศ 107 โรงเรียน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรให้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 15 โรงเรียน 19 ชุด ราชอาณาจักรกัมพูชา จำนวน 3 โรงเรียน 3 ชุด รวม 18 โรงเรียน 22 ชุด โดยใน 1 ชุดประกอบด้วย เมล็ดพันธุ์ผัก จำนวน 10 ชนิด และวัสดุทางการเกษตรจำนวน 6 รายการ ซึ่งเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกทักษะทางด้านการเกษตรแก่ครูและนักเรียน เพื่อให้โรงเรียนมีอาหารไว้บริโภค ตลอดจนสามารถพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน และชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

โครงการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง

สนับสนุนการดำเนินงานโครงการหลวงตามแผนแม่บทศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ส่งเสริมการเกษตรให้แก่เกษตรกรชาวไทยภูเขาที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ สนับสนุนปัจจัยการผลิต และส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้แก่เกษตรกรชาวไทยภูเขา จำนวน 2,000 ราย ในพื้นที่โครงการหลวง 39 แห่ง 6 จังหวัด

ซึ่งผลสำเร็จของการดำเนินงานพบว่า เกษตรกรชาวไทยภูเขา จำนวน 2,000 ราย มีความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชที่ถูกต้องและเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ มีพืชพันธุ์ดีที่เหมาะสม และสามารถจัดการการผลิตได้อย่างถูกต้อง มีอาหารบริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ ซึ่งหลังจากเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ยเดือนละ 2,000 บาท มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 15,000 บาทต่อปี รวมทั้งมีเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ศูนย์พัฒนาพื้นที่โครงการหลวงจำนวน 20 ราย ในการขยายผลองค์ความรู้สู่ชุมชนอื่นๆ ตลอดจนประกอบอาชีพการเกษตรบนพื้นที่สูงได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

1.2 พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

ดำเนินการภายใต้โครงการ ดังนี้

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

เกษตรกรปราดเปรื่อง หมายถึง บุคคลที่มีความภูมิใจในการเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์ เชื่อมโยง และบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมการเกษตรได้ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) อย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรไทยมีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในการประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเป้าหมายและผลสำเร็จของการดำเนินงาน ดังนี้

▶ เตรียมความพร้อมทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่ ดำเนินการร่วมกับกรมเสมีนตรา สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ในการพัฒนาทหารกองประจำการที่เป็นบุตรหลานเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจอาชีพการเกษตร จำนวน 208 ราย ให้มีความรู้ และทักษะพื้นฐานด้านการเกษตร มีแนวคิดการประกอบอาชีพการเกษตรในลักษณะผู้ประกอบการเกษตร โดยศูนย์ปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 8 แห่ง จัดฝึกอบรมหลักสูตรการทำเกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการเรียนรู้ โดยการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดทักษะในการวิเคราะห์ตนเอง การจัดทำแผนพัฒนาตนเองและแผนพัฒนาอาชีพ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน ปัจจัยการผลิต การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และการตลาดสินค้าเกษตร

▶ พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนเกษตรกรที่มีอายุมากขึ้น และมีจำนวนลดลง ให้สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรมืออาชีพ ผ่านการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการเรียนรู้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นศูนย์กลางและออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่จำนวน 2,998 ราย ซึ่งมีเกษตรกรรุ่นใหม่ผ่านการประเมินคุณสมบัติ Young Smart Farmer จำนวน 2,647 ราย และมีการพัฒนาต่อยอดให้ Young Smart Farmer จำนวน 439 ราย มีความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีการจัดทำแผนธุรกิจการเกษตรได้ตามหลักเกณฑ์ของแหล่งเงินทุน มีการเชื่อมโยงและการสนับสนุนจากแหล่งทุนภาคี เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) ฯลฯ ตลอดจนมีการขยายผลและเชื่อมโยงสู่เครือข่าย Young Smart Farmer ในทุกระดับ

▶ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer) โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรไทยมีความพร้อม มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพการเกษตร มีศักยภาพ และมีขีดความสามารถด้านการเกษตร ทดแทนเกษตรกรกลุ่มผู้สูงอายุ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร นำไปสู่การเพิ่มมูลค่าสินค้าภาคเกษตรต่อผลผลิตมวลรวมของประเทศ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มีเป้าหมายในการดำเนินการพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer) จำนวน 8,820 ราย ผลการดำเนินงาน ดังนี้

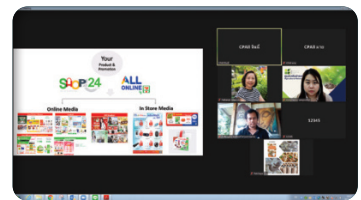
เกษตรกรทั่วไป หรือ เกษตรกรที่ยังไม่ผ่านคุณสมบัติการเป็น Smart Farmer จำนวน 8,820 ราย ทำการวิเคราะห์ศักยภาพ จัดทำและมีแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP) ปรับแนวคิดในการประกอบอาชีพการเกษตรเพื่อพัฒนาเป็น Smart Farmer มีผู้ผ่านการประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer) จำนวน 8,731 ราย

เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) พัฒนาเพิ่มศักยภาพสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model) และเกิดเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer Model ระดับจังหวัด จำนวน 1,540 ราย ระดับเขต 375 ราย และ Smart Farmer/Young Smart Farmer ได้รับการพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม จำนวน 77 กลุ่ม และได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่ม และร่วมกันทำกิจกรรมด้านการเกษตร แปรรูป และการบริหารจัดการตลาด

▶ พัฒนาผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ โดยพัฒนา Young Smart Farmer ที่เป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีแผนธุรกิจเกษตรที่สามารถดำเนินการได้จริง นำไปพัฒนาต่อยอดหรือขยายแผนสู่ต่างประเทศได้ พร้อมทั้งเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ครบวงจร จำนวน 156 ราย โดยร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ มีการขยายผลการเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ด้วยการปรับแนวคิดและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเป็นผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ จำนวน 743 ราย และสนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อการพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำในศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่และเครือข่ายศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ทั่วประเทศ มีการพัฒนากิจกรรมการเกษตรตามแผนธุรกิจเกษตร ยกกระดับเป็นต้นแบบด้านผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ และเชื่อมโยงเครือข่าย Young Smart Farmer กับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย

เกษตรกรสูงวัย จำนวน 1,155 ราย ในพื้นที่ 77 จังหวัด ได้รับการส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในครัวเรือนเกษตรสูงวัย โดยการสร้างการรับรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การสร้างสุขภาวะที่ดีในครัวเรือนสูงวัย นอกจากนี้ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรสูงวัย จำนวน 77 กลุ่ม โดยได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรสูงวัย ก่อให้เกิดกิจกรรมด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น การทำปลาซึ่ม การทำไข่เค็ม

การเพาะเห็ดนางฟ้าเพื่อแปรรูปเป็นเห็ดนมเห็ด เห็ดสวรรค์ 3 รส การทำกล้วยเบรคแตก การทำไม้กวาดดอกหญ้า การแปรรูปสมุนไพร ได้แก่ น้ำมันเหลือง น้ำมันเขียว ยาหม่อง การปลูกพืชผักสวนครัวยกแคร่ การทำปุ๋ยหมัก การทำจักสาน และการทอผ้าฝ้ายย้อมคราม เป็นต้น ซึ่งกลุ่มเกษตรกรสูงวัยที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 1,155 ราย ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย มีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพ และก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ยหลังเข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 9.87 ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองได้

โครงการความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคีเครือข่าย ได้แก่

▶ ชมรมนิสิตเก่าค่ายอาสาพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินการผ่านโครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนเกษตรศาสตร์อนุสรณ์ เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนเกษตรศาสตร์อนุสรณ์ ปลูกฝังให้ยุวเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม พร้อมทั้งพัฒนาให้ยุวเกษตรกรมีความรู้ ประสบการณ์ ทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร ทักษะการดำเนินชีวิต และมีผลผลิตทางการเกษตรเพื่อใช้ประกอบอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการในโรงเรียน โดยในปีการศึกษา พ.ศ. 2564 (ปี 2564 - 2565) ชมรมนิสิตเก่าค่ายอาสาพัฒนาฯ สนับสนุนงบประมาณให้กลุ่มยุวเกษตรกรโดยตรง จำนวน 10 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 150,000 บาท ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ให้การสนับสนุนองค์ความรู้ วิชาการ และการติดต่อประสานงานในพื้นที่

▶ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ดำเนินการผ่านโครงการพัฒนาและยกระดับกลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งและพัฒนา กลุ่มยุวเกษตรกรขึ้นในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จำนวน 18 แห่ง ในพื้นที่ 15 จังหวัด โดยนำแนวทางการดำเนินงานพัฒนา กลุ่มยุวเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตรมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของเด็กและเยาวชนในสถานที่ควบคุมและบริบทของหน่วยงาน การสนับสนุนให้ความรู้ทางวิชาการและส่งเสริมกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้เด็กและเยาวชน

ได้เรียนรู้ทักษะด้านการเกษตรและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมถึงการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม การอยู่ร่วมกันในสังคม และการพัฒนาอาชีพ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติพึ่งพาตนเองและสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุขและลดความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย

▶ สมาคมยูวเกษตรกรสากลแห่งประเทศไทย (IFYE Thailand) ดำเนินการความร่วมมือกันจำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ การประชุมหารือเพื่อจะดำเนินการแลกเปลี่ยนผู้นำยูวเกษตรกรระหว่างประเทศไทยกับ Korea 4-H Gyeongnam สาธารณรัฐเกาหลี โดยมีคณะผู้แทนจาก Korea 4-H Gyeongnam Headquarters และ Gyeongsangnam-do Agricultural Research and Extension Services ร่วมประชุมหารือและศึกษาดูงานที่กลุ่มยูวเกษตรกรโรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2565 และมีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนยูวเกษตรกรไทยกับสหรัฐอเมริกา โดยให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกแก่ยูวเกษตรกรชาวอเมริกัน จาก IFYE Association of the USA, Inc. จำนวน 2 คน ได้แก่ Rebecca L. Pratt และ Johari Simone Snell ในการมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานด้านการเกษตร การพัฒนายูวเกษตรกร Young Smart Farmer และเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศไทย ระหว่างวันที่ 22 กันยายน - 8 ธันวาคม 2565 โดยพักอาศัยที่ครอบครัวอุปถัมภ์ในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี นครปฐม ฉะเชิงเทรา เชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน

1.3 พัฒนาองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนให้เป็น Smart Group

ดำเนินการภายใต้โครงการ ดังนี้

โครงการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร

ส่งเสริมและพัฒนาให้สมาชิกขององค์กรเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยูวเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง มีการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร รวมทั้งสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในระดับชุมชน เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Farmer และ Smart Group ดังนี้

▶ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 154 กลุ่ม สมาชิก จำนวน 2,310 ราย ผู้การเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ รวมถึงสนับสนุนปัจจัย เพื่อการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรตามความต้องการของกลุ่ม โดยนำแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP) มาเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างช่องทาง/วิธีการลดต้นทุน เพิ่มรายได้ หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ มีประมาณการรายได้เฉลี่ยของกลุ่มเพิ่มขึ้นจาก 78,421 บาท เป็น 98,843 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.04 เมื่อเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยของกลุ่มก่อนการเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ยังเพิ่มความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มของตนเองใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ด้านการบริหารทุน และทรัพยากร ด้านการพัฒนาความรู้และความสามารถของสมาชิก ด้านกระบวนการพัฒนาสินค้าและบริการ และด้านสาธารณสุขประโยชน์/การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง สู่ Smart Group เป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรต้นแบบ และเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยี ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจได้

▶ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 154 กลุ่ม สมาชิก 1,925 ราย ผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพตนเอง/พื้นที่ และดำเนินการพัฒนาศักยภาพตามแผน รวมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิต ส่งผลให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 68.00 ได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็น Smart Group จาก 77 กลุ่ม และเกิดแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนา คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน จำนวน 77 แหล่งเรียนรู้ โดยมี ผู้สนใจเข้ามามีการศึกษาเรียนรู้ ณ แหล่งเรียนรู้ต้นแบบฯ จำนวน 1,705 ราย ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน 2565 สามารถสร้างรายได้

จากการศึกษาดูงาน ทั้งสิ้นจำนวน 261,380 บาท ซึ่งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.00 เมื่อเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยของกลุ่มก่อนการเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ ได้พัฒนาศักยภาพผู้นำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอและระดับจังหวัด จำนวน 5,945 ราย ให้ขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในพื้นที่ ตลอดจนเป็นแกนนำในการประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านบทบาทสตรีในการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในพื้นที่

▶ ส่งเสริมความมั่นคงทางอาหารในระดับชุมชน ส่งเสริมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและคนในชุมชน จำนวน 1,155 ราย ให้ความรู้ศักยภาพตนเองและพื้นที่ พัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร และสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อสร้างแหล่งอาหารในครัวเรือนและชุมชน ส่งผลให้เกิดแหล่งผลิตและสำรองอาหารในครัวเรือนและชุมชน จำนวน 77 จุด พื้นที่ 541.35 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัดทั่วประเทศ สามารถผลิตอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชนได้อย่างน้อย 342 ตันต่อปี โดยผลผลิตที่เกิดขึ้นนำมาบริโภคภายในครัวเรือน ผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคนำไปจัดเลี้ยงอาหารแก่คนในชุมชนและผู้ด้อยโอกาสปีละ 1 - 2 ครั้ง และนำไปจำหน่ายในชุมชนสามารถสร้างรายได้เฉลี่ย 1,260 บาทต่อเดือน และช่วยลดรายจ่าย 690 บาทต่อเดือน ช่วยให้ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 12 ตลอดจนเกิดครัวเรือนต้นแบบบ้านเกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพจำนวน 182 ครัวเรือนที่เป็นแหล่งเรียนรู้การสร้างความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน และขยายผลไปยังเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียงได้อีก จำนวน 285 ครัวเรือน และมีการขยายผลหมู่บ้านความมั่นคงด้านอาหารในชุมชนต้นแบบ จำนวน 2 จุด ซึ่งเป็นแหล่งสำรองเมล็ดพันธุ์ให้กับคนในชุมชน มีกำลังการผลิตเมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้านเฉลี่ย 20 กิโลกรัมต่อปี ส่งผลให้ชุมชนมีอาหารบริโภคอย่างเพียงพอครบถ้วนตามหลักโภชนาการ ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเกษตรกรให้มีความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีระบบอาหารที่ยั่งยืน

▶ เสริมสร้างและพัฒนาาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา จำนวน 2,310 ราย ใน 154 กลุ่ม ให้ได้รับการพัฒนาความรู้และฝึกทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร พัฒนาศักยภาพผู้นำกลุ่มยุวเกษตรกร และเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรที่มีศักยภาพให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ และสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรระดับอุดมศึกษา จำนวน 320 ราย ใน 16 กลุ่ม ได้รับความรู้และเพิ่มทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้นเพื่อเตรียมความพร้อมเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ นอกจากนี้ ได้ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างยุวเกษตรกรอย่างต่อเนื่องทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาของกลุ่มยุวเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

ทำให้มีความพร้อมในการเป็นเกษตรกรหรือการประกอบอาชีพที่สนับสนุนการพัฒนาด้านการเกษตร ในอนาคต อันจะเป็นพลังในการพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศไทยต่อไป

▶ สร้างความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตรกร ได้คัดเลือกเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกร จำนวน 7 สาขา/ประเภท ประกอบด้วยเกษตรกรดีเด่นและบุคคลทางการเกษตรดีเด่น 5 สาขา ได้แก่ สาขาอาชีพทำสวน สาขาอาชีพทำไร่สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกร และสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร สถาบันเกษตรกรดีเด่น 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อเสนอเป็นเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติเป็นประจำทุกปี ซึ่งเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นให้เป็นที่ปรากฏต่อสาธารณชน เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพของตนเอง ทำให้มีพลังใจสร้างผลงานที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพการเกษตร และพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เกิดผลดีต่อประเทศ ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ จะได้รับพระราชทานโล่รางวัลในงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง หรือ ณ สถานที่จัดงานตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

▶ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และเร่งรัดติดตามการชำระหนี้สินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร มีการจัดทำแนวทางการปฏิบัติสำหรับลูกหนี้แต่ละประเภท พร้อมเร่งรัดมาตรการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาหนี้สินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ในส่วนของมาตรการนาที่ทอง โดยดำเนินการเร่งรัดติดตามหนี้สินใน 22 จังหวัด อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้ดำเนินการขออนุมัติยกเว้นดอกเบี้ย (เบี้ยปรับ) และขอยกเลิกข้อผูกพันให้กับลูกหนี้ที่ชำระครบ หรือเข้าหลักเกณฑ์การยกเว้นฯ ของกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน 10 ลูกหนี้ กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร จำนวน 1 ลูกหนี้ ส่งผลให้จำนวน

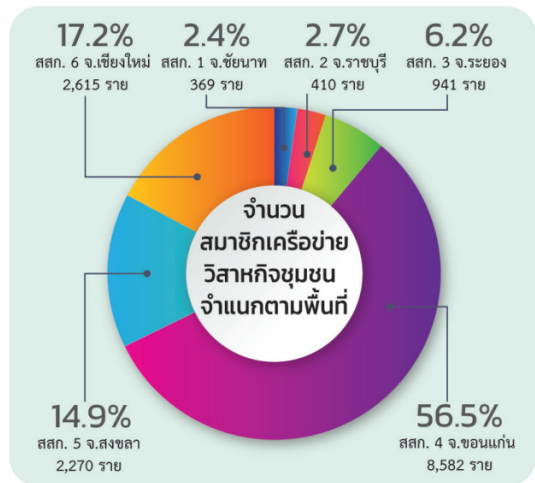
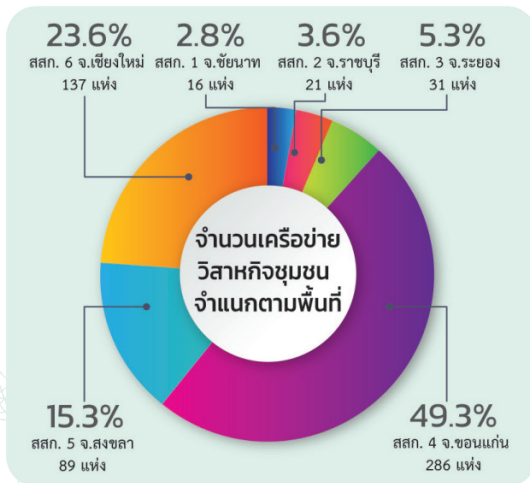
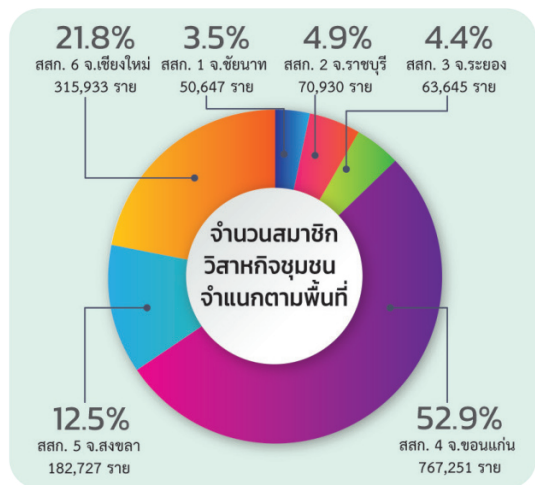
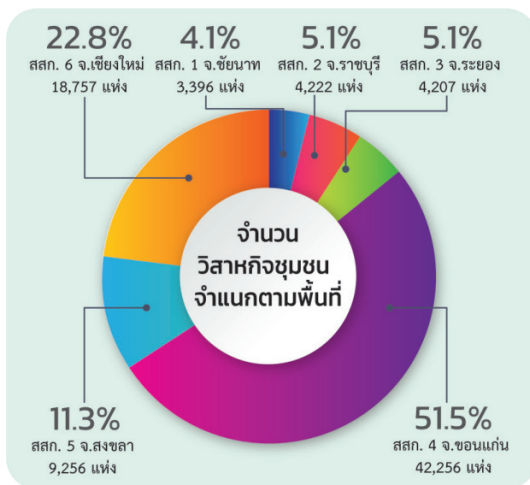
ลูกหนี้ค้างชำระลดลง โดยปัจจุบันในส่วนของความรับผิดชอบของ กองพัฒนาเกษตรกร มีลูกหนี้ค้างชำระคงเหลือ จำนวน 68 ลูกหนี้ (ลดลงจาก 79 ลูกหนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีหน้าที่ในการจัดประชุมและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และกองทุนที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน วิสาหกิจชุมชนให้สามารถเติบโตอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน รวมทั้งทำหน้าที่รับจดทะเบียนและออกใบสำคัญ แสดงการจดทะเบียนแก่วิสาหกิจชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

▶ จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 วิสาหกิจชุมชนจำนวน 82,090 แห่ง มีสมาชิก 1,451,133 ราย และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน 580 แห่ง มีสมาชิก 15,187 ราย

▶ ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชน จำนวน 882 แห่ง 8,820 คน ให้มีการประเมินศักยภาพเพื่อให้ทราบปัญหาและนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนากิจการ ต่อยอดสู่การสนับสนุนโครงการตามแผน โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นที่เลี้ยงให้คำปรึกษาและจัดกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน ซึ่งจากผลการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน จำนวน 822 แห่ง มีค่าคะแนนการประเมินเพิ่มขึ้นหรือได้รับการยกระดับคิดเป็นร้อยละ 93.20

▶ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดต้นแบบจังหวัดละ 1 แห่ง จำนวน 77 เครือข่าย ใน 77 จังหวัด โดยสร้างทักษะและองค์ความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ทั้งในระดับจังหวัด เขต และส่วนกลาง จำนวน 110 คน เพื่อให้ส่งเสริม สร้างความเข้าใจ และใช้เครื่องมือในการสร้างเครือข่ายให้กับวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตามแผนพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน โดยได้ดำเนินการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ภายใต้เครือข่าย จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน พร้อมขยายเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถสร้างรายได้เป็นรากฐานเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ

▶ ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต้นแบบ โดยจัดให้มีการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด เขต และระดับประเทศ แบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และวิสาหกิจชุมชน เพื่อคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการที่ดี มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่วิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกรอื่น ๆ หรือผู้ที่สนใจ ซึ่งผลการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ วิสาหกิจชุมชน ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

▶ ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เพื่อกำหนดนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนา และส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน รวมถึงระดมความคิดเห็นและพิจารณาทิศทางการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งการประชุมอื่น ๆ เช่น การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน การประชุมคณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย เป็นต้น

▶ ร่วมมือกับหน่วยงานและภาคีเครือข่าย ดังนี้

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และสถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินงานโครงการ Training Activities to Measure, Monitor and Reduce Food Waste in Processing, Distribution and in Retail in Micro-Small and Medium Enterprises in Thailand and to Document Case Studies ในการเก็บข้อมูลและลดปริมาณการสูญเสียอาหาร ระหว่างกระบวนการแปรรูป ขนส่ง และจำหน่ายสินค้าในวิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินกิจการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร กลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าว จำนวน 5 แห่ง และอาหารว่างจากผักผลไม้ (กล้วย) จำนวน 5 แห่ง เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาคู่มือแนวทางและวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ในการลดปริมาณขยะอาหารที่หลีกเลี่ยงได้

- บริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด ดำเนินงานการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและลงพื้นที่ติดตามแนะนำ (Coaching) ให้กับวิสาหกิจชุมชนพื้นที่ภาคใต้ ภายใต้กิจกรรม “ไทยประกันชีวิต เสริมโอกาส สุขยั่งยืน” โดยคัดเลือกสมาชิกวิสาหกิจชุมชนพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 60 คน เพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตและจำหน่าย

ผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพหรือบริการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทั้งการพัฒนารูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์ การสื่อสารการตลาด และการจัดการด้านการเงิน

1.4 ส่งเสริมการผลิตเพื่อความมั่นคงในอาชีพและความยั่งยืนของภาคเกษตร ดำเนินการภายใต้โครงการ ดังนี้

โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดยะลา ปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส) และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ เทพา นาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย) เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีอาหารบริโภค ลดรายจ่าย มีรายได้ พัฒนาเกษตรผสมผสานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้คนเปราะบางในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามความต้องการของชุมชน ผ่านการวิเคราะห์คน พื้นที่ และสินค้า และส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรแก่เกษตรกร จำนวน 4,200 ราย ส่งเสริมการแปลงต้นแบบเกษตรผสมผสาน รวมทั้งการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทำให้เกษตรกรมีความรู้ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ตนเองได้อย่างเหมาะสม ปรับวิถีเกษตรแบบเชิงเดี่ยวสู่การเกษตรแบบผสมผสาน มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 4,000 บาทต่อปี รวมทั้งสร้างเครือข่ายเกษตรผสมผสานเกิดขึ้นแบบในชุมชน จำนวน 58 ราย ส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้และแหล่งอาหาร มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ลดปัญหาในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกินและได้รับสิทธิการทำกินและการเข้าอยู่อาศัยในที่ดินทำกินของรัฐ ให้สามารถลดรายจ่าย สร้างรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร จำนวน 1,600 ราย ซึ่งผลสำเร็จของการดำเนินงานพบว่า เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกิน จำนวน 1,600 ราย มีความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการทำการเกษตรได้อย่างเหมาะสม ลดรายจ่ายในครัวเรือน มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 2,500 บาทต่อเดือน ส่งผลให้มีการบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด และยั่งยืน และยังคงเกิดเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ จำนวน 20 ราย

โครงการส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานในพื้นที่สวนปาล์มน้ำมัน สวนยางพารา

ส่งเสริมและพัฒนากิจการบริหารจัดการเกษตรแบบผสมผสานให้เป็นอาชีพเสริมของเกษตรกรชาวสวนยางพารา รายย่อย/ปาล์มน้ำมันรายย่อย จำนวน 300 ราย เกษตรกรสามารถทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง และนำไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพของตนเอง ทำให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีความมั่นคงด้านรายได้ เศรษฐกิจ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และจัดทำวิดิทัศน์แนะนำอาชีพเสริมจากข้อมูลของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกษตรกรทั่วไปเรียนรู้ผ่านสื่อต่างๆ

1.5 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน

ดำเนินการภายใต้โครงการ ดังนี้

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายให้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านเกษตรของชุมชน มีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิต

การบริหารจัดการ การตลาดให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรในพื้นที่ปัจจุบันมี ศพก. หลัก จำนวน 882 ศูนย์ (อำเภอละ 1 ศูนย์) และศูนย์เครือข่ายหรือจุดเรียนรู้อื่น ๆ ที่เป็นจุดเรียนรู้เฉพาะทาง จำนวน 13,954 ศูนย์ กระจายอยู่ทุกอำเภอทั่วประเทศ แม้ว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ประเทศไทยยังพบการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ศพก. เป็นไปในรูปแบบผสมผสานทั้งแบบเผชิญหน้า (Onsite) และรูปแบบผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลหรือโปรแกรมต่าง ๆ เช่น Online ซึ่งเป็นไปตามลักษณะกิจกรรมและความเหมาะสมของพื้นที่ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบโรงเรียนเกษตรกรให้แก่เกษตรกร โดยเน้นการเรียนรู้แบบเห็นของจริง เช่น การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) ทั่วประเทศ จำนวน 578 จุด ซึ่งผลสำเร็จของการดำเนินงานพบว่า ศพก. เป็นจุดให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในการอบรมหรือศึกษาดูงาน จำนวน 43,586 ราย มีการบริการข้อมูล ข่าวสาร/วิชาการ จำนวน 3,687 ครั้ง และให้บริการด้านการเกษตรต่าง ๆ จำนวน 10,015 ราย มีการเพิ่มศักยภาพของ ศพก. และเครือข่าย โดยเน้นความร่วมมือและการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย เช่น การจัดเวทีประชุม เชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. แพลงใหญ่ และ YSF ระดับประเทศ จำนวน 4 ครั้ง

นอกจากนี้ ได้ขับเคลื่อนงานนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยใช้รูปแบบการพัฒนา BCG Economy Model ในสินค้าเกษตรหลักของพื้นที่ และการเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยี/นวัตกรรมจากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center) มาถ่ายทอดสู่เกษตรกรตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ มีการนำเสนออินทราศการความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเกษตรกรและสามารถนำไปปฏิบัติได้ในงาน Field Day ซึ่งพบว่าเกษตรกรมีการลดต้นทุนการผลิตคิดเป็นร้อยละ 98.84 เพิ่มผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 96.73 ของจำนวนเกษตรกร และเพิ่มคุณภาพผลผลิต ร้อยละ 95.14 ของจำนวนเกษตรกร ทำให้เกษตรกรมีรายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 14,584 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.10 ของรายได้

โครงการอุทยานผักพื้นบ้านเพื่อการยังชีพเฉลิมพระเกียรติบึงฉวาก

อุทยานผักพื้นบ้านเพื่อการยังชีพเฉลิมพระเกียรติบึงฉวาก ตั้งอยู่บนเกาะกลางบึงฉวากในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นแหล่งรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์ผักพื้นบ้านสมุนไพรมากกว่า 500 ชนิด จากทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย และเป็นสถานศึกษาเรียนรู้การปลูก ดูแลรักษา ขยายพันธุ์ บริโภค และคุณประโยชน์อื่น ๆ ของผักพื้นบ้าน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) กรมส่งเสริมการเกษตรได้ส่งเสริมให้เกษตรกรบริเวรรอบบึงฉวากฯ มีรายได้จากการจำหน่ายพันธุ์และผลผลิตจากผักพื้นบ้านให้แก่ผู้สนใจและนักท่องเที่ยว โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับผักพื้นบ้านสมุนไพรให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ จำนวน 200 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรดังกล่าวได้รับความรู้การผลิตผักพื้นบ้านเพื่อบริโภคและการค้า และได้รับพันธุ์ผักพื้นบ้านสมุนไพรไปฝึกปฏิบัติ ทำให้มีอาหารไว้บริโภค ช่วยลดรายจ่าย และส่วนที่เหลือนำไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริม และได้ผลิตต้นพันธุ์ จำนวน 22,232 ต้น และผลิตเมล็ดพันธุ์ จำนวน 17,397 ของ เพื่อสนับสนุนให้แก่กลุ่มเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ผู้สนใจ และหน่วยราชการต่าง ๆ นอกจากนี้ ส่งเสริมการบริโภคผักพื้นบ้านในรูปอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ จำนวน 2,420 ราย และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีนักท่องเที่ยวและเกษตรกรเข้าเยี่ยมชม/ศึกษาเรียนรู้ จำนวน 20,178 คน

1.6 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการภายใต้โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ในฐานะที่กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายอาสาสมัครเกษตร (คน.กษ.) ได้คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หมู่บ้านละ 1 คน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานจัดเก็บข้อมูล ถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาเบื้องต้นด้านการเกษตร ตลอดจนการเฝ้าระวังและแจ้งเหตุภัยธรรมชาติ เหตุการณ์ฉุกเฉินทางการเกษตรต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ และประชาสัมพันธ์กิจกรรม/โครงการของ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แก่ประชาชนในพื้นที่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 8,820 ราย โดยดำเนินการจัดเวทีพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เวทีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัครเกษตรระดับเขต และสัมมนาคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผลจากการดำเนินงาน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีความรู้ในบทบาทหน้าที่ สามารถปฏิบัติงานสนับสนุนเจ้าหน้าที่ เพื่อให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

เป้าหมายของกลยุทธ์ คือ 1) สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 2) สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 3) เกษตรกรได้รับการพัฒนาสู่การผลิตตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี 4) สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น 5) ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น 6) สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้น 7) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และ 8) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่ พัฒนาศักยภาพการผลิตและการปรับตัวเข้าสู่ Smart Farming พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตเกษตร พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตเกษตร และพัฒนาตลาด เพิ่มช่องทางการจำหน่าย และเสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตรไทย

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามแนวทางการพัฒนาข้างต้น ดังนี้

2.1 ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่

ดำเนินการภายใต้โครงการ ดังนี้

โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

สนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง มีการบริหารจัดการร่วมกัน เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่าย มีตลาดรองรับที่แน่นอน ผลการดำเนินงาน

► **การรับรองแปลงใหญ่** ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ข้อมูล ณ วันที่ 2 กันยายน 2565 ได้รับรองแปลงใหญ่ ปี 2559 - 2565 จำนวน 8,942 แปลง เกษตรกร 499,685 ราย พื้นที่ 8,052,441 ไร่

► **การบริหารจัดการถ่ายทอดความรู้** มีการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร โดยแปลงใหญ่ ปี 2563 จำนวน 780 แปลง เน้นการบริหารจัดการกลุ่ม การเชื่อมโยงการตลาด แปลงใหญ่ปี 2564 จำนวน 972 แปลง เน้นพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการกลุ่ม การเชื่อมโยงการตลาด และแปลงใหญ่

ปี 2565 จำนวน 547 แปลง เน้นด้านการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาศักยภาพของเกษตรกร
สู่ Smart Farmer และความเข้มแข็งของเกษตรกร กลุ่ม/องค์กรวิสาหกิจชุมชน และการเชื่อมโยงตลาด

▶ **การสร้างมูลค่าเพิ่ม** จากการดำเนินงานสะสม 6 ปี พบว่า มีมูลค่าเพิ่มจากการลดต้นทุนการผลิต
31,145.73 ล้านบาท และการเพิ่มผลผลิต 40,429.37 ล้านบาท รวม 71,575.10 ล้านบาท และจาก
การดำเนินงานโครงการในปี 2564 พบว่า มีแปลงใหญ่ทั้งหมด จำนวน 8,191 แปลง ส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่ม
จากการลดต้นทุนการผลิต จำนวน 6,291.55 ล้านบาท ผลผลิตเพิ่ม จำนวน 18,007.84 ล้านบาท
รวมมูลค่าเพิ่ม จำนวน 24,299.39 บาท ถึงแม้ว่าจะมีแปลงใหญ่จำนวนเพิ่มขึ้นแต่ด้วยสถานการณ์ปัจจัย
การผลิตมีราคาสูงขึ้นในปี 2564 ส่งผลให้มีมูลค่าเพิ่มจากการลดต้นทุนการผลิตไม่มากเท่าที่ควร
และราคาขายผลผลิตส่วนใหญ่โดยเฉพาะสินค้าข้าวที่มีจำนวนมากที่สุดในแปลงใหญ่ราคาค่อนข้างตกต่ำ
จึงมีผลกระทบต่อมูลค่าเพิ่มจากการผลิต

▶ **การพัฒนาคุณภาพ** เกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน 188,414 ราย ได้รับการรับรองมาตรฐาน
การผลิตสินค้าเกษตร ได้แก่ มาตรฐานการปฏิบัติทาง
การเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP)
หรือมาตรฐาน GAP จำนวน 148,397 ราย เกษตรอินทรีย์
จำนวน 22,592 ราย มาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่าง
ยั่งยืน (Roundtable on Sustainable Palm Oil: RSPO)
จำนวน 3,323 ราย และอื่น ๆ (ระบบการรับรองแบบมี
ส่วนร่วม (Participatory Guarantee Systems: PGS)
หรือ PGS กลุ่มรับรองตนเอง) จำนวน 14,102 ราย

▶ **การตลาด** จากการดำเนินการ 5 ปี มีการ
เชื่อมโยงการตลาดของเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่
ปี 2559 - 2564 แบ่งเป็น ตลาดซ้อตกลวงหน้า จำนวน
921 แปลง ตลาดอื่น ๆ จำนวน 8,045 แปลง และตลาด
Online จำนวน 489 แปลง สำหรับแปลงใหญ่ผูกเชื่อมโยง
กับตลาดธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) จำนวน
11 แปลง แบ่งเป็น กลุ่มบริษัทเทสโก้ โลตัส จำกัด จำนวน
4 แปลง กลุ่มบริษัทเซ็นทรัล จำกัด จำนวน 5 แปลง
เครือ BJC กรุ๊ป (Big C) จำนวน 1 แปลง กลุ่มบริษัทแม็คโคร
จำนวน 1 แปลง ตลาดออนไลน์กับไปรษณีย์ไทย จำนวน
6 แปลง

โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด

สนับสนุนให้เกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความหลากหลายมาประยุกต์ใช้
ในการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแปลงใหญ่ โดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่
ต่อยอดด้านคุณภาพมาตรฐาน แปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยงการตลาด และสร้างโอกาสในการเพิ่ม

คุณภาพผลผลิตและผลตอบแทนจากการผลิต การลดต้นทุนการผลิต มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืนต่อไป โครงการยกระดับแปลงใหญ่ฯ ได้รับงบประมาณเงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 13,904,500,000 บาท ผลการดำเนินงาน แปลงใหญ่ จำนวน 3,377 แปลง แบ่งเป็น ด้านพืช 1,065 แปลง ด้านข้าว 2,025 แปลง ด้านยางพารา 134 แปลง ด้านปศุสัตว์ 109 แปลง ด้านประมง 29 แปลง และด้านหม่อนไหม 15 แปลง งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 9,323,836,879.97 บาท โดยเกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิต มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ในด้านสังคมได้สินค้าบริโภคที่มีคุณภาพ มาตรฐาน/ปลอดภัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และภาครัฐเกิดการหมุนเวียนเงินทุนในระบบเศรษฐกิจ

ดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศ

▶ ร่วมมือในโครงการความร่วมมือระหว่างเยอรมัน - ไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการทำเกษตร แปลงใหญ่อย่างยั่งยืนในประเทศไทย (German - Thai Cooperation Project to Promote the Sustainable Development of Cluster Farms in Thailand) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มีการจัด Workshop หลักสูตร Farm Accounting & Performance Improvement โดย Mr. Erik Guttulsroed (Deputy Managing Director, German Agricultural Society (DLG)) และหลักสูตร Entrepreneurship โดย Mr. Andreas Hastedt (Director, German Association of Machinery Rings) ให้กับกลุ่มเกษตรกร แปลงใหญ่นำร่อง มีการประชุม Project Steering Committee (PSC Meeting) ร่วมกันระหว่างผู้แทน ฝ่ายเยอรมนี ประกอบด้วยกระทรวงอาหารและการเกษตรแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (BMEL), GFA Consulting Group และฝ่ายไทยประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมส่งเสริม การเกษตร เพื่อทบทวนการดำเนินกิจกรรมและพิจารณาแผนการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และได้้นำตัวแทนกลุ่มเกษตรกรไปร่วมงาน Agritechnica Asia และ Horti Asia 2022 ณ ศูนย์นิทรรศการ และการประชุมไบเทค กรุงเทพมหานคร และศึกษาดูงานและร่วมงาน DLG Field Days ณ ประเทศเยอรมนี

▶ ร่วมกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit: GIZ) ประจำประเทศไทย และกรมวิชาการเกษตร จัดทำโครงการ เพื่อดำเนินการสนับสนุนเกษตรกรในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนในพื้นที่นำร่อง 3 จังหวัด ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อใช้ในการอบรม ได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรมเกษตรกรปาล์มน้ำมันรายย่อย (Thailand Oil Palm Smallholder Academy: TOPSA) ประกอบด้วย 5 หัวข้อ ได้แก่ RSPO การบริหารจัดการกลุ่ม กสิกรรม สิ่งแวดล้อม และสังคม ควบคู่กับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลดิจิทัลเกษตรกร (แอปพลิเคชัน i-Palm) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรใช้ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานแปลง การบริหารจัดการต้นทุน วิเคราะห์ค่านวนค่าก๊าซเรือนกระจก การตรวจประเมินภายใน ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ใช้งาน ผ่านคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือ ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน RSPO แล้ว จำนวน 489 ราย สามารถจำหน่ายผลผลิตที่ได้รับมาตรฐานสูงกว่าราคาท้องตลาดไม่น้อยกว่ากิโลกรัมละ 0.50 บาท

2.2 พัฒนาศักยภาพการผลิตและการปรับตัวเข้าสู่ Smart Farming

ดำเนินการภายใต้โครงการ ดังนี้

โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri – Map)

ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่ให้เกิดความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพ พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม และเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหลังจากการปรับเปลี่ยนการผลิต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการอบรมให้ความรู้การปรับเปลี่ยนพืชชนิดใหม่ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดใหม่ที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 1,076 ราย และมีการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 และ N) จำนวน 3,012 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100.40 ของพื้นที่เป้าหมาย (3,000 ไร่) ส่วนใหญ่ปรับเปลี่ยนจากพืชที่มีมูลค่าต่ำ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นพืชที่มีมูลค่าสูง เช่น ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก หญ้าเลี้ยงสัตว์ สมุนไพร รวมถึงปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรผสมผสานซึ่งมีจำนวนสูงสุด 1,447 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.04

โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร

ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ ทักษะ และเทคนิคด้านการการใช้ ดูแลบำรุงรักษา และซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรที่เป็นต้นกำลังของเครื่องจักรกลการเกษตร รองรับการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทดแทนแรงงานภาคเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่ จำนวน 4,275 ราย 72 จังหวัด ผลการดำเนินงาน ช่างเกษตรท้องถิ่นประจำแปลงใหญ่ จำนวน 4,179 ราย ได้รับความรู้เพิ่มทักษะทางเทคนิค พร้อมรองรับการให้บริการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตรสมัยใหม่ และสามารถซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตร

ในท้องถิ่นให้แก่เกษตรกรข้างเคียงได้ นอกจากนี้ ผู้ให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตรชุมชนในพื้นที่แปลงใหญ่ จำนวน 125 ราย ได้รับความรู้และทักษะทางด้านเทคนิคและการบริหารจัดการ การให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตรร่วมกันในชุมชน

โครงการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน

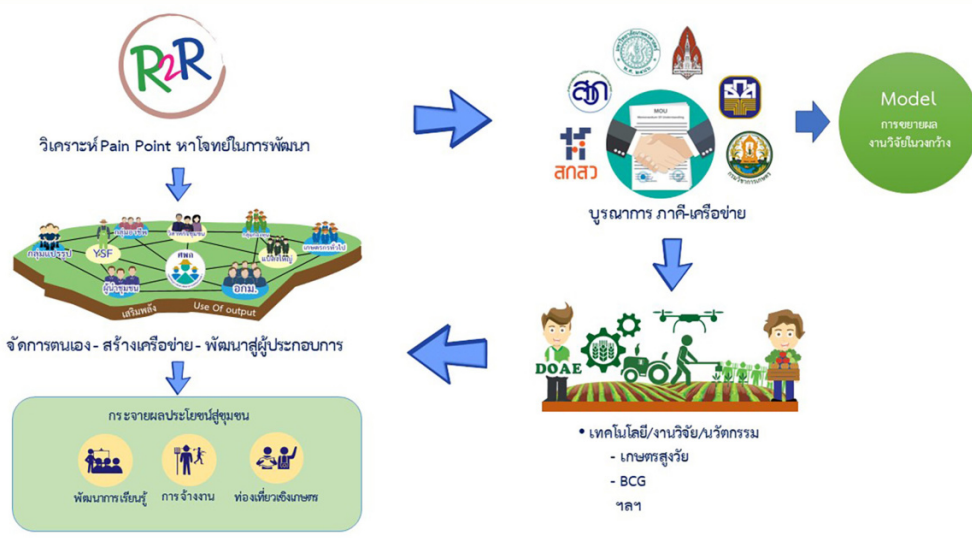
ส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรร่วมมือกัน นำเครื่องจักรกลการเกษตรที่มีอยู่มาพัฒนาให้เกิดการบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตรร่วมกัน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดำเนินการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรในเขตพื้นที่ทำการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจที่สำคัญ จัดตั้งเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตร และถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ผลการดำเนินงาน จัดตั้งเครือข่ายต้นแบบบริการเครื่องจักรกลการเกษตรร่วมกันของชุมชน จำนวน 5 เครือข่าย ในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดที่ทำการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจที่สำคัญ ทำให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้าถึงการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรได้โดยไม่ต้องลงทุนซื้อด้วยตนเอง ลดภาระการลงทุนซ้ำซ้อน และชั่วโมงการทำงานต่ำของเครื่องจักรกลการเกษตร เป็นรูปแบบการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดความสามัคคีในกลุ่มเกษตรกร เกิดความมั่นคงในอาชีพ และมีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

โครงการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

กระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร เป็นการให้ความรู้ในงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่ร่วมคิดวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ ร่วมวางแผนหาทางเลือก ลงมือทำ ติดตามประเมินผล และร่วมรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดำเนินการในพื้นที่ 77 จังหวัด 175 อำเภอ โดยขับเคลื่อนผ่านกลไกต่าง ๆ ผลการดำเนินงาน พบว่า ชุมชนมีเวทีในการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างการเชื่อมโยง ประสานงานและขยายเครือข่ายการพัฒนาให้ครอบคลุมกลุ่มต่าง ๆ ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและแผนพัฒนาของตนเอง ตลอดจนสร้างการบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน มีการกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง โดยมีการขับเคลื่อนการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ผ่านกลไกแปลงใหญ่มากที่สุด ร้อยละ 52.33 รองลงมา คือ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มส่งเสริมอาชีพและวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 26.74 Smart Farmer และ Young Smart Farmer ร้อยละ 12.79 ศพภ. และเครือข่าย ร้อยละ 8.14 โดยแผนพัฒนาของชุมชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 59.30 รองลงมา คือ งบบูรณาการจากหน่วยงานภายนอก ร้อยละ 40.70 นอกจากนี้ ได้มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่มีการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research: R2R) ในปี 2 และให้มีการนำเสนอผลงานผ่านเวที “R2R เสริมพลัง สร้างสรรค์ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในงานส่งเสริมการเกษตร” จำนวน 89 เรื่อง แบ่งเป็น ด้านอารักขาพืช และการจัดการดินปุ๋ย จำนวน 16 เรื่อง ด้านระบบส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

เกษตรเชิงพื้นที่ จำนวน 14 เรื่อง ด้านการจัดการข้อมูล ทะเบียนเกษตรกร จำนวน 12 เรื่อง ด้านส่งเสริมและพัฒนาการผลิต จำนวน 23 เรื่อง ด้านส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร จำนวน 7 เรื่อง ด้านพัฒนาบุคลากร จำนวน 10 เรื่อง และด้านงานบริหาร งานประชาสัมพันธ์ จำนวน 7 เรื่อง

โครงการส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ

ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน นำเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในแปลงเรียนรู้เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรได้เรียนรู้และนำไปขยายผลปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตอ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ทูเรียน และมังคุดในแปลงของเกษตรกรโดยเปรียบเทียบกรรมวิธีเกษตรอัจฉริยะกับกรรมวิธีเกษตรกร ซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ด้านการผลิตพืช เทคโนโลยีการผลิตพืชอัจฉริยะ ตลอดจนความร่วมมือจากทุกภาคส่วน จัดทำแปลงต้นแบบการพัฒนาระบบพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืชอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ผลการดำเนินงาน มีจุดเรียนรู้ต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ จำนวน 21 แห่ง ดังนี้

- ▶ แปลงต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ จำนวน 5 แปลง ในพืชเศรษฐกิจหลัก 5 ชนิดในพื้นที่ของเกษตรกร ได้แก่ อ้อยในจังหวัดร้อยเอ็ด ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดลพบุรี มันสำปะหลังในจังหวัดกำแพงเพชร และทุเรียน มังคุดในจังหวัดจันทบุรี แปลงต้นแบบเกษตรอัจฉริยะดังกล่าวมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแต่ละพื้นที่มาประยุกต์ใช้ เช่น การเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน การไถเตรียมดิน การหยอด

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และการฉีดพ่นสารควบคุมวัชพืช ศัตรูพืช และปุ๋ยทางใบ การประเมินการเจริญเติบโต และการติดตั้งระบบให้น้ำพืชแบบอัตโนมัติ เป็นต้น

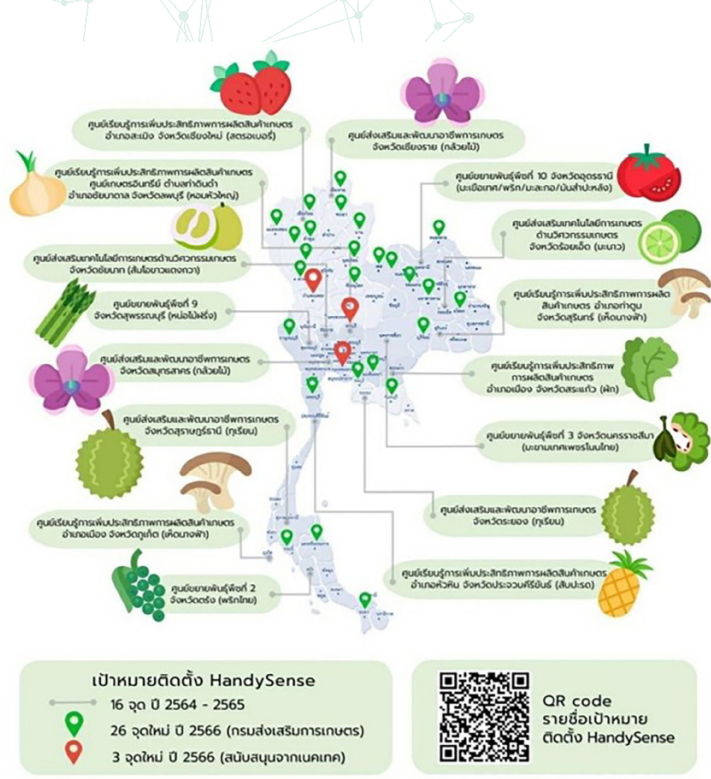

▶ พัฒนาต้นแบบระบบติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช จำนวน 60 แปลง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลชนิดศัตรูพืชผ่านแอปพลิเคชัน DOAE PEST FORECAST และข้อมูลสภาพอากาศจากอุปกรณ์วัดสภาพอากาศ ที่ติดตั้งประจำแปลงในพื้นที่ของพืช 9 ชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อย มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน มังคุด และพืชผัก เพื่อนำข้อมูลมาใช้พัฒนาแอปพลิเคชัน DOAE PEST FORECAST เวอร์ชันใหม่ที่ใช้ระบบอัจฉริยะในการวินิจฉัยและพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืชในอนาคต ซึ่งเป็นความร่วมมือทางวิชาการร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) ภายใต้โครงการพัฒนาการจัดการศัตรูพืชอย่างเป็นระบบด้วยนวัตกรรมเพื่อเกษตรอัจฉริยะ

▶ แปลงต้นแบบนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ “ระบบบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (HandySense)” ในพื้นที่จำนวน 16 จุด แบ่งเป็น ศูนย์ปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 10 ศูนย์ และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ของเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 6 ศูนย์ โดยร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ นำองค์ความรู้และเทคโนโลยีระบบบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (HandySense) ผ่านทางแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน มาส่งเสริมและพัฒนาแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะและถ่ายทอดความรู้

ให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรกร และประชาชนที่สนใจ ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 1,221 ราย มีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีระบบเกษตรอัจฉริยะในการควบคุมการให้น้ำ และให้ความสนใจ การนำระบบการให้น้ำเกษตรอัจฉริยะไปปรับใช้ในพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง

▶ พัฒนาศูนย์เรียนรู้นวัตกรรมด้านการเกษตรของชุมชนสู่ระบบเกษตรอัจฉริยะ โดยบริษัท เอทีไอ เทคโนโลยี จำกัด มอบอากาศยานไร้คนขับ (โดรน) ให้กับกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวและกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนภูเขาไฟ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำมาใช้ในการกระบวนการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ลดการใช้แรงงานในภาคการเกษตร ลดต้นทุน ลดการสูญเสีย และเกิดประโยชน์กับเกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม

2.3 พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตเกษตร

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP

พัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตพืช (ยกเว้น ข้าว) จำนวน 15,000 ราย ในพื้นที่ส่งเสริมแบบแปลงใหญ่ และพื้นที่ทั่วไปที่มีศักยภาพด้านการส่งเสริมการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรทั่วทั้งประเทศ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น สนับสนุนการจัดการและพัฒนาผลผลิตสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น นำร่องงานส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรแบบมีระบบควบคุมภายในกลุ่มตามระบบมาตรฐาน GAP's Internal Control Systems: ICS จำนวน 6 กลุ่ม จัดทำเอกสารวิชาการ “การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร เพื่องานส่งเสริมการเกษตร” เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้และสนับสนุนการพัฒนางานส่งเสริมมาตรฐานสินค้าเกษตรตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP พืช) ให้แก่เจ้าหน้าที่ มีการร่วมมือกับกรมวิชาการเกษตรรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตร GAP พืช ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสามารถผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างปลอดภัยและได้รับการรับรองตามระบบมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น โดยมีเกษตรกรที่ได้รับการอบรมผ่านประเมินแปลงเบื้องต้น และเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 14,549 ราย (ร้อยละ 96.99) และได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 10,970 ราย (ร้อยละ 73.13) ทำให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพปลอดภัยตามมาตรฐาน และสามารถจำหน่ายสินค้าได้ในตลาดระดับบน เช่น ห้างสรรพสินค้าและห้างค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) เป็นต้น เป็นการยกระดับในการสร้างมูลค่าของผลผลิตทางการเกษตรของประเทศไทยเข้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนให้เกิดความยั่งยืนในภาคเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของผู้ผลิตและผู้บริโภคดีขึ้น

โครงการพัฒนาเกษตรกรเอสเอ็มอี

ขับเคลื่อนการบริหารจัดการเอสเอ็มอีไทย ส่งเสริมความรู้ทักษะ และเตรียมความพร้อมในด้านกระบวนการผลิตตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับการทำนาเกลือทะเลให้กับเกษตรกรจำนวน 200 ราย ส่งผลให้เกษตรกรได้รับความรู้และนำไปปฏิบัติ และมีเกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับการทำนาเกลือทะเล (มกษ. 9055-2562) แล้ว จำนวน 11 ราย พื้นที่ 809.39 ไร่ รวมทั้งมีการจัดบัญชีครัวเรือนและต้นทุนอาชีพ การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและโอกาสในการบริหาร

จัดการเกลือทะเล โดยยกระดับคุณภาพ เพิ่มราคา หาดตลาดรองรับ
กระจายสินค้าการจับคู่การค้า และพัฒนาการแปรรูป สร้างความ
หลากหลายให้กับสินค้าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มได้ ตลอดจนสามารถ
วางแผนการผลิตรายบุคคลและการจัดการฟาร์ม ส่งผลให้เกษตรกร
มีการปรับกระบวนการผลิตและการตลาดเกลือทะเลตามบริบท
ของสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเข้มแข็งมากขึ้น

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์

พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการผลิตและกระบวนการ
จัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์บนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง โดยจัดอบรมและศึกษาดูงานด้านการผลิตและกระบวนการ
จัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำให้แก่เกษตรกร
จำนวน 5,000 ราย ในพื้นที่ 72 จังหวัด เน้นในพื้นที่ที่มีการบูรณาการ
บริหารจัดการสินค้าเกษตรในแปลงใหญ่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) Young Smart Farmer,
Smart Farmer และเกษตรกรที่มีความต้องการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
สนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรอินทรีย์ จำนวน 5,000 แปลง
ตามความต้องการและความจำเป็นของเกษตรกร เช่น ปุ๋ยอินทรีย์
สารชีวภัณฑ์ เมล็ดพันธุ์ และท่อนพันธุ์อินทรีย์ เป็นต้น รวมทั้งติดตาม
ให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกร และตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น
จำนวน 5,000 แปลง เพื่อให้เกษตรกรมีความพร้อมในการขอรับรอง
มาตรฐานเกษตรอินทรีย์กับหน่วยตรวจรับรองต่อไป และจัดทำเอกสาร
เกษตรอินทรีย์ Organic Agriculture (ฉบับปรับปรุง) โดยมีเนื้อหาให้
สอดคล้องกับ มกษ. 9000 - 2564 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ เกษตรกร
และผู้สนใจทั่วไปได้มีความรู้และความเข้าใจในการผลิตสินค้าเกษตร
ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ รวมถึงเป็นการส่งเสริมให้มีผู้ผลิตเข้าสู่ระบบการผลิตพืชอาหารที่ได้มาตรฐาน
อินทรีย์มากขึ้นด้วย โดยเกษตรกรที่ได้รับการอบรม ผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้น และเข้าสู่กระบวนการ
รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จำนวน 2,869 ราย (ร้อยละ 57.38) และได้รับการรับรองมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์ จำนวน 437 ราย (ร้อยละ 15.23)

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร

พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้สามารถผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ และมีปริมาณสอดคล้องกับ
ความต้องการของตลาด เกิดการรวมกลุ่มผู้ผลิตพืชสมุนไพรและเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด
โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพรให้กับเกษตรกร จำนวน 1,110 ราย
พาศึกษาดูงานแหล่งผลิตสมุนไพรคุณภาพ และจัดทำจุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร
ผลการดำเนินงาน เกษตรกร 1,110 ราย ในพื้นที่ 37 จังหวัด สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยี

การผลิตของตนเองในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพรให้มีคุณภาพ วัตถุประสงค์ได้มาตรฐาน และปริมาณ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ผลผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เกิดการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการ และเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด สามารถจำหน่ายให้กับโรงพยาบาลและผู้ประกอบการสมุนไพรได้ และเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบส่งเสริมการผลิตแบบแปลงใหญ่ นอกจากนี้ ศูนย์ปฏิบัติการ ของกรมส่งเสริมการเกษตรจำนวน 16 แห่ง สามารถเป็นแหล่งให้บริการความรู้ด้านพืชสมุนไพร รวบรวม ขยาย และกระจายพันธุ์สมุนไพรพันธุ์ดีให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ ผลสำเร็จของการดำเนินงาน เกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.14

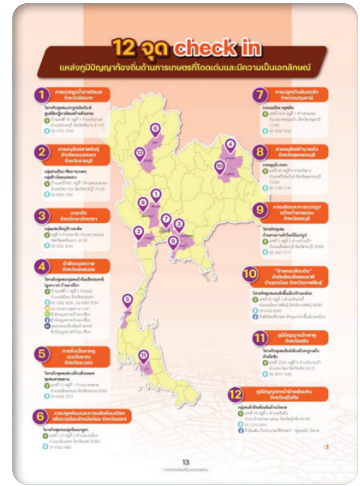
โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดำเนินการ ดังนี้

▶ ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ผลไม้ไทยในพื้นที่ที่เป็น แหล่งผลิตผลไม้ที่สำคัญของประเทศไทยใน 40 จังหวัด ได้แก่ 17 จังหวัดในภาคเหนือ 9 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียง และ 14 จังหวัด ในภาคใต้ ทำให้เกิดการสร้างอาชีพและรายได้จากการผลิตไม้ผล อัตลักษณ์ที่มีมูลค่าเพิ่มให้แก่เกษตรกร ด้วยภาพลักษณ์ และ ถิ่นกำเนิดของสินค้าสู่ผู้บริโภคให้เกิดความเชื่อมั่นด้วยการรับรอง ขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) ผลการดำเนินงาน เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ในพื้นที่ 40 จังหวัด จำนวน 1,550 ราย ได้รับความรู้ มีสินค้าไม้ผลได้รับการ ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ผลไม้จำนวน 40 สินค้า 14 ชนิดผลไม้

ได้แก่ ส้มโอ ลิ้นจี่ มะขามหวาน ส้มเกลี้ยง ส้มซ่า ส้มเขียวหวาน ทุเรียน มะม่วง กัลย ฝรั่ง มะยงชิด ชมพู มังคุด จำปาตะ และละมุด และมีสินค้าไม้ผลได้รับการรับรอง GI จำนวน 14 สินค้า คิดเป็นร้อยละ 35 ของสินค้าไม้ผลที่ได้รับการส่งเสริมการสร้าง อัตลักษณ์ผลไม้ทั้งหมด ได้แก่ ลำไยเบี้ยวเขียว จังหวัดลำพูน ลิ้นจี่แม่ใจพะเยา จังหวัดพะเยา มะขามหวาน จังหวัดเพชรบูรณ์ ส้มเขียวหวาน จังหวัดสุโขทัย ส้มโอท่าข่อย จังหวัดพิจิตร ทุเรียนจันทน์ จังหวัดจันทบุรี ทุเรียนชะนีเกาะช้าง จังหวัดตราด มะม่วงน้ำดอกไม้อีสทองบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ทุเรียนปราจีน จังหวัดปราจีนบุรี มะยงชิดนครนายก จังหวัดนครนายก มะม่วงน้ำดอกไม้อสมุทปรการ จังหวัดสมุทรปราการ ทุเรียนในวงระนอง จังหวัดระนอง ทุเรียนสาธิตภาพังงา จังหวัดพังงา และจำปาตะสุตูล จังหวัดสุตูล

▶ พัฒนารฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้มีความสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการใช้งาน และสามารถนำไปเผยแพร่ใช้ประโยชน์ เชื่อมโยงภาคีเครือข่าย การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่น ผลการดำเนินงาน พัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 1,347 เรื่อง โดยนำมาพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่นอาชีพเกษตร จำนวน 12 เรื่อง และสำรวจการจัดทำฐานข้อมูลนำร่องมรดกด้านการเกษตร “การผลิตชาเมี่ยง” จังหวัดน่าน

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป

ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนนำผลผลิตทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้เป็นสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับสมาชิก กระจายรายได้สู่ชุมชน นำไปสู่การพึ่งพาตนเองต่อยอดและยกระดับการประกอบธุรกิจในระดับที่สูงขึ้นอย่างเหมาะสม โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการด้านการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป การควบคุมคุณภาพสินค้า การตลาด ตลอดจนสิทธิและฝึกปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ประกอบกิจการการแปรรูปประเภทอาหารหรือสมุนไพร จำนวน 1,575 ราย คิดเป็นร้อยละ 102.27 จากเป้าหมาย 1,540 ราย มีการประเมินและวิเคราะห์ศักยภาพการต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน เพื่อสนับสนุนการพัฒนา

ผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการการพัฒนา ได้แก่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การพัฒนากระบวนการผลิต การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้า การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และมาตรฐานกระบวนการผลิต เช่น มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (มาตรฐาน อย.) มาตรฐานอาหารฮาลาล หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (Good Manufacturing Practice: GMP) มาตรฐานระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมในการผลิตอาหาร (Hazard Analysis Critical Control Point: HACCP) เป็นต้น ให้กับวิสาหกิจชุมชน จำนวน 154 แห่ง ในพื้นที่ 77 จังหวัด ผลที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ พบว่า สินค้าเกษตรแปรรูปมีมูลค่าเพิ่ม ตรงกับความต้องการของตลาด เกิดการจ้างงานภายในชุมชน และวิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการจำหน่ายสินค้า ประมาณ 12.069 ล้านบาทต่อปี หรือคิดเป็น ร้อยละ 35.78 เมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ

ส่งเสริมการดำเนินการพัฒนางานด้านวิชาการและนวัตกรรม เทคโนโลยีการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผีเสื้อพันธุ์ ผีเสื้อโพรง ชันโรง และจิ้งหรีด สนับสนุนการบริโภคและการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ สินค้าแมลงเศรษฐกิจ โดยจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่า การผลิตแมลงเศรษฐกิจ แปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์แมลงเศรษฐกิจในศูนย์ปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการเกษตร และสนับสนุน พันธุ์ พ่อ-แม่พันธุ์ ให้แก่เกษตรกร พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้ให้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ จำนวน 640 ราย ในพื้นที่ 32 จังหวัด ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 640 ราย ได้รับความรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด มีการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด และมีรายได้ เฉลี่ย (จากก่อนเข้าร่วมโครงการฯ) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.53 และจัดงาน ผีเสื้อโลกครั้งที่ 5 ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนผึ้งร่มไทร อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช ภายใต้ธีมงาน “คุณค่าของผึ้ง” ต่อมวลมนุษยชาติ มีผู้เข้าร่วมจำนวน 500 ราย มีผู้เข้าชมการถ่ายทอดสดทาง Facebook ผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 4,500 ราย ภายในงานมีการจัดการ ประกวดน้ำผึ้งโพรงคุณภาพดีปี 2565 การอภิปรายคณะ “เพื่อยกระดับ มาตรฐานการเลี้ยงผึ้ง จากแมลงช่วยผสมเกสรสู่ธุรกิจชุมชน” การนำเสนอวีดิทัศน์ เรื่อง “คุณค่าของ “ผึ้ง” ต่อมวลมนุษยชาติ”

การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านชุด “มธูกรรมไทร” การแสดงนิทรรศการ “เทคโนโลยีการใช้แมลงช่วยผสมเกสร” และผลงานเด่นของศูนย์ปฏิบัติการด้านพืชและแมลงเศรษฐกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการการผลิตและการตลาดร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกษตรกรมีความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย มีคุณภาพและได้มาตรฐานและเชื่อมโยงกับตลาดได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 15,000 ราย ใน 13 ชนิดสินค้า คือ มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไม้และหวาย พืชเคี้ยวมัน (มะคาเดเมีย มะม่วงหิมพานต์) กาแฟ พืชตระกูลถั่ว พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว จากและปาล์มสาคร ดังนี้

▶ **มันสำปะหลัง** เกษตรกร จำนวน 2,620 ราย ใน 44 จังหวัด ได้รับความรู้ในการใช้พันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี การใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาคุณภาพให้ตรงกับความต้องการของตลาด มีแปลงพันธุ์ดี จำนวน 100 กลุ่ม เป็นแหล่งพันธุ์ดีและเป็นจุดเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรครอบคลุมพื้นที่ 1,000 ไร่ การผลิตสินค้ามีประสิทธิภาพและมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 35

▶ **สับปะรด** เกษตรกร จำนวน 1,300 ราย ใน 25 จังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตสับปะรด ได้นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพดีตามความต้องการของตลาดทั้งสับปะรดส่งโรงงานและสับปะรดเพื่อบริโภคผลสด โดยมีแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพในแหล่งผลิตสับปะรดหลัก ๆ จำนวน 14 จังหวัด รวมพื้นที่ 70 ไร่ เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในพื้นที่ใกล้เคียงและเกษตรกรจากภูมิภาคอื่นที่สนใจ สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 230.88 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 17.24

▶ **อ้อย** เกษตรกร จำนวน 1,100 ราย ใน 38 จังหวัด ได้รับความรู้เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในแปลงของตนเอง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 12 ตันต่อไร่เป็น 15 ตันต่อไร่ โดยมีแปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยเทคโนโลยีการผลิตอ้อยให้แก่เกษตรกร จำนวน 38 แปลง สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 353.10 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 24.61

▶ **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** เกษตรกร จำนวน 2,000 ราย ใน 36 จังหวัด ได้รับความรู้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาอย่างถูกต้อง มีแปลงเรียนรู้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาเป็นแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ให้แก่เกษตรกร จำนวน 582 ไร่ และพบว่า การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาด้วยปุ๋ยชีวภาพพีจีฟาร์-1 สามารถส่งเสริมให้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีการเจริญเติบโตที่ดีขึ้น และเพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ยต่อไร่ได้มากขึ้นร้อยละ 11.95 เมื่อเทียบกับการเพาะปลูกแบบเดิมของเกษตรกร สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 116.85 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 15.34

▶ **ไผ่และหวาย** เกษตรกร จำนวน 630 ราย ใน 10 จังหวัด ได้รับความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไผ่และหวายและนำไปปฏิบัติในพื้นที่ได้ เช่น การใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนาคุณภาพการผลิต

และการจัดระบบการผลิตไม้และหวาย การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและจัดทำมาตรฐานสินค้า เกษตรกร ผู้ปลูกไม้มีผลผลิตเฉลี่ย 500 กิโลกรัมต่อไร่ สร้างมูลค่าคิดเป็น 5.78 ล้านบาท และมีการขยายพื้นที่ปลูกหวาย เพิ่มมากขึ้น สร้างมูลค่าคิดเป็น 2.69 ล้านบาท

▶ **พืชเคียวมัน** (มะคาเดเมีย มะม่วงหิมพานต์) เกษตรกร จำนวน 300 ราย ใน 11 จังหวัด ได้รับความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะคาเดเมียและมะม่วงหิมพานต์ และนำไปปฏิบัติในพื้นที่ได้ เช่น การใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนาคุณภาพการผลิตและผลผลิต การจัดระบบการผลิตพืชเคียวมัน การตัดแต่งกิ่ง และการปลูกเชิงอนุรักษ์ เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาไปเป็นแปลงใหญ่ มะม่วงหิมพานต์มีผลผลิตเฉลี่ย 400 กิโลกรัมต่อไร่จากเนื้อที่ให้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น สร้างมูลค่าสินค้าคิดเป็น 3.02 ล้านบาท และมะคาเดเมียมีผลผลิตเฉลี่ย 400 กิโลกรัมต่อไร่ พื้นที่ปลูกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สร้างมูลค่าสินค้าคิดเป็น 8.00 ล้านบาท

▶ **กาแฟ** เกษตรกร จำนวน 700 ราย ใน 18 จังหวัด ได้รับความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การแปรรูป และการเพิ่มมูลค่ากาแฟเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีการรวมกลุ่มเกษตรกร และศึกษาดูงานผู้ผลิตกาแฟที่มีศักยภาพและประสบความสำเร็จ และจัดทำแปลงเรียนรู้ “การพัฒนาสวนกาแฟแบบผสมผสาน” ให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ เพิ่มผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ เป็น 99 กิโลกรัมต่อไร่ สร้างมูลค่าสินค้าเฉลี่ย 3.88 ล้านบาท

▶ **พืชตระกูลถั่ว** เกษตรกร จำนวน 2,400 ราย ใน 32 จังหวัด ได้รับความรู้การใช้เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน จำนวน 120 ศูนย์ มีแปลงเรียนรู้และแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว (ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และถั่วลิสง) จำนวน 4,800 ไร่ ส่งผลให้มีเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วคุณภาพดีกระจายสู่ระบบการผลิต

ในชุมชน จำนวน 592 ต้น สามารถรองรับพื้นที่ปลูกในฤดูแล้ง จำนวน 47,500 ไร่ มีแผนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการใช้ ผลผลิตระหว่างเกษตรกรสมาชิกผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน กับผู้ปลูกถั่วฤดูแล้ง และได้รับรางวัลประชาชนสัมพันธ์การส่งเสริมการปลูก พืชตระกูลถั่วในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรตระหนักถึงการใช้เมล็ดพันธุ์ถั่ว ที่ดี มีคุณภาพ เป็นการลดต้นทุนการผลิต ผลผลิตมีคุณภาพ ตามความต้องการของตลาด สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 150.80 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 23.08

▶ **ไม้ดอกไม้ประดับ** เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้และเกษตรกร ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน 200 ราย ใน 15 จังหวัด ได้รับความรู้ ในการผลิตไม้ดอกไม้ประดับที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด มีการรวมและพัฒนากลุ่ม ให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีแปลงเรียนรู้เพื่อเป็น ต้นแบบให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติ ก่อให้เกิดรายได้จากการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ ต้นทุนลดลง เฉลี่ย 3,700 บาทต่อไร่ต่อปี รายได้เพิ่มขึ้น เฉลี่ย 7,000 บาทต่อไร่ต่อปี มูลค่าเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7.97 และกรมส่งเสริมการเกษตรมีศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร เป็นแหล่งรวบรวม ทดสอบ ขยาย และกระจายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับเศรษฐกิจพันธุ์ดี เพื่อให้กลุ่มเกษตรกร เข้าถึงพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ ซึ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับที่รวบรวมมีไม่น้อยกว่า 4 ชนิดพืช 15 สายพันธุ์ กล้วยไม้ ไม้พุ่มอากาศ พิโลเดนดรอน เบญจมาศ ลิเซียนทัส สับปะรดสี ว่านสี่ทิศ ปทุมมา บอนสี อโกลนีมา ไม้ต่าง เป็นต้น และจัดงาน “ไม้ดอกไม้ประดับ สีสรรถึงแม่ Gift for Mom” เพื่อประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการใช้ กล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับในรูปแบบต่าง ๆ

▶ **พืชผัก** เกษตรกร จำนวน 100 ราย ใน 6 จังหวัด ได้รับความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจรและนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ มีความสนใจและต้องการผลิตพืชผักในรูปแบบกลุ่มใน 6 จังหวัด คือ 1) การปลูกผักโดยการวางท่อระบบน้ำเพื่อลดต้นทุน ประหยัดเวลาในการให้น้ำผัก และการใช้สารชีวภัณฑ์ จังหวัดชัยนาท 2) การใช้วัสดุปลูก เมล็ดพันธุ์ผักคุณภาพดี และการดูแลผัก จังหวัดกาญจนบุรี 3) วัสดุปรุงดินปลูกคุณภาพดี และวัสดุผลิตเชื้อจุลินทรีย์พร้อมใช้ จังหวัดฉะเชิงเทรา 4) การเพิ่มศักยภาพการผลิตผักด้วยการจัดการระบบน้ำในแปลง จังหวัดหนองบัวลำภู 5) การปรับปรุงดิน การเลี้ยงแทนแดง การเพาะกล้าผัก การผลิตปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ จังหวัดสตูล และ 6) การแปรรูปกระเทียม (กระเทียมดำ) จังหวัดเชียงใหม่ โดยสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 20.44 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.25

▶ **ปาล์มน้ำมัน** เกษตรกร จำนวน 2,800 ราย ได้รับความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพดี จำนวน 70 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มได้รับความรู้มาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมัน และมีการจัดการผ่านกระบวนการกลุ่มในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนและรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย ส่งเสริมการเรียนรู้มาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมัน ทำให้เกษตรกรเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันสุกที่เป็นมาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด ทำให้ได้รับราคาที่สูงขึ้น การผลิตสินค้าที่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับราคาท้องตลาดที่สูงขึ้นส่งผลให้มูลค่าผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 54

▶ **มะพร้าว** เกษตรกร จำนวน 700 ราย ใน 22 จังหวัด ได้รับความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าวให้มีคุณภาพ และนำไปปฏิบัติในพื้นที่ได้ เช่น การจัดระบบการผลิตมะพร้าว การใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพการผลิตให้ได้มาตรฐาน และการผลิตพันธุ์มะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนต้นเดิม มีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาเป็นแปลงใหญ่ ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยคิดเป็น 550 กิโลกรัมต่อไร่ สร้างมูลค่าสินค้าเฉลี่ยคิดเป็น 9.24 ล้านบาท

▶ **จากและปาล์มสาकु** เกษตรกร จำนวน 150 ราย ใน 5 จังหวัด ได้รับความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิตจากและปาล์มสาकुให้มีคุณภาพ มีปริมาณที่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ และนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในพื้นที่ได้ เช่น การจัดระบบการผลิตจากและปาล์มสาकु การแปรรูปจากและปาล์มสาकुเพื่อเพิ่มมูลค่า และใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสามารถสร้างมูลค่าจากการแปรรูปจาก คิดเป็น 2.40 ล้านบาท และปาล์มสาकुคิดเป็นมูลค่า 8.00 ล้านบาท

โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร

ส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง เพื่อลดรอบการทำนาปรังด้วยการพักการทำนาสลับปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชทางเลือกที่ใช้น้ำในการเพาะปลูกน้อย ระยะเวลาการเพาะปลูกไม่เกิน 120 วัน เช่น พืชตระกูลถั่ว ข้าวโพดหวาน และพืชผัก เป็นต้น ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ลดความเสียหายผลผลิตจากผลกระทบของสภาพอากาศแห้งแล้ง ตัดวงจรการระบาดของศัตรูพืช เพิ่มความอุดมสมบูรณ์

ให้แก่ดิน สร้างโอกาสในการเรียนรู้การเชื่อมโยงตลาด เพื่อการวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการตลาด ดำเนินการในพื้นที่ 18 จังหวัด มีเป้าหมายเกษตรกร

เข้าร่วมโครงการ 5,000 ราย พื้นที่แปลงเรียนรู้ 5,000 ไร่ ผลการดำเนินงานมีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการฯ 6,572 ราย พื้นที่แปลงเรียนรู้ 6,572 ไร่ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ขยายพื้นที่เพาะปลูก รวม 33,338 ไร่ มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 6,706.27 บาทต่อไร่

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา

ส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและมีความรู้ในการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยระบบการให้น้ำแก่พืชอย่างถูกต้อง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ถ่ายทอดความรู้แบบมีส่วนร่วม ในหลักสูตรการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรผู้จัดทำแปลงเรียนรู้ และหลักสูตรการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าสำหรับเกษตรกร จัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา เพื่อเป็นตัวอย่างและจุดเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรและชุมชน ผลการดำเนินงาน เกษตรกรผู้จัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน 52 ราย ได้รับความรู้ระบบการให้น้ำพืชที่เหมาะสม วัสดุอุปกรณ์ระบบน้ำ และแนวทางการออกแบบ ระบบน้ำที่เหมาะสมกับแปลงเรียนรู้ของเกษตรกรต้นแบบ และเกษตรกร จำนวน 2,604 ราย ได้รับความรู้และตระหนักถึงการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและมีประสิทธิภาพ และจากการจัดทำแปลงเรียนรู้ ของเกษตรกร จำนวน 36 ราย พบว่า ต้นทุนการผลิตลดลงร้อยละ 6.72 ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.83 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 59.15

2.4 ส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ

ดำเนินการภายใต้งาน/โครงการ ดังนี้

พัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) 77 ศูนย์

ให้เป็นต้นแบบด้านการจัดการศัตรูพืชโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และเตรียมความพร้อมให้กับ ศจช. 18 ศูนย์ สู่การเป็นศูนย์บริการชีวภัณฑ์ชุมชน รวมถึงยกระดับ ศจช. 882 ศูนย์ ให้เป็นจุดถ่ายทอด เทคโนโลยีด้านการจัดการศัตรูพืชที่เกษตรกรได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การยอมรับเทคโนโลยี ด้านการจัดการศัตรูพืชได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมในอนาคต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ศจช. ได้แจ้ง เตือนการระบาดของศัตรูพืช จำนวน 8,210 ข่าว ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแปลงติดตามสถานการณ์ จำนวน 3,092 แปลง ทำให้สมาชิกของ ศจช. สามารถเตรียมการรับมือการระบาดของศัตรูพืชได้ล่วงหน้า

และผลิตเชื้อจุลินทรีย์พร้อมใช้ ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อรา บิวเวอเรีย และเชื้อราเมตาโรเซียม รวมกว่า 924,980 กิโลกรัม นำไปใช้ควบคุมศัตรูพืชในพื้นที่กว่า 641,000 ไร่ และผลิตแมลง ศัตรูธรรมชาติมากกว่า 300 ล้านตัว นำไปใช้ควบคุมศัตรูพืชในพื้นที่ กว่า 110,000 ไร่

การจัดชั้นคุณภาพของ ศจข. พบว่า ศจข. ส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับปานกลาง (B) คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาคือระดับปรับปรุง (C) คิดเป็นร้อยละ 31 และระดับดี (A) คิดเป็นร้อยละ 20 ปัจจุบัน มี ศจข. จำนวน 3,395 ศูนย์ ที่ได้รับการยอมรับจากชุมชนและ หน่วยงานต่าง ๆ ว่าสามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนการจัดการศัตรูพืช ในชุมชนได้ด้วยชุมชนเอง จึงทำให้มีการจัดตั้ง ศจข. เพิ่มขึ้นอีก ร้อยละ 13 จากจำนวน ศจข. ที่มีอยู่เดิม และเข้าสู่กระบวนการพัฒนา ศักยภาพเป็น ศจข. ให้มีคุณภาพตามลำดับต่อไป

พัฒนาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศตปช.)

จำนวน 882 ศูนย์ ให้สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการ ดินปุ๋ยแก่เกษตรกรในพื้นที่ เป็นต้นแบบและขยายผลการใช้ปุ๋ย อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในสถานการณ์ปุ๋ยเคมี ราคาสูงและไม่มีเสถียรภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ถ่ายทอด ความรู้ให้กับสมาชิกและเกษตรกรเครือข่าย จำนวน 39,938 ราย รมรงค์ให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากวัสดุอินทรีย์ได้ไม่น้อยกว่า 4 ล้านตัน และมี ศตปช. ดำเนินโครงการพัฒนาธุรกิจบริการดิน และปุ๋ยเพื่อชุมชน (One Stop Service: OSS) จำนวน 394 ศูนย์ ใน 63 จังหวัด เกษตรกรเข้าร่วม 108,036 ราย พื้นที่ 1.3 ล้านไร่ ส่งผลให้ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง 59,047.37 ตัน คิดเป็น ร้อยละ 49.05 และต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมีลดลงร้อยละ 36.91 คิดเป็น มูลค่า 244 ล้านบาท การจัดชั้นคุณภาพของ ศตปช. พบว่า อยู่ใน ระดับดีมาก (A+) และระดับดี (A) ร้อยละ 64.06 ของจำนวน ศตปช. ทั้งหมด และมีการจัดตั้ง ศตปช. เพิ่มขึ้นเป็น 1,258 ศูนย์ เพื่อเพิ่ม เครือข่ายการขับเคลื่อนงานด้านดินและปุ๋ยในพื้นที่ สำหรับทิศทางการพัฒนาได้กำหนดให้ ศตปช. เป็นศูนย์ต้นแบบและขยายผลการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเครือข่ายในการถ่ายทอดความรู้ และแหล่งเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ย สามารถดำเนินธุรกิจในการจัดหาปุ๋ยที่มีคุณภาพใช้ในชุมชน สร้างความ เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองให้แก่เกษตรกรต่อไป

โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร

ส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงพืชพันธุ์ดีและมีคุณภาพได้อย่างทั่วถึง ในราคาที่เหมาะสม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พัฒนาองค์ความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ จัดกิจกรรมจุดบริการพืชพันธุ์ Doae จัดหาแม่พันธุ์และผลิตขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดี ผลการดำเนินงาน ผลิตแม่พันธุ์พืชพันธุ์ใหม่ เมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้าน พันธุ์พืชจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชสร้างรายได้ พืชมูลค่าสูง พืชผัก/พืชอาหาร ไม้ผล/ไม้ยืนต้น และพืชสมุนไพร สนับสนุนเกษตรกร และเป็นปัจจัยการผลิตสำหรับรองรับนโยบายของภาครัฐและสถานการณ์ภัยธรรมชาติ ได้แก่ ต้นพันธุ์พืช จำนวน 571,355 ต้น ต้นพันธุ์พืชจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อจำนวน 640,770 ต้น เมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้านจำนวน 233,005 ชุด สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรได้ไม่น้อยกว่า 14 ล้านบาท เกษตรกรผู้ได้รับผลประโยชน์ จำนวน 15,738 ราย

โครงการผลิตและขยายต้นกล้ากระท่อมพันธุ์ดี

ส่งเสริมเพื่อปลูกไว้เป็นสมุนไพรพื้นบ้านใช้ในครัวเรือนหรือพัฒนาเป็นพืชทางเลือกในอนาคต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ผลิตต้นกล้ากระท่อมพันธุ์ดีจากการเพาะเมล็ดในอาหารปลอดเชื้อและเทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช ผลการดำเนินงานผลิตและสนับสนุนต้นกล้ากระท่อมพันธุ์ดีให้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ที่เป็นศูนย์หลัก จำนวน 79,956 ต้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และให้บริการข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ด้านการปลูกกระท่อมตามหลักวิชาการ และสนับสนุนให้เกษตรกร จำนวน 131,823 ต้น ณ จุดบริการพืชพันธุ์ Doae ของศูนย์ขยายพันธุ์พืชกรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการผลิตพืชพันธุ์ดีเพื่อสำรองใช้ในกรณีช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยและใช้ ในภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร

เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชนทั่วไปผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ ดำเนินการโดยศูนย์ปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ ศูนย์ขยายพันธุ์พืช จำนวน 10 แห่ง ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จำนวน 18 แห่ง และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) จำนวน 8 แห่ง ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ผลิตต้นพันธุ์พืชผักพืชอาหาร ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชเศรษฐกิจ รวม 4,635,931 ต้น และเมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์ดี จำนวน 923.4 กิโลกรัม แจกจ่ายให้เกษตรกรและประชาชน โดยทั่วไป

โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถวางแผนและดำเนินการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานในพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ และที่จะเข้าสู่การรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับต่าง ๆ ดังนี้

▶ ถ่ายทอดความรู้การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และปลอดภัยให้แก่เกษตรกร จัดทำแปลงต้นแบบการติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ศัตรูพืชเพื่อการจัดการอย่างเป็นระบบ ผลิตปัจจัยควบคุมศัตรูพืชและสนับสนุนให้กับพื้นที่เกิดการระบาดและศัตรูพืชชนิดใหม่ ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับความรู้การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และปลอดภัย จำนวน 6,350 ราย โดยเกษตรกรร้อยละ 99.97 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในกิจกรรมการผลิตพืชในพื้นที่ 12,700 ไร่ ส่งผลให้เกิดการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผลผลิตมีความปลอดภัยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 93.67 เป็นร้อยละ 96.73 ของจำนวนตัวอย่างผลผลิตที่สุ่มตรวจ และสามารถลดต้นทุนสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้เฉลี่ย 335.84 บาทต่อไร่ หรือลดลงรวมมากกว่า 4.26 ล้านบาทของพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด

▶ ผลิตปัจจัยสนับสนุนพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่พบระบาดศัตรูพืชทั่วไป โดยผลิตปัจจัยควบคุมศัตรูพืชสนับสนุนให้แก่กลุ่มเกษตรกรและเกษตรกรทั่วไปตามแผนความต้องการ ได้แก่ ชีวภัณฑ์ (เชื้อราไตรโคเดอร์มา บิวเวอเรีย และเชื้อราเมตาไรเซียม) รวม 58,066 กิโลกรัม

ใช้ในพื้นที่กว่า 30,000 ไร่ แตนเบียนแมลงดำหนามมะพร้าว 60,154 มัมมี ใช้ในพื้นที่กว่า 6,500 ไร่ แมลงศัตรูธรรมชาติชนิดต่าง ๆ มากกว่า 10 ล้านตัว ใช้ในพื้นที่กว่า 30,000 ไร่ แมลงวันผลไม้เป็นหมัน 61 ล้านตัว ใช้ควบคุมปริมาณประชากรแมลงวันผลไม้ในพื้นที่ 16,000 ไร่ เชื้อไวรัส NPV 150 ลิตร ใช้ควบคุมแมลงศัตรูผักในพื้นที่ 500 ไร่ และสารสกัดธรรมชาติ 2,492 ลิตร ใช้ในพื้นที่ 6,200 ไร่ ทำให้สามารถควบคุมศัตรูพืชไม่ให้เกิดการระบาดเป็นวงกว้างสร้างความเสียหายให้กับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกร

▶ ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินโครงการ ดังนี้

- โครงการความร่วมมือการพัฒนาและส่งเสริมงานอารักขาพืชและการจัดการดินปุ๋ยกับบริษัท อายิโนะโมะไตอะ (ประเทศไทย) จำกัด และ บริษัท เอฟ ดี กรีน (ประเทศไทย) จำกัด ผลิตต้นพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีปราศจากโรคใบด่างมันสำปะหลังได้ 200 ไร่ และมีการนำเทคโนโลยีโดรนมาช่วยในการสำรวจโรคใบด่างมันสำปะหลังซึ่งมีความแม่นยำร้อยละ 70

- โครงการความร่วมมือพัฒนาและส่งเสริมการควบคุมศัตรูอ้อยโดยชีววิธี ร่วมกับบริษัทน้ำตาลมิตรผล จำกัด สามารถผลิตเชื้อราเมตาไรเซียม แตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมาให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี สิงห์บุรี ลพบุรี ชอนแก่น ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ หนองบัวลำภู และจังหวัดเลย เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูอ้อย

ปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา

- โครงการการพัฒนาวิธีการใช้แมลงวันผลไม้เป็นหมันผสมผสานกับวิธีกับดักทำลายเพศผู้ร่วมกับสถาบันเทคโนโลยี

นิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) สามารถผลิตแมลงวัน

ผลไม้เป็นหมันชนิด *Bactrocera dorsalis* Hendel แถบหลังสีขาวที่แยกเพศปล่อยควบคุมในพื้นที่ปลูกไม้ผล ตำบลตรอกนอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดจันทบุรี จำนวน 16,000 ไร่

2.5 พัฒนาตลาด เพิ่มช่องทางจำหน่าย และเสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตรไทย พัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (ตลาดเกษตรกร)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายดำเนินการ “ตลาดนำการผลิต” และ “เกษตร 4.0” สู่การเป็นเกษตรทันสมัยที่ผ่านกระบวนการทำเกษตรรูปแบบสมัยใหม่มีการนำเทคโนโลยีและข้อมูลทันสมัยมาปรับใช้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการตามแนวนโยบายดังกล่าวในการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการตลาด ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต รวมถึงพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรในฟาร์ม ให้เกษตรกร พัฒนาช่องทางและเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรในประเทศ 77 จังหวัด ในการจำหน่าย และกระจายสินค้าด้านการเกษตรผ่านกิจกรรมต่าง ๆ มีมูลค่ารวม 1,349,454,937 บาท ดังนี้

▶ ตลาดภายในพื้นที่ “ตลาดเกษตรกร” 70 จังหวัด เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะด้านการตลาด 1,627 ราย เป็นตลาดภายในพื้นที่ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นแหล่งรองรับสินค้าจากการดำเนินการส่งเสริมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ “ตลาดเกษตรกรถาวร” 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ลำปาง พิจิตร ชัยภูมิ กาญจนบุรี ราชบุรี และจังหวัดกระบี่ เป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้การบริหารจัดการสินค้าเกษตร พัฒนาตลาดเกษตรกรให้มีอัตลักษณ์และเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรหลักของเกษตรกรในพื้นที่ มีมูลค่ารวม 200,243,750 บาท

▶ ตลาด Modern trade เป็นการลงนามบันทึกข้อตกลงความเข้าใจด้วยความร่วมมือ (MOU) ระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตร กับบริษัท Tesco Lotus, Big C และ Makro เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาเกษตรกร ผลักดันให้เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่าย สามารถวางแผนการจัดซื้อ - ขาย สร้างความมั่นคงทางอาชีพแก่เกษตรกร มีมูลค่ารวม 22,880,000 บาท

▶ ตลาดกลางค้าส่งขนาดใหญ่ เป็นการลงนามบันทึกข้อตกลงความเข้าใจด้วยความร่วมมือ (MOU) ระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตร กับ บริษัท ไทยแอ็กโกร เอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (ตลาดไท) เพื่อสนับสนุนนโยบายตลาดนำการผลิต และการส่งเสริมการผลิตอาหารปลอดภัย เน้นการส่งเสริมการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ มีมูลค่ารวม 927,000,000 บาท

▶ ตลาดเฉพาะกิจ เป็นกิจกรรมความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงภาคเอกชน ห้างสรรพสินค้า จำหน่ายสินค้าในรูปแบบค้าส่งร่วมกับบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สร้างประสบการณ์ให้กับเกษตรกร ในวิถีการตลาดที่หลากหลาย มีมูลค่ารวม 7,308,609 บาท

▶ การส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าผ่านระบบออนไลน์ โดยร่วมกับบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด บริษัท LAZADA Thailand และบริษัท ซ้อปปี (ประเทศไทย) จำกัด และแนะนำให้เกษตรกรจำหน่ายสินค้าด้านการเกษตรผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เช่น Facebook, Line, Line official, Instagram และถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่รวม 600 คน และได้พัฒนาเว็บไซต์ www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com ให้เป็นแหล่งรวบรวมเกษตรกรที่จำหน่ายผลผลิตการเกษตร ซึ่งจากการดำเนินงานสามารถจำหน่ายสินค้ามีมูลค่ารวม 190,069,438 บาท

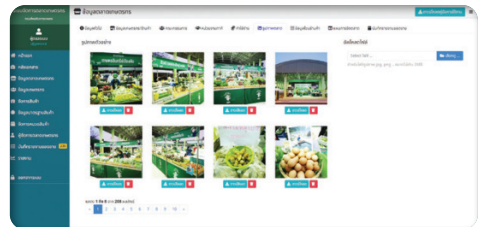

▶ ตลาดช่องทางอื่น ๆ เป็นการเพิ่มพื้นที่การจำหน่ายให้กับเกษตรกร เช่น พื้นที่ตลาดนัดกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมวิชาการเกษตร พื้นที่โรงอาหารของศาลอาญารัชดา การขายแบบ Preorder และช่วงผลผลิตล้นตลาด เช่น ส้มโอ ดอกกล้วยไม้ มะขาม มะม่วง เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรเรียนรู้พฤติกรรมของผู้บริโภคในระดับต่าง ๆ มีมูลค่ารวม 1,953,140 บาท

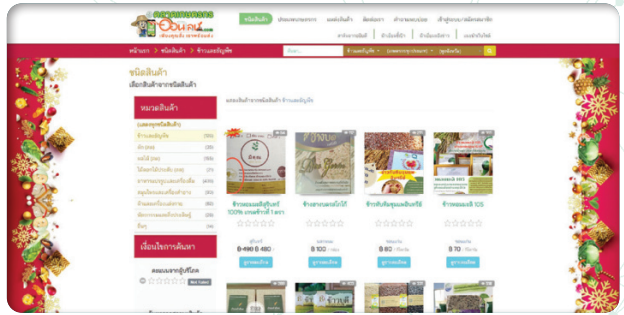

เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรไทย โดยการจัดทำฐานข้อมูล ดังนี้

▶ ระบบการจัดการตลาดเกษตรกร (Farmermarket) สำหรับการบริหารจัดการตลาดหรือพัฒนาสินค้า มีฐานข้อมูลเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตลาดเกษตรกร (ตลาดริมเขี้ยว) ที่ร่วมจำหน่ายในตลาดเกษตรกรหรือตลาดสินค้าเกษตร มีเครือข่ายการส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ เกษตรทฤษฎีใหม่ องค์กรเกษตรกร วิชากิจชุมชน Young Smart Farmer และ Smart Farmer และเป็นฐานข้อมูลในการสนับสนุนการจำหน่ายสินค้าคุณภาพสู่ตลาดเกษตรกรหรือตลาดสินค้าเกษตร ให้สามารถวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีการจัดการด้านขนส่ง ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต พัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพมาตรฐาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทั้ง 77 จังหวัด จำนวน 2,344 ราย และมีสินค้ามากกว่า 7,000 รายการ

▶ เว็บไซต์ www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com เป็นเว็บไซต์รวบรวมข้อมูลสินค้าเกษตร พร้อมข้อมูลช่องทางการติดต่อซื้อขายแบบออนไลน์โดยตรงกับเกษตรกร โดยสินค้าที่จำหน่ายได้ผ่านการคัดสรรจากคณะกรรมการโครงการส่งเสริมตลาดเกษตรกรออนไลน์ ระดับจังหวัด กำกับด้วยคณะกรรมการระดับประเทศ ซึ่งคณะกรรมการฯ มีหน้าที่พิจารณาคุณสมบัติและอนุมัติการเข้าร่วมสมาชิก พร้อมทั้งกำกับ ติดตามการปรับปรุงข้อมูลสินค้าให้เป็นปัจจุบัน โดยสินค้ามีทั้งผลผลิตสดและสินค้าแปรรูป ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ เช่น GAP HACCP มผช. ฮาลาล ออย. เป็นต้น เปิดใช้งานเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2563 เป็นต้นมา

ซึ่งปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน 1,076 ราย และมีสินค้าที่ได้มาตรฐานนำเสนอผ่านเว็บไซต์ www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com จำนวน 1,082 รายการ แบ่งเป็น 9 กลุ่มสินค้า ได้แก่ อาหารแปรรูปและเครื่องดื่ม ผลไม้ ข้าวและธัญพืช ผ้าและเครื่องแต่งกาย สมุนไพรและเครื่องสำอาง หัตถกรรมและสิ่งประดิษฐ์ ผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และสินค้าอื่นๆ และแบ่งประเภทเกษตรกรออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่ วิสาหกิจชุมชน Young Smart Farmer กลุ่มส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เกษตรกรรายย่อย Smart Farmer Smart Farmer ต้นแบบ และกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร มูลค่าการจำหน่ายสะสมรวม 513,409,619 บาท

ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีศักยภาพ ในการรองรับนักท่องเที่ยวตามวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านการ บริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของวิสาหกิจชุมชนที่ประกอบ กิจการด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 77 วิสาหกิจชุมชน ในพื้นที่ 77 จังหวัด ให้ได้มาตรฐานมีความปลอดภัยและเป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม พัฒนาจุดเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีความโดดเด่น และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้ มาตรฐาน ผลการดำเนินงาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เข้าร่วม โครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 19.86 มีจำนวน

นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 39.62 และมีการจ้างงานในพื้นที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 81.47 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 231 แห่ง มีความรู้มาตรฐานท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อเตรียมพร้อมในการยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานด้านการท่องเที่ยวและประกวดแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรดีเด่นที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย และใส่ใจสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นต้นแบบให้กับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่น ๆ โดยมีผลการประกวดรางวัลชนะเลิศ ปี 2565 ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำตาลโตนดบ้านดงห้วยหลวง อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

เสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตร

เข้าร่วมงานในงานมหกรรมพืชสวนโลก The International Horticultural Exposition 2022 หรือ EXPO 2022 Floriade Almere ระหว่างวันที่ 14 เมษายน - 9 ตุลาคม 2565 ณ เมืองอัลเมียร์ (Almere) ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ โดยประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่ตอบรับเข้าร่วมงาน เพื่อโชว์ศักยภาพนวัตกรรมด้านอาหาร สินค้าเกษตร การพัฒนากระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน และคุณภาพสินค้าเกษตรของประเทศไทยสู่สายตาชาวโลก ผ่านการจัดนิทรรศการใน Thailand Pavilion และกิจกรรมต่าง ๆ มีผู้เข้าชม

ตลอดระยะเวลาของการจัดงาน จำนวน 300,540 คน เฉลี่ยวันละ 1,700 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 43.86 ของจำนวนผู้เข้าชมงานในภาพรวมของการจัดงาน Floriade คือ 685,189 คน โดย Thailand Pavilion ได้รับรางวัล Bronze Award สำหรับ Official Participants Competition Indoor Presentation และภายในงานมีการทำสัญญาซื้อขายระยะสั้นระหว่าง บริษัท Van Der Arend ซึ่งเป็นบริษัทชั้นนำด้านการเกษตรของราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เป็นทั้งผู้ผลิตและนำเข้าต้นไม้จากประเทศไทย กับสวนพูนสินและเครือข่าย ซึ่งเป็นการสร้างรายได้มีการนำสินค้าเกษตรแปรรูปได้แก่เงาะโรงเรียน นาสารพีชตรายล่าโยบแห้ง กล้วยมัน อบกรอบ เข้าสู่ห้างสรรพสินค้า ทั้งราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์และสาธารณรัฐฝรั่งเศส

กลยุทธ์ที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมายของกลยุทธ์ คือ เกษตรกรลดการเผาในพื้นที่เกษตร โดยมีแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร และส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามแนวทางการพัฒนาข้างต้น ดังนี้

3.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร

ดำเนินการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรกรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร สร้างเครือข่ายปลอดการเผาให้เข้มแข็งและครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น สนับสนุนการใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศการเกษตร พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นฐานการผลิตของภาคการเกษตรได้อย่างยั่งยืน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่การเกษตรที่ประสบปัญหาการเผาจำนวน 17,640 รายใน 60 จังหวัด ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 17,640 ราย ได้รับความรู้การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทดแทนการเผาทำลาย ปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตจากเดิมมุ่งสู่การทำเกษตรปลอดการเผาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา มีการรวมกลุ่มเกิดเป็นเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร จำนวน 294 แห่ง และร่วมมือกับหน่วยงานภาคีในพื้นที่ ทั้งภาครัฐและเอกชนจัดงานรณรงค์ในท้องถิ่น เฝ้าระวัง ติดตาม สถานการณ์ช่วงวิกฤตหมอกควันในพื้นที่การเกษตร จากข้อมูลสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ(องค์การมหาชน) (Gistda) พบว่า จุดความร้อน (Hotspot) ในพื้นที่การเกษตรลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 1,498 จุด คิดเป็นร้อยละ 43.89

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ

เป้าหมายของกลยุทธ์ คือ 1) ข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรเป็น Smart Officer เพิ่มขึ้น และ 2) มีการใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการองค์กรเพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาคณาจารย์ให้เป็น Smart Officer พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศ และการทำงานบนฐานข้อมูล พัฒนาการจัดทำและบริหารจัดการแผนงาน โครงการ และงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ พัฒนางานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ และพัฒนาองค์กรและระบบการทำงาน

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามแนวทางการพัฒนาข้างต้น ดังนี้

4.1 พัฒนาคณาจารย์เป็น Smart Officer

เป้าหมายในการพัฒนาคณาจารย์ คือ ทหารระดับมีทักษะที่จำเป็นและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่ระบบราชการ 4.0 เน้นเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น สนับสนุนให้ป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง ใช้รูปแบบการเรียนรู้และพัฒนาแบบ 70:20:10 ได้แก่ ร้อยละ 70 เกิดจากประสบการณ์จากการทำงาน และการคิดแก้ปัญหา (Experience) ร้อยละ 20 เกิดจากการเรียนรู้จากผู้อื่น การได้รับข้อมูลย้อนกลับจากพี่เลี้ยงหรือโค้ช (Interaction) และร้อยละ 10 เกิดจากการเรียนการสอนและการฝึกอบรม/สัมมนา (Training) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้ดำเนินการ ดังนี้

▶ พัฒนาเจ้าหน้าที่ตามกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการบรรจุใหม่ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานกลุ่มหัวหน้างาน และกลุ่มผู้บริหาร ดำเนินการพัฒนาโดยหน่วยงานของกรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานภายนอก แบ่งเป็น พัฒนาโดยกรมส่งเสริมการเกษตรจำนวน 52 หลักสูตร เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการพัฒนา จำนวน 5,103 คน และพัฒนาโดยหน่วยงานภายนอก จำนวน 11 หลักสูตร เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการพัฒนา จำนวน 790 คน และมีการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (DOAE e-Learning) จำนวน 3,832 คน มีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับทุนการศึกษา/การลาศึกษาต่อ จำนวน 26 คน

▶ สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้รับความรู้และสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้โดยถ่ายทอดความรู้รูปแบบรายการสดผ่านระบบออนไลน์ ได้แก่ รายการ “DOAE Boarding time (เวลา...สำหรับนักส่งเสริมฯทุกท่าน)”

ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี เวลา 12.00 - 12.45 น. ผ่าน YouTube Channel จำนวน 17 ตอน ซึ่งเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งได้รับความสนใจจากเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นอย่างมาก

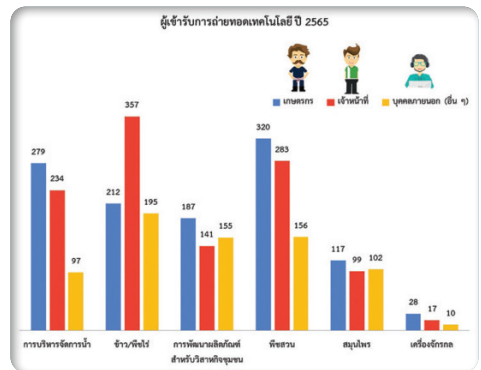
▶ จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรมส่งเสริมการเกษตร ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อเตรียมความพร้อมให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานรองรับภารกิจและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต เป็นการกำหนดแนวทางในการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรมส่งเสริมการเกษตรให้เกิดความต่อเนื่อง บุคลากรสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ รวมทั้งได้เตรียมการพัฒนาแพลตฟอร์มบริหารจัดการบุคลากรและการจัดการความรู้ภายในองค์กร เพื่อใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลด้านบุคลากรให้มีความสะดวก รวดเร็ว รองรับการทำงานรูปแบบ DOAE Digital

▶ ประสานเชื่อมโยงความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและร่วมพัฒนาบุคลากร นำงานวิจัยพร้อมใช้ขยายผลสู่เกษตรกร และร่วมทำงานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกร เช่น

- การส่งเสริมและขยายผลงานวิจัยระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรร่วมกับสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) ผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ Application Zoom จำนวน 14 เรื่อง

- การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัย แบ่งเป็นการบริหารจัดการน้ำ 3 เรื่อง ข้าว/พืชไร่ 5 เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับวิสาหกิจชุมชน 2 เรื่อง พืชสวน 4 เรื่อง สมุนไพร 1 เรื่อง และเครื่องจักรกล 1 เรื่อง โดยมีผู้ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวน 2,989 ราย แบ่งเป็นเกษตรกร จำนวน 1,143 ราย เจ้าหน้าที่ จำนวน 1,131 ราย และบุคคลทั่วไป จำนวน 715 ราย

▶ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในวิชาการ โดยมีบุคลากรที่หลากหลายเข้าร่วมจัดการเรียนรู้ เช่น

- อบรมการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานผ่านการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ภายใต้กองทุนพิเศษแม่โขง - ล้านช้าง (Capacity building on Integrated Pest Management System Regional Participatory Implementation of Integrated Pest Management System Under Mekong - Lancang Cooperation Framework) มีประเทศเข้าร่วม 4 ประเทศ ได้แก่ ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ และประเทศไทย เมื่อวันที่ 9 - 25 สิงหาคม 2565

- จัดสัมมนาตามแผนปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตรของอาเซียน หรือ ASEAN Sectoral Working Group on Agriculture and Training Extension (AWGATE) ได้แก่
 - 1) Online seminar on promotion of soil and fertilizer management driven by the extension mechanism of community soil-fertilizer management center ผู้เข้าร่วมจาก 6 ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศไทย เมื่อวันที่ 20 - 21 ธันวาคม 2564
 - 2) Webinar on Integrated Pest Management in corn ผู้เข้าร่วมจาก 7 ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เนอการาบรูไน ดารุสซาลาม และประเทศไทย เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2565 และ
 - 3) Online seminar on precision agriculture for soil-fertilizer and water management and plant protection ผู้เข้าร่วมจาก 8 ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เนอการาบรูไน ดารุสซาลาม สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และประเทศไทย เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2565

▶ สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร บุคลากรและหน่วยงานเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร สนับสนุนการสร้าง นักส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานให้สามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ มีการบริหารงาน ในหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสร้างขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้บุคคล และหน่วยงานที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ได้รับการยกย่อง เผยแพร่เกียรติคุณ ตลอดจนเกิดความภาคภูมิใจ ในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร จึงได้คัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 7 ประเภท คือ เกษตรตำบลดีเด่น เกษตรอำเภอดีเด่น นักส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดดีเด่น นักวิชาการส่วนกลางดีเด่น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสนับสนุนดีเด่น เกษตรตำบลดีเด่น (พนักงานราชการ) และหน่วยงานดีเด่น

4.2 พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศ และการทำงานบนฐานข้อมูล

ใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนการทำงาน สนับสนุนให้หน่วยงานในพื้นที่นำไป ใช้ประโยชน์ผ่านช่องทางออนไลน์ (ระบบอิเล็กทรอนิกส์) เพื่อให้เข้าถึงได้สะดวก และพัฒนาระบบ ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน รวมทั้งพัฒนาฐานข้อมูลองค์ความรู้และ ฐานข้อมูลการเกษตรอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการทำงานและการให้บริการ และช่วยเหลือ ดูแลเกษตรกรที่ประสบ ภัยพิบัติ ให้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนอย่างรวดเร็ว โดยประสานความร่วมมือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดำเนินการ ดังนี้

ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือนเกษตรกร สมาชิกในครัวเรือนและการเป็นสมาชิกองค์กร รายได้ หนี้สิน เครื่องจักรกลการเกษตร การถือครองที่ดิน การประกอบกิจกรรมการเกษตร และแหล่งน้ำเพื่อ การเกษตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการปรับปรุง ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร จำนวน 6.26 ล้านครัวเรือน

เกษตรกรสามารถขึ้นทะเบียน และปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรได้ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือแจ้งปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านโมบายแอปพลิเคชัน FARMBOOK และได้เพิ่มช่องทางการขึ้นทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ด้วยตนเอง ผ่าน e-Form ทางเว็บไซต์ <https://efarmer.doae.go.th> ซึ่งมีระบบในการเชื่อมโยงตรวจสอบข้อมูลบุคคลจากกรมการปกครอง และตรวจสอบข้อมูลเอกสารสิทธิ์ ประเภทโฉนด น.ส.4 จากกรมที่ดิน ผ่านทาง Linkage Center โดยเปิดใช้งานสำหรับเกษตรกรรายใหม่ทุกชนิดพืชที่มีเอกสารสิทธิ์ และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2565 เป็นต้นมา ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ได้นำมาประมวลผลและจัดทำเป็นสถิติข้อมูลในรายงาน Farmer Map (<https://aiu.doae.go.th>) เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาเกษตรกร นอกจากนี้ ยังได้นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช โครงการประกันภัยพืชผล (ข้าวนาปี และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) และโครงการ มาตรการภาครัฐอื่น ๆ โดยได้ดำเนินการรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ตรวจสอบข้อมูลโดยระบบโปรแกรม ทดประกาศ / ประชาคม ตรวจสอบพื้นที่/ จัดทำผังแปลงเกษตรกรรวมดิจิทัล และจัดส่งข้อมูลเกษตรกรให้ ธ.ก.ส.โอนเงินให้เกษตรกร เช่น

- ▶ โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2564/65 จัดส่งข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ให้ ธ.ก.ส. จำนวน 4,675,576 ครัวเรือน เนื้อที่ปลูก 61,823,278 ไร่ และ ธ.ก.ส. โอนเงินชดเชยให้เกษตรกร จำนวน 4,675,240 ครัวเรือน วงเงิน 86,169.44 ล้านบาท

- ▶ โครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2564/65 จัดส่งข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกข้าวให้ ธ.ก.ส. จำนวน 4,675,591 ครัวเรือน เนื้อที่ปลูก 61,797,402 ไร่ และ ธ.ก.ส. โอนเงินช่วยเหลือให้เกษตรกร จำนวน 4,675,466 ราย วงเงิน 54,156.01 ล้านบาท

- ▶ โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2564/65 จัดส่งข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ให้ ธ.ก.ส. จำนวน 358,695 ครัวเรือน เนื้อที่ปลูก 5,978,702 ไร่ ซึ่งไม่มีการโอนเงินส่วนต่างเนื่องจากราคากลางอ้างอิงสูงกว่าราคาประกันรายได้

- ▶ โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปี 2564/65 จัดส่งข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ให้ ธ.ก.ส. จำนวน 681,477 ครัวเรือน เนื้อที่ปลูก 11,157,497 ไร่ ซึ่งไม่มีการโอนเงินส่วนต่างเนื่องจากราคากลางอ้างอิงสูงกว่าราคาประกันรายได้

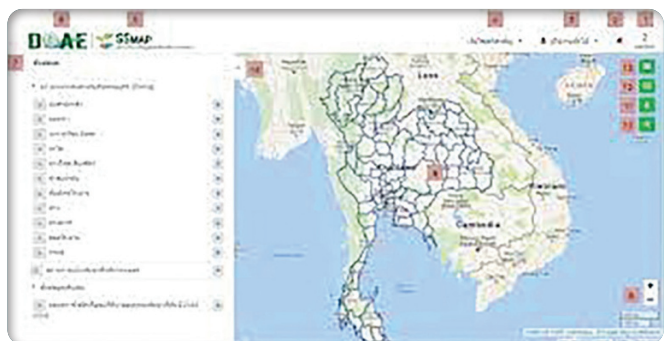
- ▶ โครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน ปี 2564/65 จัดส่งข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ให้ ธ.ก.ส. จำนวน 117,127 ครัวเรือน เนื้อที่ปลูก 1,584,362 ไร่ ซึ่งไม่มีการโอนเงินส่วนต่างเนื่องจากราคากลางอ้างอิงสูงกว่าราคาประกันรายได้

พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางด้านดิจิทัล

สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และการให้บริการ โดยใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ข้อมูลเชิงพื้นที่ และฐานข้อมูลอื่น ๆ มาเชื่อมโยงวิเคราะห์ และประยุกต์ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

▶ แอปพลิเคชัน “Farmbook” สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เกษตรกรสามารถแจ้งปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชันได้ โดยในปี 2565 มีการแจ้งปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน จำนวน 2.94 ล้านครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 47.00 ของจำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั้งหมด ทั้งนี้ ได้มีสำรวจความพึงพอใจในการใช้งาน มีผู้ตอบแบบสอบถาม 292,951 เครื่อง ผลจากการสำรวจคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอยู่ที่ 4.89 จากคะแนนเต็ม 5 อยู่ในระดับมากที่สุด

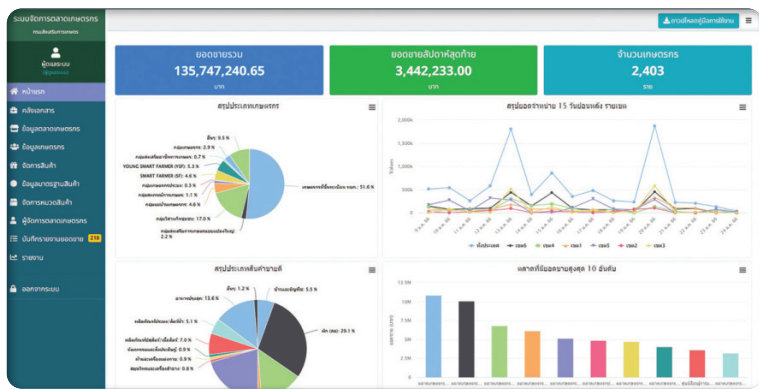
▶ SSMAP ระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร เป็นคลังข้อมูลแผนที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร ที่สามารถนำข้อมูลแผนที่มาประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลการเกษตร ทำให้ทราบศักยภาพแปลงเพาะปลูก มีประโยชน์ต่อเกษตรกร เจ้าหน้าที่ และผู้ประกอบการ โดยเกษตรกรสามารถตรวจสอบพื้นที่เพาะปลูกของตนเองว่าอยู่ในชั้นความเหมาะสมของดินต่อการปลูกพืชเศรษฐกิจจะไร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถวิเคราะห์พื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง เพื่อวางแผนส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม และผู้ประกอบการเกษตร สามารถทราบแหล่งเพาะปลูกพืชจากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เพื่อรวบรวมสินค้าเกษตรได้

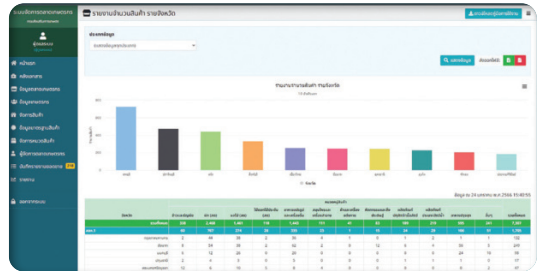
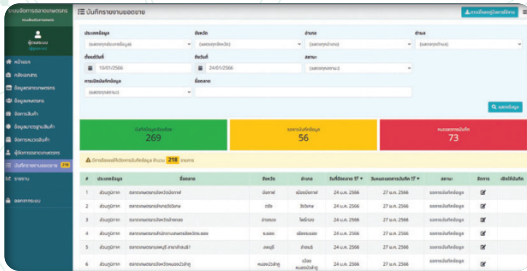

▶ เว็บไซต์ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com เกษตรกรสามารถสมัครได้ด้วยตนเองแบบออนไลน์ โดยมีเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นและรายละเอียดสินค้าพร้อมแนะนำวิธีการเข้าร่วมให้แก่เกษตรกร และสรุปเสนอคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่ออนุมัติการเข้าร่วม จากนั้นเกษตรกรที่ผ่านการอนุมัติแล้วต้องรายงานยอดจำหน่ายเดือนละ 2 ครั้ง คือ ทุกวันที่ 1 และวันที่ 16 ของเดือน รวมทั้งปรับปรุงสินค้าให้เป็นปัจจุบัน การบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบสามารถนำเสนอข้อมูลภายในเว็บไซต์แบบ Dash board ทำให้มีข้อมูลในการวิเคราะห์สำหรับประชาสัมพันธ์สินค้าหรือจัดรายงานส่งเสริมการขายต่าง ๆ ตามเทศกาล สามารถจัดอันดับสินค้าที่มียอดขายมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุดได้ รวมถึงจัดกลุ่มประเภทเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรม การค้นหาสินค้าตามช่วงเดือนที่มีผลผลิตออกสู่ตลาด การให้คะแนนติดตามให้สินค้าที่น่าสนใจ การแสดงรายการสินค้าที่มีผู้เข้าชมมากที่สุด การสรุปยอดการจำหน่ายรายสินค้า ทั้งแบบรายเดือน/รายปี การค้นหาสินค้าจากแหล่งผลิตในรูปแบบแผนที่ และการค้นหาในรูปแบบที่หลากหลายตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยมีแผนการพัฒนาเว็บไซต์ www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com เป็นเวอร์ชัน 3 เพื่อรองรับการเผยแพร่สินค้าในเครือข่ายสังคมออนไลน์ให้มากขึ้น รวมถึงการเชื่อมโยงกับข้อมูลตลาดเกษตรกร 77 จังหวัดแบบออฟไลน์ รวมถึงเครือข่ายอื่น ๆ ที่น่าสนใจอีกด้วย

▶ ระบบบริหารจัดการตลาดเกษตรกร (Farmer market) พัฒนาระบบฐานข้อมูลในการบริหารจัดการข้อมูลตลาดเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตลาดเกษตรกร ผ่านระบบออนไลน์ (<http://farmermarket.doe.go.th>) โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานตลาดเกษตรกรระดับจังหวัดสามารถบริหารข้อมูลตลาดเกษตรกรประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐาน เช่น สถานที่จัด ผู้จัดการตลาด เกษตรกรที่เข้าร่วม

ชนิดสินค้า และยอดจำหน่ายของการจัดตลาดเกษตรกร รวมถึงสร้างแผนการจัดกิจกรรมทั้งแบบชั่วคราวและถาวรได้ โดยนำเสนอรายงานในรูปแบบ Dash Board เจ้าหน้าที่สามารถดูรายงานผลการสรุปข้อมูลยอดการจำหน่ายตามประเภทสินค้าจำนวน 12 ประเภท จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วม แหล่งที่ตั้งในรูปแบบแผนที่ รวมถึงภาพการจัดกิจกรรมของตลาด รวมทั้งสร้างสิทธิผู้ใช้งานเพิ่มให้แก่ผู้จัดการตลาดบริหารจัดการข้อมูลเพิ่มเติมเองได้

ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เกิดภัยธรรมชาติต่าง ๆ จำนวน 7 ภัย ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย ฝนแล้ง และฝนทิ้งช่วง ศัตรูพืชและโรคพืชระบาด ช้างป่าทำลายพืชผลทางการเกษตร อัคคีภัย และดินโคลนทับถม กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563 และหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564 และขั้นตอนการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรตามคู่มือการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร มีจังหวัดที่ประสบภัย จำนวน 71 จังหวัด เกษตรกร จำนวน 466,949 ราย พื้นที่ทำการเกษตรได้รับความเสียหาย จำนวน 4,194,894 ไร่ วงเงินให้ความช่วยเหลือ จำนวน 6,584,629,354 บาท จากข้อมูล ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน 2565 ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย ดังนี้

- ▶ อุทกภัย จำนวน 69 จังหวัด เกษตรกร จำนวน 468,042 ราย พื้นที่การเกษตรเสียหาย จำนวน 4,177,430 ไร่ วงเงินให้ความช่วยเหลือ จำนวน 6,542,344,630 บาท
- ▶ วาตภัย จำนวน 31 จังหวัด เกษตรกร จำนวน 3,727 ราย พื้นที่การเกษตรเสียหาย จำนวน 8,715 ไร่ วงเงินให้ความช่วยเหลือ จำนวน 22,115,454 บาท
- ▶ ภัยฝนแล้งและฝนทิ้งช่วง จำนวน 2 จังหวัด เกษตรกร จำนวน 326 ราย พื้นที่การเกษตรเสียหาย จำนวน 4,204 ไร่ วงเงินให้ความช่วยเหลือ จำนวน 8,322,930 บาท

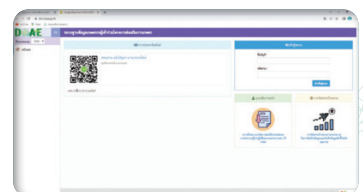

- ▶ ศัตรูพืชและโรคพืชระบาด จำนวน 3 จังหวัด เกษตรกร จำนวน 446 ราย พื้นที่การเกษตรเสียหาย จำนวน 3,281 ไร่ วงเงินให้ความช่วยเหลือ จำนวน 6,481,500 บาท
- ▶ ช้างป่า จำนวน 13 จังหวัด เกษตรกร จำนวน 204 ราย พื้นที่การเกษตรเสียหาย จำนวน 787 ไร่ วงเงินให้ความช่วยเหลือ จำนวน 2,073,914 บาท
- ▶ อัคคีภัย จำนวน 2 จังหวัด เกษตรกร จำนวน 3 ราย พื้นที่การเกษตรเสียหาย จำนวน 15 ไร่ วงเงินให้ความช่วยเหลือ จำนวน 59,708 บาท
- ▶ ดินโคลนทับถม จำนวน 8 จังหวัด เกษตรกร จำนวน 201 ราย พื้นที่การเกษตรเสียหาย จำนวน 462 ไร่ วงเงินให้ความช่วยเหลือ จำนวน 3,231,218 บาท

4.3 พัฒนาการจัดทำและบริหารจัดการแผนงาน โครงการ และงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

พัฒนาการจัดทำแผนงานของกรมส่งเสริมการเกษตรให้มีความชัดเจน มีเป้าหมาย ตัวชี้วัด และโครงการรองรับในแต่ละกลยุทธ์ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายระดับต่าง ๆ ปรับปรุงโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตรให้มีการบูรณาการการทำงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน มีการประเมินความจำเป็นและภารกิจ ความพร้อมและความเป็นไปได้ของหน่วยงาน ในการดำเนินโครงการ และมีระบบการติดตามและประเมินผลเพื่อการวัดผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งก่อนการจัดสรรงบประมาณ ระหว่างการใช้จ่ายงบประมาณ และภายหลังจากการใช้จ่ายงบประมาณ

4.4 พัฒนางานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่

บริหารจัดการแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบลเป็นภารกิจที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดให้ การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรทุกระดับเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ โดยให้สำนักงาน เกษตรอำเภอทุกอำเภอทบทวนและปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ สอดคล้องกับสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละปี และนำแผนพัฒนาการเกษตร ไปขับเคลื่อนผ่านกลไกของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (สบกต.) ในการนำ ข้อมูลของแต่ละตำบลที่อยู่ในแผนพัฒนาการเกษตรของอำเภอเสนอเพื่อบูรณาการกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจัดทำเป็นโครงการประจำปี เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือประสานจัดส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดประกอบการจัดทำ แผนพัฒนาการเกษตรของจังหวัดเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากบพัฒนาจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้กำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในรูปแบบของแผนพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ เพื่อให้สำนักงานเกษตรอำเภอใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานให้ได้แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล ที่เป็นแผนเชิงพื้นที่โดยสร้างการรับรู้และความเข้าใจผ่านทางเอกสารวิชาการ คำแนะนำและเทคนิคในการนำ แผนที่จาก Agri - map มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร และแอนิเมชันการจัดทำแผนพัฒนา การเกษตรเชิงพื้นที่ เพื่อให้สำนักงานเกษตรอำเภอรู้และเข้าใจประเด็นของการจัดทำแผนพัฒนา การเกษตรระดับอำเภอที่เป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

4.5 พัฒนางองค์กรและระบบการทำงาน

พัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรมีระบบส่งเสริมการเกษตร (Training and Visit System, T&V System) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่เพื่อจัดระบบการขับเคลื่อนงานให้เกิดการบูรณาการให้เป็นไป ในทิศทางเดียวกัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้ปรับระบบการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) โดยยึดเป้าหมาย

และผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นสำคัญ ตลอดจนสนับสนุนการปรับตัวเพื่อมุ่งสู่การเป็น Digital DOAE โดยปรับวิธีการทำงานเน้นให้อยู่บนระบบออนไลน์ แอปพลิเคชัน การทำงานผ่าน Platform ต่าง ๆ เพื่อการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวน 2,105 คน ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับอำเภอ เขต และระดับจังหวัด ทำให้ความพร้อมในการให้บริการงานส่งเสริมการเกษตรแก่เกษตรกร รวมทั้งสร้างกระบวนการทำงานภายใต้แนวคิด “ส่งเสริมการเกษตรรูปแบบใหม่ยกระดับเกษตรกรไทยด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล”

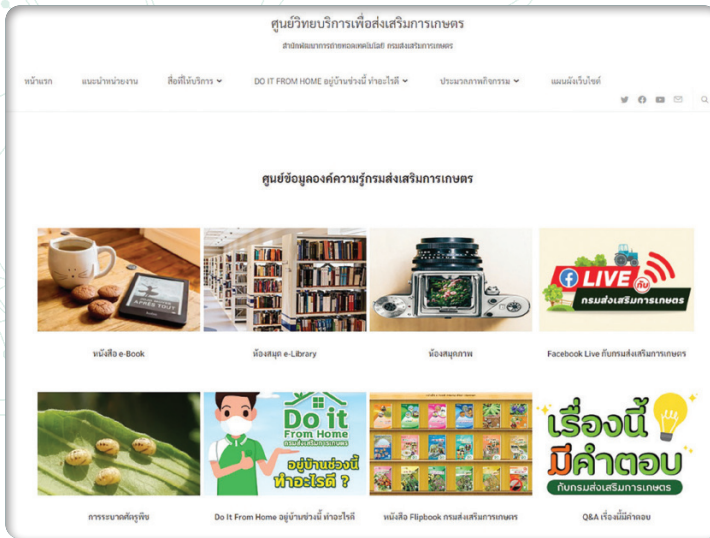
เพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้

เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน แผนงาน โครงการ กิจกรรม และผลการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบที่น่าสนใจ เพื่อให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงาน รวมทั้งสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกรมส่งเสริมการเกษตรต่อสาธารณชน โดยดำเนินการในเชิงรุก สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ ผลการดำเนินงาน ดังนี้

- ▶ สร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารงานส่งเสริมการเกษตร บริหารจัดการประเด็นประชาสัมพันธ์ทุกระดับผ่านการขับเคลื่อนของคณะทำงานประชาสัมพันธ์กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อกำหนดประเด็นสื่อสารที่เป็นเอกภาพสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของกรม ชี้ให้เห็นทิศทางและผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรที่เน้นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เน้นขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเป็น Digital DOAE นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในการทำงานมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินงานและรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดำเนินการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน สื่อออนไลน์ สื่อสังคมออนไลน์ และสื่อกิจกรรมทั้งในระดับประเทศ และระดับพื้นที่ สามารถผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านส่งเสริมการเกษตร จำนวน 88,278 ครั้ง

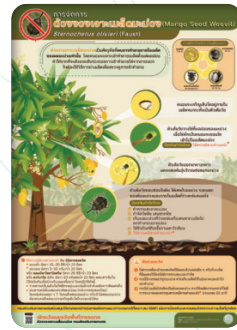
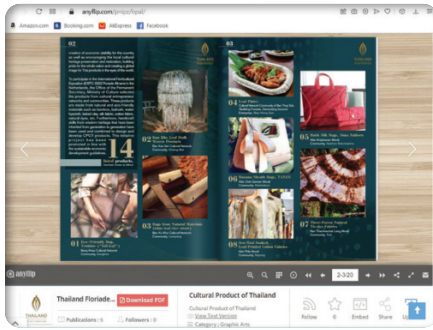
- ▶ บริหารจัดการช่องทางการสื่อสาร สร้างสรรค์เนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์สำหรับเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย Facebook กรมส่งเสริมการเกษตร YouTube กรมส่งเสริมการเกษตร Twitter กรมส่งเสริมการเกษตร Line Official ข่าวส่งเสริมการเกษตร (@doae.news) และ Website

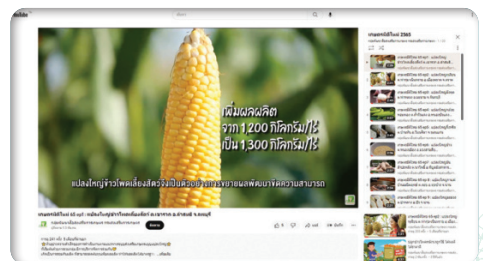

ศูนย์ข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร (<https://doanews.doe.go.th>) โดยเฉพาะการบริหารจัดการสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร A.M.1386 kHz. เพื่อเป็นช่องทางสื่อสารข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่มีความรวดเร็ว น่าเชื่อถือ เข้าถึงเกษตรกร และได้เป็นช่องทางการสื่อสารหลักของกรมส่งเสริมการเกษตร และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในอนาคต โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรในโครงการโรงเรียนเกษตรกรทางไกล หลักสูตร “เกษตรกรปลอดการเผา” แบบ Dual Channel ทั้งระบบคลื่นวิทยุกระจายเสียงและระบบออนไลน์ รวมทั้งผลิตและออกอากาศสื่อกระจายเสียงของกรมส่งเสริมการเกษตร และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 3,610 รายการ 355 สปอต 1,528 ชั่วโมง

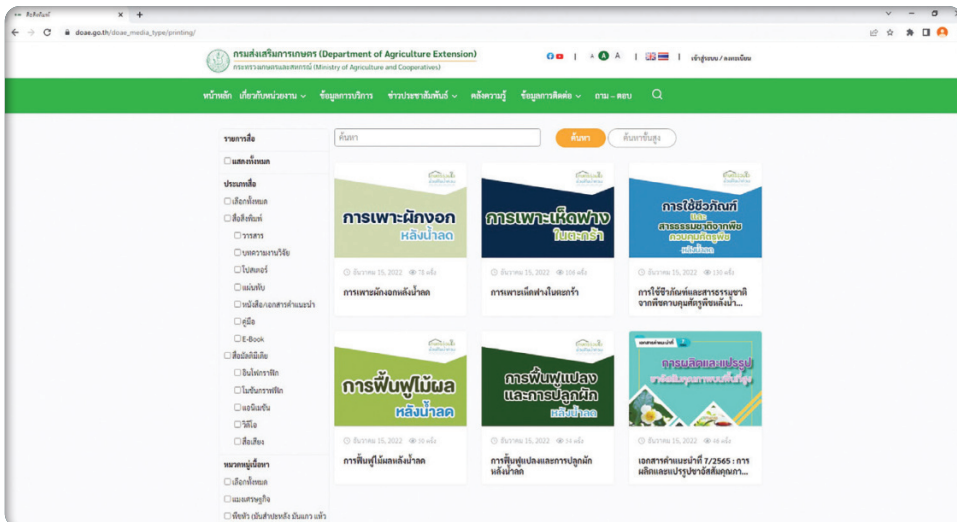
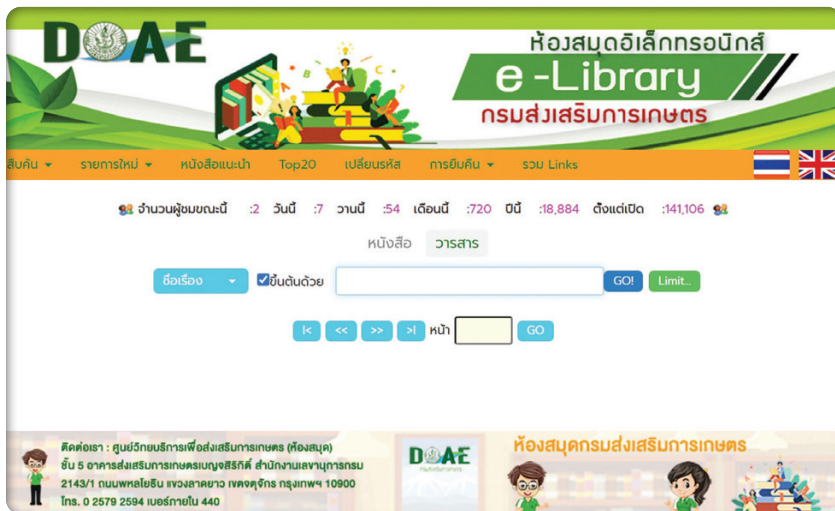

▶ ผลิตและให้บริการสื่อถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร ผลิตและให้บริการในรูปแบบที่ได้รับความนิยม มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งานและเนื้อหาสาร โดยยึดกลุ่มเป้าหมายเป็นศูนย์กลาง เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาอาชีพของเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และกิจกรรม/โครงการที่สำคัญของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยให้บริการผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ วารสารส่งเสริมการเกษตร เอกสารคำแนะนำความรู้ทางการเกษตร แผ่นพับความรู้ทางการเกษตร สื่อดิจิทัล ได้แก่ วิดีทัศน์ความรู้ทางการเกษตร Infographic Motion Graphic ความรู้ทางการเกษตร รายการ “รอบรู้ รอบด้านการเกษตร” และคลิปวิดีโอความรู้ทางการเกษตร รายการ “เกษตรมิติใหม่” และ สื่อประกอบการจัดนิทรรศการภายใน Thailand Pavilion ภายใต้โครงการเข้าร่วมงาน The International Horticultural Expo (EXPO 2022 Floriade Almere) ณ ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

▶ รวบรวมจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศองค์ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร บริหารจัดการระบบจัดเก็บในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามลักษณะการใช้งานของผู้รับบริการ เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ และสื่อสังคมออนไลน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร และห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) (<http://library.doe.go.th>) พัฒนาระบบฐานข้อมูลสื่อส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้และสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรไว้อย่างเป็นระบบ พร้อมให้บริการผ่าน <https://www.doe.go.th/คลังความรู้/> แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรกร และประชาชนทั่วไป ซึ่งสามารถเข้าถึงสื่อและนำไปใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้ยังให้บริการสื่อพร้อมให้คำปรึกษา รับเรื่อง ประสาน และส่งต่อข้อมูลและองค์ความรู้การเกษตร ณ ศูนย์บริการร่วมกรมส่งเสริมการเกษตร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ผู้รับบริการมีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ชั้นตอน สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก การได้รับข้อมูลตรงตามความต้องการ คิดเป็นร้อยละ 98.56

ส่วนที่

ภาคผนวก

รางวัลที่ได้รับจากหน่วยงานภายนอก

รางวัลเลิศรัฐ (Public Sector Excellence Awards: PSEA)

กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับรางวัลเลิศรัฐ (Public Sector Excellence Awards: PSEA) จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นรางวัลเกียรติยศที่มอบให้หน่วยงานรัฐที่มุ่งมั่นปฏิบัติราชการจนประสบความสำเร็จ มีความเป็นเลิศแห่งหน่วยงานรัฐทั้งปวง มีชั้นการพิจารณา 2 ขั้นตอน คือ เอกสารแสดงผลงานและการลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ ซึ่งรางวัลเลิศรัฐประกอบด้วย 3 สาขา ได้แก่ รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ รางวัลบริการภาครัฐ และรางวัลบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับรางวัลเลิศรัฐประจำปี 2565 จำนวน 13 รางวัล และเข้ารับมอบรางวัลเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2565 ผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ Zoom Meeting ซึ่งมีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธี

โดยผลงานในสาขาที่ได้รับรางวัล ดังนี้

1. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรางวัลร่วมใจแก้อัน ผลงานเรื่องมังคุดแก้อัน คนทำแปลงใหญ่มังคุดคึกคัก ได้รับรางวัลระดับดีเด่น

สำนักงานเกษตรอำเภอเขาคิชฌกูฏ และสำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรแบบมีส่วนร่วมและบูรณาการกับเครือข่ายและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในรูปแบบ T&V System (Training & Visit) เพื่อแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ราคาและปริมาณผลผลิตที่ไม่แน่นอนของเกษตรกรผู้ปลูกมังคุด อำเภอเขาคิชฌกูฏ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมังคุดคุณภาพและส่งเสริม การรวมกลุ่มตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ตั้งแต่ปี 2559 ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง 1,183 บาทต่อไร่ มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น 119 กิโลกรัมต่อไร่ คุณภาพผลผลิตดีขึ้น ได้รับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) หรือมาตรฐาน GAP สามารถขายได้ราคาสูงกว่าท้องตลาดเฉลี่ย 12 บาทต่อกิโลกรัม เกิดการรวมกลุ่มบริหารจัดการการผลิต โดยเปิดตลาดประมูลผลผลิตมังคุดส่งผลให้มูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 17 - 33 เกิดการต่อยอดธุรกิจด้านการตลาดได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน ประเภทนิติบุคคล ภายใต้ชื่อ บริษัท วิสาหกิจชุมชนมังคุดแปลงใหญ่คึกคัก จำกัด เพื่อรวบรวมผลผลิตของสมาชิกส่งออกต่างประเทศโดยตรง

2. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรางวัลร่วมใจแก้อัน ผลงานเรื่องวิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน ได้รับรางวัลระดับดีเด่น

สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านไผ่ และสำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน ร่วมกับสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูน ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรอำเภอบ้านไผ่ เพื่อแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรที่ตกต่ำ นำไปสู่การได้มาซึ่งรายได้ที่ลดลงหรือบางรายขาดทุน อีกทั้งต้นทุนในการผลิตที่สูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรเป็นหนี้สิน โดยนำกลไกการสร้างวิสาหกิจชุมชน เพื่อร่วมคิด ร่วมวางแผนกำหนดแนวทาง และร่วมพัฒนาตนเองทุกมิติ ขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็งและแก้ปัญหาความยากจนของเกษตรกรที่ยั่งยืน รวมทั้งนำระบบส่งเสริมการเกษตร T&V System มาใช้ในการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงาน โดยประสานงานหน่วยงานภาคีต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ตลอดห่วงโซ่ ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด ส่งผลให้สมาชิกมีรายได้เฉลี่ย 150,036 บาทต่อคนต่อปี จากการขายผลผลิตให้วิสาหกิจชุมชนฯ ซึ่งจะให้ราคาสูงกว่า

ห้องตลาด และหรือมีรายจ่ายลดลงจากการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้และทำสารชีวภัณฑ์ป้องกันแมลงศัตรูพืชใช้เอง มีหนี้สินลดลงร้อยละ 62.82 มีเงินออมเฉลี่ย 54,643 บาทต่อคนต่อปี รวมทั้งวิสาหกิจชุมชนมีการจัดสวัสดิการให้สมาชิกอย่างเป็นระบบจากกำไรสุทธิร้อยละ 20 และเกิดเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านไธสง 16 วิสาหกิจชุมชน เกิดประโยชน์กับคนในชุมชน และอำเภอบ้านไธสงเป็นอย่างมาก

3. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรายร่วมใจแก้จน ผลงานเรื่องฟักทองเงินล้าน@สุพรรณบุรี ได้รับรางวัลระดับดีเด่น

สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรีดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรแบบมีส่วนร่วมและบูรณาการร่วมกับเครือข่ายและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรังในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องจากประสบปัญหาปริมาณน้ำมีไม่เพียงพอ โดยมีแนวทางส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ที่ใช้น้ำน้อยกว่าการปลูกข้าว และมีการดูแลรักษาไม่ยุ่งยาก รวมทั้งก่อให้เกิดรายได้ไม่น้อยกว่าการปลูกข้าวนาปรัง จนเกิดรูปแบบการส่งเสริม “ฟักทองเงินล้าน@สุพรรณบุรี” และขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้การส่งเสริมเกษตรเชิงพื้นที่ตามหลักการพัฒนาและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง (PLAN - DO - CHECK - ACT หรือ PDCA) จนสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรมากกว่าการปลูกข้าวนาปรังเฉลี่ย 32,875 บาทต่อไร่ ลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรังประมาณปีละ 2,500 ไร่ และลดการใช้น้ำได้ไม่น้อยกว่า 600 ลูกบาศก์เมตร

4. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรายร่วมใจแก้จน ผลงานเรื่องโครงการหนองเม็กโมเดล พลักวิถีผักอินทรีย์ ร่วมใจแก้จน คนอำนาจเจริญ ได้รับรางวัลระดับดีเด่น

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอำนาจเจริญ และสำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ร่วมกับเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อแก้ไขปัญหาการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่มีการใช้สารเคมีจำนวนมาก ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่ำ ส่งผลให้เกิดปัญหาหนี้สินในครัวเรือนและปัญหาสุขภาพของสมาชิก

ในชุมชน จนเกษตรกรเกิดการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตมาทำการเกษตรแบบอินทรีย์ โดยใช้กระบวนการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา ตั้งแต่กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์พัฒนาเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรอินทรีย์บ้านหนองเม็ก สร้างเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ผู้ทำอินทรีย์เมืองธรรมเกษตรไร้ฤดูวัน ออร์แกนิกฟาร์ม เพื่อให้บริการด้านการเกษตรและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการผลิตพืชผักอินทรีย์ในโรงเรือนแก่ชุมชนและเกษตรกรที่สนใจ และขยายเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ผักอินทรีย์บ้านหนองเม็ก เพื่อรวมคน พื้นที่ และรวมสินค้า ส่งผลให้มีสมาชิก 34 ครัวเรือน มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ 375 ไร่ โรงเรือนปลูกผัก 50 โรงเรือน และโรงคัดแยกและบรรจุภัณฑ์ผักและผลไม้อินทรีย์ 1 โรงเรือน และมีเงินทุนเวียนในกลุ่ม 44,530,000 บาท ต่อปี เกิดการจ้างงานในชุมชน 60 ครัวเรือน คิดเป็นมูลค่า 6,048,000 บาทต่อปี สมาชิกและสมาชิกเครือข่ายมีรายได้เฉลี่ย 146,000 - 730,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี นอกจากนี้ยังส่งผลให้อัตราการเจ็บป่วยของสมาชิกลดลงร้อยละ 80 บุตรหลานมีโอกาสเข้ารับการศึกษาในระดับสูงขึ้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 68

5. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเการางวัลร่วมใจแก้วน ผลงานเรื่องวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ผู้ปลูกไผ่ร่วมใจแก้วน ชุมชนบ้านอ่างเตย ได้รับรางวัลระดับดี

สำนักงานเกษตรอำเภอท่าตะเกอง และสำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา ร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร เพื่อแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายเกิดปัญหาหนี้สินทั้งในและนอกระบบของเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนการปลูกข้าว มันสำปะหลัง และสับปะรด มาเป็นไผ่ตงเพื่อลดผลกระทบการเข้าทำลายพืชผลทางการเกษตรของช้างป่า โดยกระบวนการรวมกลุ่มให้เกิดการบริหารจัดการร่วมกัน สร้างอำนาจการต่อรอง เริ่มจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ขยายผลเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ และต่อยอดเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดเพื่อพัฒนาต่อยอดกิจการกลุ่มด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ยกระดับมาตรฐานการผลิตตลอด

ห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้แนวทางการส่งเสริมการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน นโยบายตลาดนำการผลิต และเป้าหมาย 5 ด้านของแปลงใหญ่เป็นตัวกำหนดเป้าหมาย ใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพของระบบงาน ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตไม่ต่งลดลง 3,064 บาท เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น 115,000 บาทต่อปี และกลุ่มมีเงินทุนและเงินออมรวมเพิ่มขึ้น 579,397 บาท

6. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรายร่วมใจแก้อัน ผลงานเรื่องจังหวัดแปลงใหญ่ แก้อันแบบคนบุรีรัมย์ ได้รับรางวัลระดับดี

สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ และสำนักงานเกษตรอำเภอกระสัง มีการบูรณาการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางการดำเนินงาน เพื่อยกระดับเกษตรกรในการเลี้ยงจิ้งหรีดเสริมรายได้อาชีพหลัก ทำเกษตรกรรมในพื้นที่บ้านประดู่ ตำบลห้วยสำราญ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้อยู่ดีกินดี มีความสุข พึ่งพาตนเองได้ ผ่านการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ที่เน้นการรวมกลุ่มวางระบบการผลิตและบริหารจัดการเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพของสินค้า เชื่อมโยงองค์ความรู้ และเพิ่มช่องทางการตลาดจนเกิดผลลัพธ์ เกษตรกรมีรายได้จากการทำเกษตรกรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 73,506 บาทต่อครัวเรือนต่อปี มีรายได้เพิ่มจากการเลี้ยงจิ้งหรีดเฉลี่ย 57,142 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนลดลงร้อยละ 91 ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและนำไปสู่การการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development goals: SDGs) ใน 5 เป้าหมาย

7. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรายร่วมใจแก้อัน ผลงานเรื่องหนองคำพารวยด้วยศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ได้รับรางวัลระดับดี

สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ และสำนักงานเกษตรอำเภอยุทธ์ ดำเนินงานส่งเสริมแบบมีส่วนร่วมและบูรณาการทำงานกับภาคส่วนต่าง ๆ และใช้กระบวนการส่งเสริมของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ไขปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ดินเสื่อมโทรม และเกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดินและการใช้ปุ๋ยเคมีให้เหมาะสมกับความต้องการของพืช โดยส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลหนองคำ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ยของเกษตรกร และการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งเป็นเครือข่ายด้านดินและปุ๋ยของกรมส่งเสริมการเกษตร ที่เน้นให้ชุมชนใช้ทรัพยากรของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง ศดปช. สามารถสร้าง

รายได้จากการผลิตและจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยสั่งตัดตามค่าวิเคราะห์ดิน 2.7 ล้านบาท และมีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน 2.7 ล้านบาท มีการจัดสรรเงินปันผลให้แก่สมาชิก 0.23 ล้านบาท การจัดการสวัสดิการสมาชิก และเกิดการจ้างงานในชุมชน รวมทั้ง เกิดรายได้ในชุมชนจากการขายมูลสัตว์ 2.2 ล้านบาท และสามารถลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกข้าว 82.64 ตัน คิดเป็นมูลค่า 2.8 ล้านบาท และส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 43

8. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรายางวัลร่วมใจแก้วนผลงานเรื่องท่องเที่ยวเกษตรวิถีใหม่ ขจัดภัยยากจนสู่ชุมชนบ้านปรก ได้รับรางวัลระดับดี

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลบ้านปรก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพชาวสวนมะพร้าวมีการขายน้ำตาลใสจากมะพร้าว และนำน้ำตาลใสมาแปรรูปเป็นน้ำตาลปึกหรือน้ำตาลปี๊บจำหน่ายในราคาไม่สูงมากนัก สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงครามมุ่งเน้นที่จัดปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าว สร้างความภาคภูมิใจและสร้างอัตลักษณ์จากมะพร้าว และต่อยอดกิจกรรมวิถีพื้นบ้านสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีใหม่ ด้วยกระบวนการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมระบบเกษตรแบบแปลงใหญ่ และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้กระบวนการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างจุดเรียนรู้การทำน้ำตาลมะพร้าวแท้และเพิ่มมูลค่าแบบมีส่วนร่วมและบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่าย ส่งผลให้ต้นทุนผลผลิตลดลง ปริมาณผลผลิตเพิ่มมากขึ้น มีการพัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าผลผลิต สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาดทั้งในและนอกท้องถิ่น และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีความน่าสนใจ มีอัตลักษณ์ของชุมชน

9. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม ผลงานเรื่องการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ขมุน ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้รับรางวัลระดับดี

สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี ได้ดำเนินการส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกขมุนในพื้นที่ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยใช้กลไกระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เข้ามาขับเคลื่อนให้เกิดการรวมกลุ่มและให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณ คุณภาพและมูลค่าผลผลิต ตลอดจนการจัดการด้านการตลาด และยกระดับสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ขมุนที่มีการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างเป็นระบบ ด้วยการทำงานแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้รวมเพิ่มขึ้น 43.04 ล้านบาท ต้นทุนการผลิตลดลงร้อยละ 20 ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ผลผลิตภัณฑ์แปรรูปเพิ่มขึ้น 5 ชนิด รวมทั้งมีกิจกรรมรวมผลผลิตและช่องทางการตลาดแบบออนไลน์ ออฟไลน์ ทั้งในและนอกประเทศ

10. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม ผลงานเรื่อง โครงการส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ไม้ดอกบ้านตาตืด ตำบลโนนผิง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับรางวัลระดับดี

สำนักงานเกษตรจังหวัดอุบลราชธานีได้ดำเนินการส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกในพื้นที่ตำบลโนนผิง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้กลไกระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ที่ยึดแนวทางการพัฒนาใน 5 ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการกลุ่ม เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการดำเนินงาน ร่วมกับการบูรณาการทำงานกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการพัฒนาเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอกบ้านตาตืด สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ 9,500 บาทต่อไร่ มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 106,667 บาทต่อไร่ หรือเฉลี่ยต่อครัวเรือน 346,666 บาทต่อปี รวมทั้งเกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน สมาชิกในชุมชนมีอาชีพและรายได้เสริม และเกิดการพัฒนาสู่ความยั่งยืน (Sustainable development goals: SDGs)

11. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรายงานวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม ผลงานเรื่องการควบคุมหนอนหัวดำมะพร้าวแบบมีส่วนร่วม ตำบลโรงเข้ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ได้รับรางวัลระดับดี

สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร และสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแพ้วดำเนินการส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ตำบลโรงเข้ เพื่อแก้ปัญหาการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวแบบมีส่วนร่วม และบูรณาการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวด้วยวิธีผสมผสาน (Integrated Pest Management: IPM) โดยใช้กลไกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) และระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ ลดพื้นที่การระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 80 ขยายพื้นที่ใช้แมลงศัตรูธรรมชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 60 และเกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตร้อยละ 20 เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการแมลงศัตรูมะพร้าวด้วยวิธีผสมผสานและสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ 30 ราย เกิดศูนย์เครือข่าย ศจช. ตำบลบ้านแพ้ว ศจช.อำเภอกระทุ่มแบน และ ศจช. อำเภอเมืองสมุทรสาคร

12. สาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรายงานวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม ผลงานเรื่องศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนต้นแบบการแก้ไขปัญหาและพัฒนากที่ยั่งยืน ตำบลแม่ตืน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ได้รับรางวัลระดับดี

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูนและเทศบาลตำบลแม่ตืน ดำเนินการส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่ตืน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ในการแก้ไขปัญหาการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในนาข้าวผ่านกลไกการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ที่เน้นการแก้ไขปัญหาศัตรูพืชด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการขับเคลื่อนจากคนในชุมชนเพื่อแก้ปัญหของชุมชนอย่างแท้จริงจนเกิดเป็นความยั่งยืน อีกทั้งเป็นวิธีการช่วยลดต้นทุนการผลิตและลดการใช้สารเคมี ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับพื้นที่อย่างชัดเจน

ลดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในพื้นที่ 1,742 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 97.4 ของพื้นที่ที่มีการระบาด
ซ้ำซาก ส่วนพื้นที่ร้อยละ 2.6 พบการทำลายแต่ไม่สามารถก่อความเสียหายเชิงเศรษฐกิจได้ นอกจากนี้
สามารถลดต้นทุนในส่วนของการกำจัดศัตรูพืชได้ร้อยละ 30 รายได้ครัวเรือนภาคเกษตรเฉลี่ยเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 20 และร้อยละเกษตรกรที่มีความเสี่ยงสูง และอยู่ในระดับที่ไม่ปลอดภัยมีค่าลดลง

13. สาขาบริการภาครัฐ ประเกศรางวัลพัฒนาการบริการ ผลงานเรื่อง กรมส่งเสริมการเกษตรแก้วิกฤตศัตรูพืชอุบัติใหม่ใบต่างมันสำปะหลัง ได้รับรางวัลระดับดี

กรมส่งเสริมการเกษตรประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาการระบาดของโรคชนิดใหม่ใน
มันสำปะหลัง “โรคใบต่างมันสำปะหลัง” ด้วยกระบวนการควบคุมใบต่างมันสำปะหลังแบบครอบคลุม
พื้นที่ 8 แนวทาง คือ (1) การสร้างการรับรู้ประชาสัมพันธ์ ให้คำแนะนำวิธีการป้องกันกำจัด (2) การจัดการ
ต้นมันสำปะหลังเป็นโรคและขุดเขยการเข้าทำลาย (3) การจัดการแปลงพันธุ์สะอาดส่งเสริมและสนับสนุน
เกษตรกรปลูกทดแทน (4) การสนับสนุนท่อนพันธุ์สะอาดให้เกษตรกร (5) การใช้มาตรการทางกฎหมาย
เพื่อควบคุมการเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์ (6) การติดตามและประเมินด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม
(7) การจัดการโรคใบต่างมันสำปะหลังเพื่อแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน (8) การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา
ให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ส่งผลให้เกษตรกรไม่น้อยกว่า 779,874 ครัวเรือน (ประมาณ 2 ล้านราย)
ได้รับองค์ความรู้และวิธีการป้องกันกำจัด เกษตรกร 5,249 ราย ในพื้นที่ระบาด 28 จังหวัดได้รับความช่วยเหลือ
ในการกำจัดต้นมันสำปะหลังเป็นโรคและได้รับค่าขุดเขยครอบคลุมพื้นที่ 65,440.64 ไร่ เกษตรกรไม่น้อยกว่า
4,000 รายได้รับการสนับสนุนท่อนพันธุ์สะอาด และพื้นที่การระบาดของโรคใบต่างมันสำปะหลังลดลง
เหลือ 355 ไร่ (ข้อมูล ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2565) ประเทศไทยสามารถควบคุมการระบาดที่อาจส่ง
ผลกระทบต่อผลผลิต 1.4 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 2.6 พันล้านบาท

รางวัล "สำเภา - นาวาทอง"

รางวัล 'สำเภา - นาวาทอง' ประจำปี 2565 หรือ รางวัลสุดยอดหน่วยงานภาครัฐด้านการอำนวยความสะดวกภาคธุรกิจ แก่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นรางวัลที่หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มอบให้แก่หน่วยงานภาครัฐที่อำนวยความสะดวกภาคธุรกิจ โดยเฉพาะการดำเนินการปลดล็อกกฎหมาย กฎระเบียบ (Regulatory Guillotine) ทำให้ช่วยลดปัญหาอุปสรรคและอำนวยความสะดวกการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการเป็นอย่างมากและเห็นผลเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับรางวัลสำเภา-นาวาทอง จากผลสำเร็จที่โดดเด่นมีประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกให้แก่การประกอบธุรกิจด้านการเกษตรของเกษตรกร ได้แก่ การสร้างช่องทางเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับผู้บริโภค ตั้งแต่การสร้างตลาดเกษตรกรในจังหวัดต่าง ๆ จนกระทั่งพัฒนาสู่ช่องทางออนไลน์ ในชื่อว่า www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการช่วยเกษตรกรฝ่าวิกฤตไม่สามารถจำหน่ายสินค้าในช่องทางปกติระหว่างช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - 19) ไปได้ซึ่งได้เข้ารับมอบรางวัลเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2565 ณ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย โดยมี นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธี

รางวัลที่ได้รับจากภายในหน่วยงาน

กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนการสร้างนักส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานให้สามารถทำงานได้ตามบทบาทหน้าที่จนเกิดผลสำเร็จ มีการบริหารที่ทีมงานในหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างขวัญกำลังใจ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้บุคคลและหน่วยงานที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้คัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่น เพื่อยกย่อง เผยแพร่เกียรติคุณ และให้เกิดความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

ประเภทเกษตรตำบลดีเด่น

รางวัลชนะเลิศ

นายอิสระ บุญเย็น

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

ผลงานดีเด่น

1. การขับเคลื่อนงานวิสาหกิจชุมชน :
วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมอาชีพชุมชนเกาะกอก
2. การขับเคลื่อนงานวิสาหกิจชุมชน :
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรแปรรูปตำบลนาตาขวัญ
3. การขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมกลุ่มแปลงใหญ่มังคุดตำบลนาตาขวัญ

ประเภทเกษตรอำเภอดีเด่น

รางวัลชนะเลิศ

นายสมหมาย ชนะคำ

เกษตรอำเภอ (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ) สำนักงานเกษตรอำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

ผลงานดีเด่น

1. การพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)
ช่วยงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่
2. การพัฒนาสำนักงานเกษตรอำเภอประทาย
ให้เป็น Smart Office
3. การพัฒนาหมู่บ้านเกษตรกรเป็น Smart group (กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านโคกล่าม หมู่ 7 ตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย)

ประเภทนักส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดดีเด่น

รางวัลชนะเลิศ

นางสาวคณางค์ สมผล
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี

ผลงานดีเด่น

1. โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด
2. การขับเคลื่อนงานเครือข่ายแปลงใหญ่มังคุดในจังหวัดจันทบุรี
3. การเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับกลุ่มแปลงใหญ่ในจังหวัดจันทบุรี

ประเภทนักวิชาการส่วนกลางดีเด่น

รางวัลชนะเลิศ

นางสาวปิยาณี เสนทอง
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร
จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานส่งเสริมและพัฒนา
การเกษตรที่ 5 จังหวัดสงขลา

ผลงานดีเด่น

1. การศึกษาวัสดุห่อผลที่มีต่อคุณภาพและการคัดขนาดของกระท้อนพันธุ์อีล่า ในพื้นที่ตำบลคลองน้อย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563
2. การถ่ายทอดความรู้หลักสูตร “การขยายพันธุ์พืช” โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพทางการเกษตร ปี 2562 - 2564
3. โครงการสร้างภูมิคุ้มกันให้เกษตรกรชาวสวนยางพาราตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2562

ประเภทเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสนับสนุนดีเด่น

รางวัลชนะเลิศ

นางสาววิชุดา ลาวัลย์
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สำนักงานเกษตรอำเภอเสเดา
จังหวัดสงขลา

ผลงานดีเด่น

1. การผลิตสื่อวีดิทัศน์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานส่งเสริมการเกษตร
2. การประชุมออนไลน์ ผ่านระบบ Microsoft Teams ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - 19)
3. การจำหน่ายครุภัณฑ์ ประเภทรถยนต์ราชการของสำนักงานเกษตรอำเภอเสเดา

ประเภทเกษตรตำบลดีเด่น (พนักงานราชการ)

รางวัลชนะเลิศ

นายณภัทร ไหมเกลี้ยง
ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
สำนักงานเกษตรอำเภอปะนาเระ
จังหวัดปัตตานี

ผลงานดีเด่น

1. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแตงโมคุณภาพ ตำบลพ้อมิ่ง อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง กลุ่มแม่บ้านนาขอรี ตำบลพ้อมิ่ง อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี
3. โครงการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพแปลงใหญ่ผู้ทรงคุณวุฒิระดับด้วยเกษตรสมัยใหม่ และเชื่อมโยงการตลาดของกลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลพ้อมิ่ง อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี

หน่วยงานดีเด่น

รางวัลชนะเลิศ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด

ผลงานดีเด่น

1. การขับเคลื่อนศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ปี พ.ศ. 2562 - 2564 บ้านเม็ญน้อย ตำบลเม็ญน้อย อำเภอธวัชบุรี
2. การดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ บ้านจานใต้ อำเภอปทุมรัตต์
3. การผลิตพัฒนาข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์มาตรฐานสากล บ้านเม็ญบัว อำเภอเกษตรวิสัย

คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมส่งเสริมการเกษตร

ที่ปรึกษา

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ประธานคณะกรรมการ

นางอัญชลี สุวจิตตานนท์

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านบริหาร

รองประธานคณะกรรมการ

นายวุฒิชัย ชินวงศ์

ผู้อำนวยการกองแผนงาน

คณะกรรมการ

นางสาวชุตินา ช่วยทอง

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ กองการเจ้าหน้าที่

นางสาวประภัสสรณ์ วิริยาภรณ์

นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ กองคลัง

นางสาวสุภาวดี เนินคณา

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นางสาวจุฬารัตน์ นกสกุล

สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการวินิจฉัยศัตรูพืช

นายจิรวิทย์ เสงฆ์บุญญวงษ์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

ผู้อำนวยการกลุ่มจัดการฟาร์มและเกษตรกรรมยั่งยืน

นางสาวมนัสฉญา อุทัยฉาย

กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

นางพิมพ์สิริ หอสุวรรณานนท์

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

นางอาภัสสิริ จันทโรทัย

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กองพัฒนาเกษตรกรรม

นางมนทิรา พรหมบุรี

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีการฝึกอบรม

สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

นายไตรรัตน์ ดิสูน

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร

นางสาวอรุณา เดชสกุลไกร

หัวหน้าฝ่ายสารบรรณ สำนักงานเลขานุการกรม

นายสมยศ เอี่ยมใบโพฤกษ์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

นางสาวรัตนาพร เลิศชู

ผู้อำนวยการกลุ่มตลาดและเงินทุนหมุนเวียน กองขยายพันธุ์พืช

นางสาวลักษณาวลัย สิงห์จันทร์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ กลุ่มตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการและเลขานุการ

นางสาวอาภาภรณ์ มีนาพันธ์

ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล กองแผนงาน

คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวบุษยา มาทา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กองแผนงาน

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมส่งเสริมการเกษตร

พิมพ์ครั้งที่ 1 : มีนาคม 2566

จัดพิมพ์โดย : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พิมพ์ที่ : บริษัท นิวัตรมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด

ISBN : 978-616-358-621-6

สรุปผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2565

กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์ “เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และมีรายได้ที่มั่นคง” โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้ขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2565 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์กร พัฒนาระบบการทำงานและการให้บริการเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล มุ่งสู่การเป็น Digital DOAE เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานและรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้แนวคิด “Next Step” ขับเคลื่อนองค์กรวิถีใหม่

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามภารกิจภายใต้กลยุทธ์ของแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2565 มีผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร มีผลการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา ดังนี้

☆ **ส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง** โดยสนองงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ที่มีพระราชดำริและพื้นที่ส่วนพระองค์ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการการตามแผนความต้องการของเกษตรกรอย่างมีส่วนร่วม จำนวน 45,600 ราย สนับสนุนการดำเนินงานโครงการหลวงตามแผนแม่บทศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ซึ่งมีเกษตรกรชาวไทยภูเขา จำนวน 2,000 ราย ได้รับความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชที่ถูกต้องและเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่

☆ **พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer** โดยพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 2,998 ราย ทดแทนเกษตรกรที่มีอายุมากขึ้น พัฒนาเกษตรกร จำนวน 8,820 ราย ให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และพัฒนา Young Smart Farmer จำนวน 743 ราย ให้มีความพร้อมที่จะเป็นผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ รวมทั้งส่งเสริมเคหกิจเกษตรในเกษตรกรสูงวัย จำนวน 1,155 ราย ให้มีความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย นอกจากนี้ ได้ร่วมกับกรมเสมีนตราสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พัฒนาการทหารกองประจำการที่เป็นบุตรหลานเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจอาชีพการเกษตร จำนวน 208 ราย ให้มีความรู้ และทักษะพื้นฐานด้านการเกษตร

☆ **พัฒนาองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนให้เป็น Smart Group** โดยการส่งเสริมและพัฒนาสมาชิกขององค์กรเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 154 กลุ่ม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 154 กลุ่ม และกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 2,310 ราย ให้มีความเข้มแข็งและสามารถบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืนจนพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Farmer และ Smart Group ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนจังหวัดละ 1 แห่ง รวม 77 เครือข่าย และส่งเสริมให้มีวิสาหกิจชุมชนต้นแบบที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการที่ดี มีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ผลการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 จำนวน 82,090 แห่ง สมาชิก 1,451,133 ราย และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน 580 แห่ง สมาชิก 15,187 ราย

☆ **ส่งเสริมการผลิตเพื่อความมั่นคงในอาชีพและความยั่งยืนของภาคเกษตร** โดยการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 4,200 ราย และเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกินตามกรอบนโยบายการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ จำนวน 1,600 ราย เพื่อให้มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

☆ **พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน** โดยมีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านเกษตรของชุมชน จุดให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในการอบรมหรือศึกษาดูงาน จำนวน 43,586 ราย และเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยี/นวัตกรรมจากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center) มาถ่ายทอดสู่เกษตรกรตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

☆ **สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน** โดยการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 8,820 ราย ให้มีความรู้ในบทบาทหน้าที่ สามารถปฏิบัติงานสนับสนุนเจ้าหน้าที่เพื่อให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต มีผลการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา ดังนี้

☆ **ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่** โดยสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร มีการบริหารจัดการร่วมกัน เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่าย มีตลาดรองรับที่แน่นอน โดยข้อมูล ณ วันที่ 2 กันยายน 2565 มีแปลงใหญ่ได้รับการรับรอง จำนวน 8,942 แปลง เกษตรกร 499,685 ราย พื้นที่ 8,052,441 ไร่ นอกจากนี้ สนับสนุนให้เกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความหลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแปลงใหญ่ จำนวน 3,377 แปลง

☆ **พัฒนาศักยภาพการผลิตและการปรับตัวเข้าสู่ Smart Farming** โดยส่งเสริมให้เกษตรกร จำนวน 1,076 ราย มีความรู้การปรับเปลี่ยนพืชชนิดใหม่ในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 และ N) จำนวน 3,012 ไร่ ส่งเสริมให้เกษตรกรเป็นช่างเกษตรท้องถิ่นประจำแปลงใหญ่ จำนวน 4,179 ราย ซึ่งสามารถซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรในท้องถิ่นให้แก่เกษตรกรข้างเคียงได้ และจัดตั้งเครือข่ายต้นแบบบริการเครื่องจักรกลการเกษตรร่วมกันของชุมชน จำนวน 5 เครือข่าย ในจังหวัดที่ทำการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจที่สำคัญ ทำให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้าถึงการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรได้โดยไม่ต้องลงทุนซื้อ

☆ **พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตเกษตร** โดยการพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตพืช (ยกเว้น ข้าว) จำนวน 15,000 ราย และเกลือทะเล จำนวน 200 ราย ให้มีความรู้ความเข้าใจในการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการผลิตและกระบวนการจัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์บนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จำนวน 5,000 ราย ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร แผลงเศรษฐกิจ และ 13 ชนิดสินค้า (มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไม้และหวาย พืชเคี้ยวมัน (มะคาเดเมีย มะม่วงหิมพานต์) กาแฟ พืชตระกูลถั่วพืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว จากและปาล์มสาคุ) ให้กับเกษตรกร รวม 16,174 ราย ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ผลไม้ไทยในพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่สำคัญของประเทศไทย ใน 40 จังหวัด พัฒนาระบบข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้มีความสมบูรณ์และเป็น ปัจจุบัน และส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1,575 ราย ให้สามารถนำผลผลิตทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้เป็นสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรังในพื้นที่แปลงเรียนรู้ จำนวน 6,572 ไร่ เพื่อลดรอบการทำนาปรังด้วยการพักการทำนาสลับปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชทางเลือกที่ใช้น้ำในการ เพาะปลูกน้อย และส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและมีการใช้น้ำอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ

☆ ส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ โดยมีศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) 77 ศูนย์ เป็นต้นแบบด้านการจัดการศัตรูพืชโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการผลิตเชื้อจุลินทรีย์กว่า 924,980 กิโลกรัม นำไปใช้ควบคุมศัตรูพืชในพื้นที่กว่า 641,000 ไร่ และผลิตแมลงศัตรูธรรมชาติมากกว่า 300 ล้านตัว นำไปใช้ควบคุมศัตรูพืชในพื้นที่กว่า 110,000 ไร่ และแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชเพื่อให้สมาชิก ของ ศจช. สามารถเตรียมการรับมือการระบาดของศัตรูพืชได้ล่วงหน้า พร้อมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการ ศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และมีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) จำนวน 882 ศูนย์ ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการดินปุ๋ยแก่เกษตรกรในพื้นที่ จำนวน 39,938 ราย และเป็นต้นแบบและขยายผล การใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการเข้าถึงพืชพันธุ์ดีและมีคุณภาพ ได้มีจุดบริการพืชพันธุ์ Doae จัดหา แม่พันธุ์และผลิตขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดี ได้แก่ ต้นพันธุ์ ต้นพันธุ์พืชจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เมล็ดพันธุ์ผัก พื้นบ้าน ซึ่งเกษตรกรได้รับประโยชน์ จำนวน 15,738 ราย และศูนย์ปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ ศูนย์ขยายพันธุ์พืช ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ การเกษตร (เกษตรที่สูง) ผลิตต้นพันธุ์พืชผักพืชอาหาร ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชเศรษฐกิจ และเมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์ดี เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชนทั่วไปผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ

☆ พัฒนาการตลาด เพิ่มช่องทางการจำหน่าย และเสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้า เกษตรไทย โดยการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการตลาด ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต รวมถึงพัฒนา ระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรในฟาร์มให้เกษตรกร พัฒนาช่องทางและเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรใน 77 จังหวัด จำหน่ายและกระจายสินค้าด้านการเกษตรผ่านกิจกรรมต่าง ๆ มีมูลค่ารวม 1,349,454,937 บาท จัดทำฐานข้อมูลเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรไทย เช่น ระบบการจัดการตลาดเกษตรกร (Farmermarket) เว็บไซต์ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน/กลุ่ม เกษตรกรที่ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร/ท่องเที่ยวชุมชน จำนวน 77 วิสาหกิจชุมชน/กลุ่ม เกษตรกร ในพื้นที่ 77 จังหวัด ให้ได้มาตรฐานมีความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำให้มีจำนวน นักท่องเที่ยว รายได้ และการจ้างงานเพิ่มขึ้น และได้เสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตรไทยในต่างประเทศ โดย เข้าร่วมงานมหกรรมพืชสวนโลก The International Horticultural Exposition 2022 หรือ EXPO 2022

Floriade Almere ระหว่างวันที่ 14 เมษายน - 9 ตุลาคม 2565 ณ เมืองอัลเมียร์ (Almere) ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เพื่อโชว์ศักยภาพนวัตกรรมด้านอาหาร สินค้าเกษตร การพัฒนากระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน และคุณภาพสินค้าเกษตรของประเทศไทยสู่สายตาชาวโลก ผ่านการจัดนิทรรศการใน Thailand Pavilion และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีผู้เข้าชมตลอดระยะเวลาของการจัดงาน จำนวน 300,540 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 43.86 ของจำนวนผู้เข้าชมงานทั้งหมด ซึ่ง Thailand Pavilion ได้รับรางวัล Bronze Award สำหรับ Official Participants Competition Indoor Presentation

กลยุทธ์ที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

มีผลการดำเนินการ คือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยเกษตรกร จำนวน 17,640 ราย ได้รับความรู้การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทดแทนการเผาทำลายและเป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา มีการรวมกลุ่มเกิดเป็นเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร จำนวน 294 แห่ง

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ มีผลการดำเนินการตามแนว

ทางการพัฒนา ดังนี้

☆ **พัฒนาบุคลากรให้เป็น Smart Officer** ดำเนินการพัฒนาเจ้าหน้าที่ จำนวน 5,881 คน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่ระบบราชการ 4.0 แบ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการบรรจุใหม่ กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มหัวหน้างาน และกลุ่มผู้บริหาร และยังได้สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้รับความรู้และสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์

☆ **พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศ และการทำงานบนฐานข้อมูล** โดยการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสนับสนุนการทำงาน หน่วยงานในพื้นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ผ่านช่องทางออนไลน์ (ระบบอิเล็กทรอนิกส์) เพื่อให้เข้าถึงได้สะดวก เช่น การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เกษตรกรสามารถดำเนินการเองได้ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือแจ้งปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านโมบายแอปพลิเคชัน FARMBOOK และได้เพิ่มช่องทางการขึ้นทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ด้วยตนเองผ่าน e-Form ทางเว็บไซต์ <https://efarmer.doae.go.th> ข้อมูลจากการขึ้นและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาเกษตรกร และเป็นข้อมูลประกอบการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช โครงการประกันภัยพืชผล (ข้าวนาปี และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) และโครงการ มาตรการภาครัฐอื่น ๆ

☆ **พัฒนาการจัดทำและบริหารจัดการแผนงาน โครงการ และงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์** โดยพัฒนาการจัดทำแผนงานของกรมส่งเสริมการเกษตรให้มีความชัดเจน มีเป้าหมาย ตัวชี้วัด และโครงการรองรับในแต่ละกลยุทธ์ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายระดับต่าง ๆ ปรับปรุงโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตรให้มีการบูรณาการการทำงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน

☆ **พัฒนางานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่** โดยกำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในรูปแบบของแผนพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ เพื่อให้สำนักงานเกษตรอำเภอใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานให้ได้แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบลที่เป็นแผนเชิงพื้นที่

☆ **พัฒนาองค์กรและระบบการทำงาน** โดยการพัฒนาาระบบส่งเสริมการเกษตรเพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้ปรับวิธีการทำงานเน้นให้อยู่บนระบบออนไลน์ แอปพลิเคชัน การทำงานผ่าน Platform ต่าง ๆ เพื่อการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ได้เพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารงานส่งเสริมการเกษตร บริหารจัดการประเด็นประชาสัมพันธ์ทุกระดับผ่านการขับเคลื่อนของคณะทำงานประชาสัมพันธ์กรมส่งเสริมการเกษตร มีการบริหารจัดการช่องทางการสื่อสาร สร้างสรรค์เนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์สำหรับเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยเฉพาะการบริหารจัดการสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร A.M.1386 kHz. เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่มีรวดเร็ว น่าเชื่อถือ เข้าถึงเกษตรกร และได้เป็นช่องทางการสื่อสารหลักของกรมส่งเสริมการเกษตร

ปัญหา อุปสรรค

1. ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทำให้การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร โดยเฉพาะ กิจกรรมที่ต้องมีการรวมคน ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน เช่น การจัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกร การจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน จึงได้มีการปรับแผนการดำเนินกิจกรรมและงบประมาณค่าใช้จ่าย เพื่อให้การปฏิบัติงานเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกร

2. ในปี พ.ศ. 2565 มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการเกษตร เช่น ต้นทุนการผลิตสูงขาดแคลนน้ำ ไม่มีตลาดในการจำหน่ายผลผลิต มีความเคยชินกับการปลูกพืชชนิดเดิม การบังคับใช้กฎหมายมีข้อจำกัดในแต่ละพื้นที่ เช่น การทำการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ในปี 2565 ประสบกับต้นทุนการผลิตสูงทำให้มีมูลค่าเพิ่มจากการลดต้นทุนการผลิตไม่มากเท่าที่ควร และราคาขายผลผลิตส่วนใหญ่โดยเฉพาะสินค้าข้าวที่มีจำนวนมากที่สุดในแปลงใหญ่ราคาค่อนข้างตกต่ำ จึงมีผลกระทบต่อมูลค่าเพิ่มจากการผลิต

3. เกษตรกรได้รับความรู้จากการฝึกอบรม แต่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติ เช่น การลดการเผาในพื้นที่เกษตรโดยการไถกลบ เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยต้องเร่งเก็บเกี่ยวให้ทันการเปิดทึบของโรงน้ำตาล แต่เนื่องจากไม่มีเครื่องจักรกลการเกษตรในการเก็บเกี่ยว จึงใช้วิธีการเผาใบอ้อยเพื่อให้แรงงานเข้าไปตัดอ้อยได้สะดวก

4. ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการแยกกันทำเฉพาะในส่วนในพื้นที่เป้าหมายของแต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ

5. มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ในงานส่งเสริมการเกษตรน้อย เนื่องจากมีราคาสูง เช่น ระบบ Smart Technology

ข้อเสนอแนะ

1. วางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง เพื่อลดความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยเฉพาะกิจกรรมการผลิต ควรวางแผนการดำเนินการในช่วงฤดูฝน เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการขาดแคลนน้ำ
2. ควรมีการสนับสนุนให้นางงานวิจัยและเทคโนโลยี มาใช้กับการทำการเกษตรมากขึ้น เช่น การสนับสนุนให้มีผู้ให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตรหรือผู้ประกอบการแปรรูปให้มากขึ้น
3. ควรวางแผนงานการทำงานอย่างเป็นระบบที่สอดคล้องกันตั้งแต่หน่วยงานส่วนกลางจนถึงหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ มองเห็นประโยชน์ที่เกษตรกรและประเทศจะได้รับเป็นแนวทางเดียวกัน